

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.....	1
1.1 Παρουσίαση περιοχής παρέμβασης	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ - ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ	
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ	7
2.1 Εισαγωγή	7
2.1.1 Προκλήσεις για τη στρατηγική ΤΑΠΤΚ	7
2.1.2 Μια Νέα Στρατηγική Προσέγγιση για την Τοπική Ανάπτυξη	9
2.1.3 Τομεακή και Χωρική Προσέγγιση της Νέας Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης	10
2.2 Πλαίσιο Αναφοράς Στρατηγικής Τοπικού Προγράμματος	12
2.3 Θεματικές Κατευθύνσεις και Στρατηγικοί Στόχοι Τοπικού Προγράμματος	15
2.3.1 Αιτιολόγηση Επιλογής Θεματικών Κατευθύνσεων	15
2.3.2 Θεματικές Κατευθύνσεις και Στρατηγικοί Στόχοι	19
2.4 Συνοχή και Συμπληρωματικότητα Στρατηγικής Τοπικού Προγράμματος.....	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	27
3.1 Τεχνικά δελτία δράσεων / υποδράσεων του αναμορφωμένου Τοπικού Προγράμματος CLLD / LEADER N. Ηρακλείου (ΕΓΤΑΑ)	27
3.1.1 Στήριξη υλοποίησης δράσεων των στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD/ΤΑΠΤΟΚ): υπομέτρο 19.2 του ΠΑΑ 2014-2020	27
3.1.2 Διατοπική και διακρατική συνεργασία: υπομέτρο 19.3 του ΠΑΑ 2014-2020	116
3.1.3 Λειτουργία της ΟΤΔ, απόκτηση δεξιοτήτων και εμφύχωση στην περιοχή: υπομέτρο 19.4 του ΠΑΑ 2014-2020	125
3.2 Τεκμηρίωση συμπληρωματικότητας μεταξύ των υποδράσεων του τοπικού προγράμματος (ΕΓΤΑΑ)	127
3.3 Τεκμηρίωση συμπληρωματικότητας με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή.....	128
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΛΑΝΟ.....	129

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1.1 Παρουσίαση περιοχής παρέμβασης

Η περιοχή παρέμβασης του τοπικού προγράμματος καταλαμβάνει συνολικά **2.016,70 km²** που αντιστοιχεί στο **76,30%** της έκτασης της Περιφερειακής Ενότητας (Π.Ε.) Ηρακλείου, στο **24,18%** της Περιφέρειας Κρήτης και στο **1,53%** της χώρας. Σύμφωνα με την απογραφή του 2011 απαριθμεί **128.368** κατοίκους (64.257 άνδρες και 64.111 γυναίκες) που αντιστοιχεί στο **42,02%** του συνολικού μόνιμου πληθυσμού της Π.Ε. Ηρακλείου, στο **20,60%** της Περιφέρειας Κρήτης και στο **1,19%** της χώρας.

Εντός της παραπάνω περιοχής διακρίνονται **τρεις ζώνες αλιείας**, στις οποίες θα εφαρμοστεί πλέον του LEADER ΠΑΑ 2014-2020 και το LEADER ΕΠΑΛΘ 2014-2020. Οι ζώνες αυτές καλύπτουν το **14,89%** της έκτασης της συνολικής περιοχής παρέμβασης καθώς και το **17,55%** του πληθυσμού. Η περιοχή αυτή καταλαμβάνει συνολικά 300,21 km² που αντιστοιχεί στο **11,36%** της έκτασης της Π.Ε. Ηρακλείου, στο **3,60%** της Περιφέρειας Κρήτης και στο **0,23%** της χώρας. Όσον αφορά στον πληθυσμό των ζωνών, και σύμφωνα με την απογραφή του 2011, αποτελείται από 22.530 κατοίκους (11.291 άνδρες και 11.239 γυναίκες) που αντιστοιχεί στο **7,38%** του συνολικού μόνιμου πληθυσμού της Π.Ε. Ηρακλείου, στο **3,62%** της Περιφέρειας Κρήτης και στο **0,21%** της χώρας.

Η περιοχή αποτελείται από **8 Δήμους** οι οποίοι αποτελούνται από **23 Δημοτικές Ενότητες (Δ.Ε.)** και **162 Τοπικές / Δημοτικές Κοινότητες (Τ.Κ. / Δ.Κ.)** και από **388 οικισμούς**. Η περιοχή ουσιαστικά περιλαμβάνει το σύνολο **της Π.Ε. Ηρακλείου**, εκτός από:

α) το αστικό κέντρο του Ηρακλείου και της Νέας Αλικαρνασσού του Δήμου Ηρακλείου (Δ.Κ. Ηρακλείου και Δ.Κ. Νέας Αλικαρνασσού),

β) το δυτικό τμήμα της Π.Ε Ηρακλείου στον ορεινό όγκο του Ψηλορείτη, συνολικού πληθυσμού 8.830 κατοίκων και έκτασης 291,16 km² που αποτελείται από: τις Τ.Κ. Αηδονοχωρίου, Αστουρακίου, Γωνιών, Καμαριώτη, της Δ.Ε. Τυλίσου και την Δ.Ε. Κρουσώνα του Δ. Μαλεβιζίου, τη Δ.Ε. Ρούβα του Δ. Γόρτυνας και τη Δ.Ε. Ζαρού καθώς και τις Τ.Κ. Γρηγοριάς και Καμάρων της Δ.Ε. Τυμπακίου του Δ. Φαιστού, στην οποία θα εφαρμοστεί Τοπικό Πρόγραμμα (Τ.Π.) CLLD/LEADER 2014-2020 από την ΟΤΔ «ΑΚΟΜΜ – ΨΗΛΟΡΕΙΤΗΣ ΑΑΕ ΟΤΑ» και

γ) τα νοτιοδυτικά παράλια της Π.Ε. Ηρακλείου στα οποία θα εφαρμοστεί ανεξάρτητο πρόγραμμα CLLD/LEADER ΕΠΑΛΘ συνολικού πληθυσμού 10.840 και έκτασης 275,44 km² και αποτελείται από: τις Τ.Κ. Βασιλικής, Μιαμούς Αγ. Κυρίλλου, του Δήμου Γόρτυνας και τις Τ.Κ. Απεσωκαρίου, Αληθινής, Αντισκαρίου, Πηγαϊδακίων, Πόμπιας, Τυμπακίου, Καμηλαρίου, Κλήματος, Λαγολίου, Μαγαρικαρίου, Πιτσιδίων της Δ.Ε. Τυμπακίου του Δ. Φαιστού.

Αναλυτικά η περιοχή παρέμβασης του πολυταμειακού Τ.Π. CLLD/LEADER έχει ως εξής:

Πίνακας 1: Περιοχή Παρέμβασης

ΔΗΜΟΣ / ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ / ΤΟΠΙΚΗ - ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	CLLD/LEADER ΠΑΑ 2014-2020		CLLD/LEADER ΑΛΙΕΙΑΣ ΕΠΑΛΘ 2014-2020	
			ΕΚΤΑΣΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΕΚΤΑΣΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΣ ΑΡΧΑΝΩΝ ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΩΝ			339,09	16.692	33,42	303
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΡΧΑΝΩΝ			31,89	5.042	0,00	0
Δημοτική Κοινότητα Αρχανών	93020101	ΟΡΕΙΝΗ	22,47	3.996		
Τοπική Κοινότητα Κάτω Αρχανών	93020102	ΟΡΕΙΝΗ	9,42	1.046		
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ			204,73	5.217	33,42	303

ΔΗΜΟΣ / ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ / ΤΟΠΙΚΗ - ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	CLLD/LEADER ΠΑΑ 2014-2020		CLLD/LEADER ΑΛΙΕΙΑΣ ΕΠΑΛΘ 2014-2020	
			ΕΚΤΑΣΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΕΚΤΑΣΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΩΝ						
Τοπική Κοινότητα Αχεντριά	93020201	ΟΡΕΙΝΗ	33,42	303	33,42	303
Τοπική Κοινότητα Εθιάς	93020202	ΟΡΕΙΝΗ	28,56	259		
Τοπική Κοινότητα Καλυβίων	93020203	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	9,4	297		
Τοπική Κοινότητα Λιγορτύνου	93020204	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	14,65	521		
Τοπική Κοινότητα Μεσοχωρίου	93020205	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	15,74	625		
Τοπική Κοινότητα Παρανύμφων	93020206	ΟΡΕΙΝΗ	22,1	192		
Τοπική Κοινότητα Πραιτωρίων	93020207	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	8,08	191		
Τοπική Κοινότητα Πύργου	93020208	ΟΡΕΙΝΗ	23,14	984		
Τοπική Κοινότητα Τεφελίου	93020209	ΟΡΕΙΝΗ	20,41	668		
Τοπική Κοινότητα Χαρακίου	93020210	ΟΡΕΙΝΗ	11	307		
Τοπική Κοινότητα Χάρακος	93020211		18,23	870		
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΙΚΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ			102,47	6.433	0,00	0
Τοπική Κοινότητα Αγίου Βασιλείου	93020301	ΟΡΕΙΝΗ	3,64	396		
Τοπική Κοινότητα Αγίων Παρασκιών	93020302	ΟΡΕΙΝΗ	2,43	886		
Τοπική Κοινότητα Αλαγνίου	93020303	ΕΙΔΙΚΗ ΜΕΙΟΝ.	5,86	174		
Τοπική Κοινότητα Αστράκων	93020304	ΟΡΕΙΝΗ	2,84	224		
Τοπική Κοινότητα Αστριτσίου	93020305	ΕΙΔΙΚΗ ΜΕΙΟΝ.	5,21	314		
Τοπική Κοινότητα Δαμανίων	93020306	ΟΡΕΙΝΗ	19,21	310		
Τοπική Κοινότητα Καλλονής	93020307	ΟΡΕΙΝΗ	3,33	242		
Τοπική Κοινότητα Καταλαγαρίου	93020308	ΟΡΕΙΝΗ	2,3	286		
Τοπική Κοινότητα Κουνάβων	93020309	ΟΡΕΙΝΗ	6,41	915		
Τοπική Κοινότητα Μελεσών	93020310	ΟΡΕΙΝΗ	7,36	361		
Τοπική Κοινότητα Μεταξοχωρίου	93020311	ΟΡΕΙΝΗ	22,88	544		
Τοπική Κοινότητα Μυρτιάς	93020312	ΟΡΕΙΝΗ	5,23	560		
Τοπική Κοινότητα Πεζών	93020313		4,8	441		
Τοπική Κοινότητα Χουδετσίου	93020314	ΟΡΕΙΝΗ	10,97	780		
ΔΗΜΟΣ ΒΙΑΝΝΟΥ			222,39	5.563	91,72	2.902
Τοπική Κοινότητα Αγίου Βασιλείου	93030101	ΟΡΕΙΝΗ	8,82	440	8,82	440
Τοπική Κοινότητα Αμρά	93030102	ΟΡΕΙΝΗ	15,55	818	15,55	818
Τοπική Κοινότητα Άνω Βιάννου	93030103	ΟΡΕΙΝΗ	29,26	984	29,26	984
Τοπική Κοινότητα Αφρατίου	93030104	ΟΡΕΙΝΗ	4,55	151		
Τοπική Κοινότητα Βαχού	93030105	ΟΡΕΙΝΗ	9,14	113	9,14	113
Τοπική Κοινότητα Εμπάρου	93030106	ΟΡΕΙΝΗ	14,67	323		
Τοπική Κοινότητα Καλαμίου	93030107	ΟΡΕΙΝΗ	10,72	433		
Τοπική Κοινότητα Κάτω Βιάννου	93030108	ΟΡΕΙΝΗ	12,41	115		
Τοπική Κοινότητα Κάτω Σύμης	93030109	ΟΡΕΙΝΗ	17,94	138		
Τοπική Κοινότητα Κεφαλοβρυσίου	93030110	ΟΡΕΙΝΗ	5,96	151		
Τοπική Κοινότητα Μάρθας	93030111	ΟΡΕΙΝΗ	9,7	178		
Τοπική Κοινότητα Μιλλιάρδων	93030112	ΟΡΕΙΝΗ	12,01	201		
Τοπική Κοινότητα Ξενιάκου	93030113	ΟΡΕΙΝΗ	16,89	235		
Τοπική Κοινότητα Πεύκου	93030114	ΟΡΕΙΝΗ	12,39	340		

ΔΗΜΟΣ / ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ / ΤΟΠΙΚΗ - ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	CLLD/LEADER ΠΑΑ 2014-2020		CLLD/LEADER ΑΛΙΕΙΑΣ ΕΠΑΛΘ 2014-2020	
			ΕΚΤΑΣΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΕΚΤΑΣΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
Τοπική Κοινότητα Συκολόγου	93030115	ΟΡΕΙΝΗ	13,43	396		
Τοπική Κοινότητα Χόνδρου	93030116	ΟΡΕΙΝΗ	28,95	547	28,95	547
ΔΗΜΟΣ ΓΟΡΤΥΝΑΣ			333,01	13.002	0,00	0
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ			99,02	4.587	0,00	0
Δημοτική Κοινότητα Αγίας Βαρβάρας	93040101	ΟΡΕΙΝΗ	15,61	2.043		
Τοπική Κοινότητα Αγίου Θωμά	93040102	ΟΡΕΙΝΗ	17,7	665		
Τοπική Κοινότητα Άνω Μουλίων	93040103	ΟΡΕΙΝΗ	6,6	353		
Τοπική Κοινότητα Δουλίου	93040104	ΟΡΕΙΝΗ	10,54	210		
Τοπική Κοινότητα Λαρανίου	93040105	ΟΡΕΙΝΗ	16,19	191		
Τοπική Κοινότητα Μεγάλης Βρύσης	93040106	ΟΡΕΙΝΗ	19,01	797		
Τοπική Κοινότητα Πριλιά	93040107	ΟΡΕΙΝΗ	13,37	328		
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΟΡΤΥΝΑΣ			89,4	3.907	0,00	0
Τοπική Κοινότητα Αγίων Δέκα	93040202	ΟΡΕΙΝΗ	16,12	861		
Τοπική Κοινότητα Αμπελούζου	93040203		3,9	320		
Τοπική Κοινότητα Βαγιονιάς	93040205	ΟΡΕΙΝΗ	19,9	804		
Τοπική Κοινότητα Βασιλικών Ανωγείων	93040207		11,76	301		
Τοπική Κοινότητα Γκαγκαλών	93040208		12,52	457		
Τοπική Κοινότητα Μητροπόλεως	93040209		3,36	394		
Τοπική Κοινότητα Πλατάνου	93040211	ΟΡΕΙΝΗ	5,16	244		
Τοπική Κοινότητα Πλώρας	93040212		10,56	217		
Τοπική Κοινότητα Χουσουλιανών	93040213		6,12	309		
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΟΦΙΝΑ			144,59	4.508	0,00	0
Τοπική Κοινότητα Άνω Ακρίων	93040301	ΟΡΕΙΝΗ	18,84	686		
Τοπική Κοινότητα Ασημίου	93040302		8,84	1.189		
Τοπική Κοινότητα Διονυσίου	93040303	ΟΡΕΙΝΗ	11,85	360		
Τοπική Κοινότητα Λουρών	93040304		7,04	214		
Τοπική Κοινότητα Σοκαρά	93040305		15,21	765		
Τοπική Κοινότητα Σταβίων	93040306	ΟΡΕΙΝΗ	48,76	523		
Τοπική Κοινότητα Στερνών	93040307	ΟΡΕΙΝΗ	20,45	327		
Τοπική Κοινότητα Στόλων	93040308	ΟΡΕΙΝΗ	13,6	444		
ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ			184,72	16.541	0,00	0
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΟΡΓΟΛΑΪΝΗ			41,46	2.930	0,00	0
Τοπική Κοινότητα Αγίου Μύρωνος	93050101	ΟΡΕΙΝΗ	11,67	613		
Τοπική Κοινότητα Άνω Ασιτών	93050102	ΟΡΕΙΝΗ	11,6	425		
Τοπική Κοινότητα Κάτω Ασιτών	93050103	ΟΡΕΙΝΗ	9,17	1.083		
Τοπική Κοινότητα Πενταμοδίου	93050104	ΟΡΕΙΝΗ	2,52	300		
Τοπική Κοινότητα Πετροκεφάλου	93050105	ΟΡΕΙΝΗ	3,09	182		
Τοπική Κοινότητα Πυργούς	93050106	ΟΡΕΙΝΗ	3,41	327		
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ			56,63	6.902	0,00	0
Τοπική Κοινότητα Βασιλειών	93050205	ΟΡΕΙΝΗ	13,8	2.256		
Τοπική Κοινότητα Βουτών	93050206		8,62	1.300		

ΔΗΜΟΣ / ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ / ΤΟΠΙΚΗ - ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	CLLD/LEADER ΠΑΑ 2014-2020		CLLD/LEADER ΑΛΙΕΙΑΣ ΕΠΑΛΘ 2014-2020	
			ΕΚΤΑΣΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΕΚΤΑΣΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
Τοπική Κοινότητα Δαφνέ	93050207	ΟΡΕΙΝΗ	14,59	1.204		
Τοπική Κοινότητα Σκαλανίου	93050208		10,81	1.229		
Τοπική Κοινότητα Σταυρακίων	93050209	ΟΡΕΙΝΗ	8,81	913		
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΕΑΣ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΟΥ			8,37	1.605	0,00	0
Τοπική Κοινότητα Καλλιθέας	93050302		8,37	1.605		
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΑΛΙΑΝΗΣ			21,53	1.844	0,00	0
Τοπική Κοινότητα Αυγενικής	93050401	ΟΡΕΙΝΗ	9,09	539		
Τοπική Κοινότητα Βενεράτου	93050402	ΟΡΕΙΝΗ	7,57	869		
Τοπική Κοινότητα Κερασίων	93050403	ΟΡΕΙΝΗ	2,65	267		
Τοπική Κοινότητα Σίβας	93050404	ΟΡΕΙΝΗ	2,22	169		
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΕΜΕΝΟΥΣ			56,73	3.260	0,00	0
Τοπική Κοινότητα Αγίου Σύλλα	93050501	ΟΡΕΙΝΗ	11,1	1.157		
Τοπική Κοινότητα Κυπαρίσσου	93050502	ΟΡΕΙΝΗ	25,74	674		
Τοπική Κοινότητα Προφήτη Ηλία	93050503	ΟΡΕΙΝΗ	19,89	1.429		
ΔΗΜΟΣ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ			164,86	21.312	43,02	2.800
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΑΖΙΟΥ			98,7	19.221	43,02	2.800
Δημοτική Κοινότητα Γαζίου	93060101		21,45	14.640		
Τοπική Κοινότητα Αχλάδας	93060102	ΟΡΕΙΝΗ	21,87	1.015	21,87	1.015
Τοπική Κοινότητα Καλεσιών	93060103		10,56	1.255		
Τοπική Κοινότητα Ροδιάς	93060104	ΟΡΕΙΝΗ	21,15	1.785	21,15	1.785
Τοπική Κοινότητα Φόδελε	93060105	ΟΡΕΙΝΗ	23,67	526		
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΥΛΙΣΟΥ			66,16	2.091	0,00	0
Τοπική Κοινότητα Δαμάστας	93060304	ΟΡΕΙΝΗ	21,66	245		
Τοπική Κοινότητα Καμαρίου	93060305	ΟΡΕΙΝΗ	2,44	58		
Τοπική Κοινότητα Κεραμουτσίου	93060307	ΟΡΕΙΝΗ	3,36	309		
Τοπική Κοινότητα Μαράθου	93060308	ΟΡΕΙΝΗ	14,6	351		
Τοπική Κοινότητα Μονής	93060309	ΟΡΕΙΝΗ	3,89	195		
Τοπική Κοινότητα Τυλίσου	93060310	ΟΡΕΙΝΗ	20,21	933		
ΔΗΜΟΣ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ			398,53	17.563	44,91	848
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ			238,4	10.476	44,91	848
Δημοτική Κοινότητα Αρκαλοχωρίου	93070101	ΕΙΔΙΚΗ ΜΕΙΟΝ.	25,01	4.822		
Τοπική Κοινότητα Γαρίπας	93070102	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	15,63	516		
Τοπική Κοινότητα Δεματίου	93070103	ΟΡΕΙΝΗ	19,34	290	19,34	290
Τοπική Κοινότητα Ινίου	93070104	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	10,08	591		
Τοπική Κοινότητα Καραβάδου	93070105	ΟΡΕΙΝΗ	7,29	299		
Τοπική Κοινότητα Κασάνου	93070106	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	13,72	471		
Τοπική Κοινότητα Καστελλιανών	93070107	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	25,57	558	25,57	558
Τοπική Κοινότητα Λευκοχωρίου	93070108	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	12,47	277		
Τοπική Κοινότητα Νυτιδιτού	93070109	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	16,74	548		
Τοπική Κοινότητα Παναγίας	93070110	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	19,74	454		
Τοπική Κοινότητα Πανοράματος	93070111	ΟΡΕΙΝΗ	16,56	495		
Τοπική Κοινότητα Παρτίρων	93070112	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	21,34	388		

ΔΗΜΟΣ / ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ / ΤΟΠΙΚΗ - ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	CLLD/LEADER ΠΑΑ 2014-2020		CLLD/LEADER ΑΛΙΕΙΑΣ ΕΠΑΛΘ 2014-2020	
			ΕΚΤΑΣΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΕΚΤΑΣΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
Τοπική Κοινότητα Πατσιδερού	93070113	ΟΡΕΙΝΗ	7,13	247		
Τοπική Κοινότητα Σκινιά	93070114	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	27,78	520		
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΡΑΨΑΝΟΥ			37,39	2.334	0,00	0
Τοπική Κοινότητα Βόνης	93070201	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	8,23	568		
Τοπική Κοινότητα Ζωφόρων	93070202	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	4,96	367		
Τοπική Κοινότητα Θραψανού	93070203	ΕΙΔΙΚΗ ΜΕΙΟΝ.	11,44	1.261		
Τοπική Κοινότητα Σαμπά	93070204	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	12,76	138		
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΣΤΕΛΛΙΟΥ			122,74	4.753	0,00	0
Τοπική Κοινότητα Αμαριανού	93070301	ΟΡΕΙΝΗ	6,58	159		
Τοπική Κοινότητα Αποστόλων	93070302	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	11,81	322		
Τοπική Κοινότητα Αρχαγγέλου	93070303	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	4,46	262		
Τοπική Κοινότητα Ασκών	93070304	ΟΡΕΙΝΗ	6,23	241		
Τοπική Κοινότητα Γερακίου	93070305	ΟΡΕΙΝΗ	20,9	322		
Τοπική Κοινότητα Ευαγγελισμού	93070306	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	5,75	199		
Τοπική Κοινότητα Καρουζανών	93070307	ΟΡΕΙΝΗ	8,69	87		
Τοπική Κοινότητα Κασαμονίτσας	93070308	ΟΡΕΙΝΗ	10,79	439		
Τοπική Κοινότητα Καστελλίου	93070309	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	12,79	1.491		
Τοπική Κοινότητα Λιλιανού	93070310	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	6,96	74		
Τοπική Κοινότητα Λυττού	93070311	ΟΡΕΙΝΗ	5,73	234		
Τοπική Κοινότητα Μαθιάς	93070312	ΟΡΕΙΝΗ	6,74	167		
Τοπική Κοινότητα Πολυθέας	93070313	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	2,95	369		
Τοπική Κοινότητα Σμαρίου	93070314	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	12,36	387		
ΔΗΜΟΣ ΦΑΙΣΤΟΥ			102,52	10.978	0,00	0
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΟΙΡΩΝ			72,23	9.198	0,00	0
Δημοτική Κοινότητα Μοιρών	93080201		15,94	6.496		
Τοπική Κοινότητα Γαλιάς	93080204		13,4	805		
Τοπική Κοινότητα Καστελλίου	93080205		9,03	328		
Τοπική Κοινότητα Κουσέ	93080206		9,15	155		
Τοπική Κοινότητα Περίου	93080207		4,14	71		
Τοπική Κοινότητα Πετροκεφαλίου	93080208		7,42	790		
Τοπική Κοινότητα Ρουφά	93080211		5,94	130		
Τοπική Κοινότητα Σκουρβούλων	93080212	ΟΡΕΙΝΗ	7,21	423		
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΥΜΠΑΚΙΟΥ			30,29	1.780	0,00	0
Τοπική Κοινότητα Βώρων	93080302		11,16	726		
Τοπική Κοινότητα Σίβα	93080310		11	426		
Τοπική Κοινότητα Φανερωμένης	93080311		8,13	628		
ΔΗΜΟΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ			271,58	26.717	87,14	15.677
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΟΥΒΩΝ			94,83	10.731	30,69	6.635
Δημοτική Κοινότητα Ανωπόλεως	93090101		12,4	3.604	12,40	3.604
Δημοτική Κοινότητα Γουβών	93090102		18,29	3.031	18,29	3.031
Τοπική Κοινότητα Ελαίας	93090103	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	28,24	1.936		
Τοπική Κοινότητα Επάνω Βαθείας	93090104	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	2,84	224		
Τοπική Κοινότητα Καλού Χωρίου	93090105	ΟΡΕΙΝΗ	13,73	290		

ΔΗΜΟΣ / ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ / ΤΟΠΙΚΗ - ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	CLLD/LEADER ΠΑΑ 2014-2020		CLLD/LEADER ΑΛΙΕΙΑΣ ΕΠΑΛΘ 2014-2020	
			ΕΚΤΑΣΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΕΚΤΑΣΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
Τοπική Κοινότητα Κάτω Βαθείας	93090106	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	4,44	1.357		
Τοπική Κοινότητα Κόξαρης	93090107	ΟΡΕΙΝΗ	7,33	199		
Τοπική Κοινότητα Χαράσου	93090108	ΟΡΕΙΝΗ	7,56	90		
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ			45,74	2.291	0	0
Τοπική Κοινότητα Αϊτανίων	93090201	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	6,55	280		
Τοπική Κοινότητα Γαλίφας	93090202	ΟΡΕΙΝΗ	7,94	122		
Τοπική Κοινότητα Επισκοπής	93090203	ΟΡΕΙΝΗ	15,57	1.209		
Τοπική Κοινότητα Καινούργιου Χωρίου	93090204	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ	11,43	206		
Τοπική Κοινότητα Σγουροκεφαλίου	93090205	ΟΡΕΙΝΗ	4,25	474		
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΑΛΙΩΝ			60,11	5.433	25,65	2.062
Δημοτική Κοινότητα Μαλίων	93090301		21,77	3.224		
Δημοτική Κοινότητα Μοχού	93090302	ΟΡΕΙΝΗ	25,65	2.062	25,65	2.062
Τοπική Κοινότητα Κρασίου	93090303	ΟΡΕΙΝΗ	12,69	147		
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ			70,9	8.262	30,8	6.980
Δημοτική Κοινότητα Λ. Χερσονήσου	93090401		11,35	3.815	11,35	3.815
Δημοτική Κοινότητα Χερσονήσου	93090402		19,45	3.165	19,45	3.165
Τοπική Κοινότητα Αβδού	93090403	ΟΡΕΙΝΗ	11,75	357		
Τοπική Κοινότητα Γωνιών Πεδιάδος	93090404	ΟΡΕΙΝΗ	8,51	401		
Τοπική Κοινότητα Κεράς	93090405	ΟΡΕΙΝΗ	3,86	110		
Τοπική Κοινότητα Ποταμιών	93090406	ΟΡΕΙΝΗ	15,98	414		
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ			2.016,70	128.368	300,21	22.530
Π.Ε. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ			2.643,12	305.490	2.643,12	305.490
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ			8.341,51	623.065	8.341,51	623.065
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑΣ			132.049,00	10.816.286	132.049,00	10.816.286

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ απογραφή 2011, οδηγία 81/645/ΕΟΚ

Να σημειωθεί ότι στη Δ.Κ. Ηρακλείου (Γεωγραφικοί Κωδικοί Καλλικράτη: 93050201, 93050202, 93050203, 9305204), καθώς και στη Δ.Κ. Νέας Αλικαρνασσού (Γεωγραφικός Κωδικός Καλλικράτη: 93050301), που είναι εκτός περιοχής παρέμβασης, θα εφαρμοστούν **σημειακές παρεμβάσεις από το Τ.Π.**, οι οποίες θα είναι προς όφελος της συνολικής περιοχής του προγράμματος και σύμφωνα με το άρθρο 70 του ΚΑΝ. 1303/2013.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ - ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

2.1 Εισαγωγή

2.1.1 Προκλήσεις για τη στρατηγική ΤΑΠΤΚ

Τα τελευταία χρόνια οι αγροτικές περιοχές στη χώρα μας βρίσκονται σε ένα κρίσιμο μεταίχιμιο. Παρά τις σημαντικές διαφορές που τις χαρακτηρίζουν σε οικονομικό, κοινωνικό και γεωγραφικό επίπεδο, σχεδόν στο σύνολό τους διέρχονται μια περίοδο διαρθρωτικής μεταβολής. Κεντρικό ρόλο στην εξέλιξη αυτή διαδραματίζει η προσαρμογή του αγροτικού τομέα (η οποία καθοδηγείται από εξελίξεις όπως η τεχνολογική πρόοδος και οι μεταβολές στη ζήτηση των τροφίμων), η οικονομική κρίση και οι επιπτώσεις της στις οικονομικές διαρθρώσεις, καθώς και γενικότερες εξελίξεις του κοινωνικό-πολιτικού γίνεσθαι. Άλλοι παράγοντες που επηρεάζουν την προσαρμογή του αγροτικού τομέα περιλαμβάνουν την μακροοικονομική πολιτική, το πλαίσιο ιδιοκτησίας της γης και τις πολιτικές φορολογίας.

Η προσαρμογή του αγροτικού τομέα επηρεάζει με τη σειρά της μια σειρά από παράγοντες στην ελληνική ύπαιθρο. Σε τομεακό επίπεδο υποκινεί αποφάσεις που αφορούν στον αριθμό και στο μέγεθος των εκμεταλλεύσεων, στη χρήση των παραγωγικών συντελεστών, στην εξειδίκευση και στην παραγωγικότητα. Στο επίπεδο του νοικοκυριού και της επιχείρησης επηρεάζει την κατανομή των παραγωγικών συντελεστών εντός και εκτός αγροτικής εκμετάλλευσης, την είσοδο στο αγροτικό επάγγελμα και την έξοδο από αυτό, και τις ρυθμίσεις που αφορούν στο πλαίσιο ιδιοκτησίας της γης. Παράλληλα, η προσαρμογή του αγροτικού τομέα έχει προφανείς περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις.

Τα τελευταία 20 χρόνια έχουν υπάρξει σημαντικές παρεμβάσεις στην χώρα μας για την αντιμετώπιση της αγροτικής προσαρμογής. Σε τομεακό επίπεδο η Ελλάδα αξιοποίησε μέσα όπως ο θεσμός στήριξης τιμών και εισοδημάτων, οι ποσοτώσεις κλπ., ενώ μετά την ριζική αναμόρφωση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) του 2003-04, υιοθέτησε την επιλογή της πλήρους αποσύνδεσης της στήριξης των γεωργικών εισοδημάτων και συνεπώς της έκθεσης των αγροτών μας στις δυνάμεις του ανταγωνισμού. Παράλληλα, ενεργοποιήθηκαν μια σειρά προγραμμάτων και δράσεων στήριξης της ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών της χώρας, με έμφαση στην προσπάθεια διαφοροποίησης της οικονομικής τους βάσης και της βελτίωσης της ποιότητας ζωής.

Παρά τη σχετική κυριαρχία (τουλάχιστον κατά τις δύο τελευταίες δεκαετίες) των υποστηρικτών της ελεύθερης λειτουργίας της αγοράς, ο παρεμβατικός ρόλος των μέτρων πολιτικής για τη γεωργία και την ύπαιθρο δεν αμφισβητήθηκε έντονα. Αντίθετα, η δημόσια αρωγή που στοχεύει στην άμβλυση του κόστους της διαρθρωτικής προσαρμογής κρίθηκε αναγκαία για λόγους αποτελεσματικότητας (ανάγκη διόρθωσης θεσμικών δυσλειτουργιών), ισότητας (αναδιανομή κόστους προσαρμογής) και πολιτικής οικονομίας. Επίσης, ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των αγροτικών περιοχών όπως η περιορισμένη κινητικότητα των παραγωγικών συντελεστών, τα ιδιάζοντα επαγγελματικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού, η κυριαρχία της αυτοαπασχόλησης αλλά και (σε πολλές περιπτώσεις) της πολυαπασχόλησης, η ταύτιση των όρων νοικοκυριό και επιχείρηση (αγροτική ή μη), τα δημόσια αγαθά και οι εξωτερικότητες εξακολουθούν να συνηγορούν υπέρ της κρατικής παρέμβασης.

Στις ημέρες μας, οι απαιτήσεις σε επίπεδο σχεδιασμού και υλοποίησης της δημόσιας παρέμβασης στις αγροτικές περιοχές της χώρας καθίστανται ακόμα επιτακτικότερες. Οι εξελίξεις που αφορούν

στη διάχυση της τεχνολογίας είναι ραγδαίες, ενώ ο ρόλος των φραγμών της ελεύθερης αγοράς φθίνει συνεχώς. Η οικονομική σύγκλιση (τόσο με τις αστικές περιοχές της χώρας όσο και με τις Περιφέρειες της Ε.Ε.) συνιστά μάλλον αισιόδοξο στόχο, η ανεργία και οι δημογραφικές πιέσεις στην αγορά εργασίας εξακολουθούν να κυμαίνονται σε υψηλά επίπεδα, ενώ οι αρνητικές μακροοικονομικές επιδόσεις επηρεάζουν ιδιαίτερα τις οριακές αγροτικές περιοχές.

Παράλληλα, εάν επίσης λάβουμε υπόψη τις ριζικές μεταβολές που περιλαμβάνονται στις αποφάσεις για την ΚΑΠ 2014-2020 (περιφερειακή αναδιανομή άμεσων εισοδηματικών ενισχύσεων, έμφαση στην περιβαλλοντική στόχευση των ενισχύσεων αυτών, κατάργηση ποσοστώσεων, παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση κρίσεων στον αγροτικό τομέα, νέες προτεραιότητες της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης η οποία δίνει πλέον ιδιαίτερη έμφαση στην καινοτομία, στην ανταγωνιστικότητα, στην οργάνωση της αλυσίδας τροφίμων, στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και στην προστασία των φυσικών πόρων), οι απαιτήσεις που αφορούν στο σχεδιασμό και στην εφαρμογή της δημόσιας παρέμβασης για τον αγροτικό τομέα και την ύπαιθρο στη νέα προγραμματική περίοδο, είναι πολύ σημαντικές.

Σε όλα τα παραπάνω θα πρέπει να προσθέσουμε τις αλλαγές που έχουν επέλθει από την οικονομική κρίση και ιδιαίτερα:

- Τη σημαντική αύξηση της ανεργίας, ιδιαίτερα στους νέους, και την πρόκληση για βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα μέτρα που μπορούν να ληφθούν για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και τη στήριξη των νέων σε τοπικό επίπεδο.
- Την πτώση της εγχώριας κατανάλωσης που καθιστά δύσκολη τόσο τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας όσο και τη διαφύλαξη των υφιστάμενων θέσεων. Εδώ προκύπτει η ανάγκη για μέτρα πολιτικής που θα συμβάλλουν στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των υφιστάμενων επιχειρήσεων και θα δημιουργήσουν νέες αγορές για νέους επιχειρηματίες.
- Τη δυσκολία στην εξεύρεση ιδιωτικής χρηματοδότησης.
- Την περικοπή των δημοσίων επενδύσεων που δημιουργεί προβλήματα στη συντήρηση και ανάπτυξη των υποδομών και συνιστά πρόβλημα για την τοπική ανάπτυξη. Εδώ θα πρέπει να διερευνηθεί η δυνατότητα ανάπτυξης νέων (κοινών) χρήσεων και τρόπων συντήρησης των υποδομών αυτών.
- Τη σημαντική μείωση των δημοσίων δαπανών που έχει οδηγήσει σε περικοπές στην εκπαίδευση, στην υγεία, στις κοινωνικές υπηρεσίες και παροχές και καθιστά αναγκαία τη διερεύνηση τρόπων ανάπτυξης τοπικών κοινωνικών καινοτομιών.
- Την αύξηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού που απαιτεί έξυπνες λύσεις για τη βελτίωση των διασυνδέσεων ζωνών διαφορετικών ταχυτήτων (εντός μιας περιοχής) και τη βελτίωση της κοινωνικής ευθύνης και αλληλεγγύης μεταξύ πλούσιων και φτωχών περιοχών, τομέων και ομάδων.

Τέλος, η κλιματική αλλαγή αποτελεί πλέον οριζόντια προτεραιότητα σε όλους τους τομείς πολιτικής της ΕΕ. Η ανάγκη για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και για τη δημιουργία ενός νέου αναπτυξιακού προτύπου βασισμένου στην έννοια της πράσινης ανάπτυξης συνιστούν μια νέα πρόκληση για τα τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα.

Οι φορείς σχεδιασμού της πολιτικής για τον αγροτικό τομέα και την ύπαιθρο στη χώρα μας (οι οποίες περιλαμβάνουν τις ΟΤΔ) καλούνται σήμερα να ανταποκριθούν στις παραπάνω προκλήσεις μέσω του σχεδιασμού και της υλοποίησης μιας συνεκτικής και σύγχρονης αναπτυξιακής στρατηγικής. Οι λόγοι που καθιστούν ιδιαίτερα επίπονη την επίτευξη αυτού του στόχου είναι τρεις. Κατ' αρχή η εξάρτηση από τον πρωτογενή τομέα και, σε πολλές περιπτώσεις, από μη-ανταγωνιστικές παραγωγικές δραστηριότητες εξακολουθεί να είναι σημαντική. Σαν συνέπεια, ο προσανατολισμός της ΚΑΠ προς την ελεύθερη αγορά μπορεί να επιφέρει σημαντικές ανακατατάξεις

σε πολλές περιοχές της χώρας και να επιτείνει την ανάγκη για διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας. Δεύτερο, ο σημαντικός βαθμός διαφορετικότητας των αγροτικών περιοχών της χώρας είναι αναμφισβήτητος. Σαν συνέπεια η υλοποίηση των «κατάλληλων» για κάθε περιοχή μέτρων αγροτικής ανάπτυξης αποτελεί από τη φύση του έναν δύσκολο στόχο. Τέλος, η γεωγραφική θέση της χώρας και η απόσταση από τα σημαντικότερα διευρωπαϊκά μεταφορικά δίκτυα, συνιστούν ένα ακόμα συγκριτικό μειονέκτημα που επηρεάζει αρνητικά την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής υπαίθρου.

2.1.2 Μια Νέα Στρατηγική Προσέγγιση για την Τοπική Ανάπτυξη

Η πολιτική για την τοπική ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών της χώρας μας έχει να αντιμετωπίσει τα σημαντικά διαρθρωτικά προβλήματα που τις διέπουν. Σε ό,τι αφορά στην οικονομία, καίρια ζητήματα είναι τα χαμηλά εισοδήματα (σε σύγκριση με τα αντίστοιχα στις αστικές περιοχές), το σχετικά γερασμένο εργατικό δυναμικό, η εξάρτηση από τη γεωργία και η αδυναμία διαφοροποίησης της τοπικής οικονομίας. Σε κοινωνικό επίπεδο, υφίστανται αδυναμίες που αφορούν στην έλλειψη βασικών υπηρεσιών στις απομονωμένες περιοχές (κάτι που συνιστά τροχοπέδη στην ανασυγκρότησή τους), στον κοινωνικό αποκλεισμό και στις λίγες ευκαιρίες απασχόλησης. Επίσης, θα πρέπει να προωθηθεί και εξασφαλισθεί η θετική συμβολή της γεωργίας αλλά και των άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων στο περιβάλλον. Τέλος, θα πρέπει να αντιμετωπισθούν φαινόμενα οικονομικού και κοινωνικού πολιτισμού, στο πλαίσιο του οποίου τα αναπτυξιακά οφέλη συγκεντρώνονται σε περιιαστικές και εύκολα προσβάσιμες ζώνες, ενώ η περιθωριοποίηση κυριαρχεί στους πλέον απομακρυσμένους αγροτικούς οικισμούς που συχνά αδυνατούν να αναπτύξουν ανταγωνιστικές παραγωγικές δραστηριότητες.

Η νέα μεταρρύθμιση της ΚΑΠ αναμένεται να εντείνει επιπλέον την έκθεση των αγροτικών περιοχών της χώρας στις δυνάμεις του ανταγωνισμού. Από μόνη της αυτή η εξέλιξη καθιστά ιδιαίτερα δύσκολο το ρόλο της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης, που πλέον καλείται να «λειτουργήσει» σε ένα περιβάλλον επιταχυνόμενης προσαρμογής. Επιπλέον, το έργο της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης γίνεται ακόμα δυσκολότερο εξαιτίας των επιπτώσεων της φιλελευθεροποίησης των αγορών και της τεχνολογικής προόδου (παράγοντες που μπορούν να εκφραστούν με τον όρο «παγκοσμιοποίηση»). Η παγκοσμιοποίηση σταδιακά απομακρύνει οικονομικές, κοινωνικές και θεσμικές παραμέτρους από τη σφαίρα επιρροής του κράτους. Οι διάφοροι εθνικοί «φραγμοί» στον ελεύθερο ανταγωνισμό σταδιακά εγκαταλείπονται, ενώ τα περιθώρια ελέγχου της οικονομίας μέσω της δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής στενεύουν. Είναι εμφανές ότι η εξέλιξη αυτή δεν θα επηρεάσει στον ίδιο βαθμό όλες τις αγροτικές περιοχές και σε πολλές περιπτώσεις, αναμένονται ισχυρές αναδιανεμητικές επιπτώσεις. Παράλληλα, η παραδοσιακή χωρική αναπτυξιακή προσέγγιση γνωρίζει κρίση, αφού υποστηρίζεται ότι δεν μπορεί να αποτελέσει την κατάλληλη «απάντηση» στις προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης. Η χορήγηση αρωγής «παντού» δεν συνιστάται πλέον, τόσο για λόγους κόστους όσο και εξαιτίας αμφιβολιών, για την αποτελεσματικότητά της. Αντίθετα, η κινητοποίηση των τοπικών πόρων με στόχο την ανάδειξη τοπικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων και την διεύρυνση της οικονομικής βάσης, αλλά και την προώθηση της κοινωνικής συνοχής θεωρείται ως καταλληλότερη προσέγγιση.

Στη χώρα μας, η δημόσια παρέμβαση σε θέματα αγροτικής ανάπτυξης ισορροπεί εδώ και χρόνια ανάμεσα στην ανάγκη αντιμετώπισης των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και προβλημάτων των αγροτικών περιοχών (χωρική προσέγγιση) αλλά και των προβλημάτων που είχαν ως προέλευση την ανάγκη μεταρρύθμισης της ΚΑΠ (τομεακή προσέγγιση). Το συγκεκριμένο δίλημμα δεν ευσταθεί πλέον. Η δραστηκή μεταρρύθμιση της ΚΑΠ, οι γενικότερες εξελίξεις που επηρεάζουν τις αγροτικές περιοχές, αλλά και οι ευρύτεροι στόχοι-πολιτικής της διευρυμένης Ε.Ε., εξειδικεύουν ένα νέο ρόλο για τον Πυλώνα 2. **Η νέα πολιτική αγροτικής ανάπτυξης θα πρέπει να αντιμετωπίσει τόσο τις διαρθρωτικές «ανάγκες» του πρωτογενή τομέα και παράλληλα να προωθήσει την ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών μέσω μιας πολυτομεακής, ολοκληρωμένης και καινοτόμου προσέγγισης.** Τα

ζητήματα του περιβάλλοντος αλλά και της πολιτιστικής κληρονομιάς θα πρέπει να ενσωματωθούν τόσο στην τομεακή (επιπτώσεις της αγροτικής δραστηριότητας στο περιβάλλον, δημόσια αγαθά) όσο και στη χωρική (επιπτώσεις στον τουρισμό, στη μεταποίηση, στις υποδομές, στην κατανάλωση, κλπ.) προσέγγιση, και να εξυπηρετήσουν τους ευρύτερους στόχους της διαφοροποίησης της οικονομικής βάσης, της αύξησης της απασχόλησης και των εισοδημάτων.

Σε τοπικό επίπεδο, οι παραπάνω παράγοντες και εξελίξεις αναδεικνύουν ορισμένα καίρια ζητήματα, η αντιμετώπιση των οποίων είναι προϋπόθεση *sine qua non* για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων, την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και τη διάχυση της ευημερίας στον αγροτικό χώρο. Αυτά μπορούν να συνοψισθούν ως εξής:

α) Οι πολιτικές αγροτικής ανάπτυξης στη χώρα μας παραδοσιακά τείνουν να αντιμετωπίζουν τον αγροτικό χώρο ως ένα ομοιογενές σύνολο με κοινά προβλήματα και ευκαιρίες (σε σύγκριση με τον αστικό χώρο). Αυτή η προσέγγιση δεν αντικατοπτρίζει πλέον τις αναπτυξιακές δυνατότητες των αγροτικών περιοχών καθότι, για παράδειγμα, δεν αντανακλά τα διαφορετικά επιχειρηματικά περιβάλλοντα ομοειδών κατά τα άλλα περιοχών, ενώ παράλληλα αγνοεί την αύξηση της αλληλεπίδρασης μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών. Στο πλαίσιο αυτό η οριοθέτηση συνεκτικών περιοχών, οι οποίες (όπως η εν λόγω περιοχή παρέμβασης) αποτελούν μια ολότητα και αναπτύσσουν πολλαπλές συμπληρωματικότητες, αλληλεξαρτήσεις και διασυνδέσεις σε διάφορους τομείς, συνιστά μονόδρομο. Με άλλα λόγια, εάν δεν υφίστανται μηχανισμοί διάχυσης και εάν δεν επιδιώκονται συνέργειες, τα οφέλη της αναπτυξιακής προσπάθειας θα είναι συγκεντρωμένα και περιορισμένα.

β) Η νέα πραγματικότητα καθιστά επίσης ανεπίκαιρο το δίλημμα της πολιτικής για «στήριξη» ή «ανάπτυξη». Η αγροτική προσαρμογή σε συνδυασμό με τη φιλελευθεροποίηση των αγορών και τις κοινωνικές προτεραιότητες, υπαγορεύουν την ανάγκη για επαναπροσανατολισμό και των δύο προσεγγίσεων. Οι πολιτικές στήριξης θα πρέπει να στοχοθετούνται με βάση κοινωνικά και περιβαλλοντικά κριτήρια, ενώ παράλληλα, τα αναπτυξιακά μέτρα θα πρέπει να επικεντρώνονται στην ανάδειξη και αξιοποίηση ενδογενών συγκριτικών πλεονεκτημάτων.

γ) Η άποψη ότι η αποτελεσματικότητα της αγοράς θα πρέπει να συνιστά τον πρωταρχικό στόχο της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης αμφισβητείται πλέον έντονα. Η ισότητα (δηλαδή, η διανομή των ωφελειών μιας αποτελεσματικής οικονομίας της αγοράς) πρέπει να αποτελεί πλέον καίρια συνιστώσα της δημόσιας παρέμβασης.

δ) Οι αναπτυξιακές παρεμβάσεις των τελευταίων ετών σε συνδυασμό με την απελευθέρωση των αγορών και την τεχνολογική πρόοδο έχουν συντελέσει στη δημιουργία ενός «περιβάλλοντος» που ευνοεί τις συγκριτικά εύπορες περιαστικές και προσβάσιμες αγροτικές περιοχές, μέσω είτε της διευκόλυνσης των συναλλαγών τροφίμων και εισροών ή του «ανοίγματος» αρκετών ελκυστικών περιοχών στον τουρισμό και στη δεύτερη κατοικία. Η δημόσια παρέμβαση θα πρέπει να αντιμετωπίσει το πρόβλημα αυτό, ειδάλλως θα υπάρξουν σημαντικά προβλήματα οικονομικής και κοινωνικής συνοχής.

2.1.3 Τομεακή και Χωρική Προσέγγιση της Νέας Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης

Με βάση τα παραπάνω, η σύζευξη της τομεακής (αγροτική προσαρμογή) και της χωρικής (ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών) προσέγγισης πρέπει να αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της νέας αυτή στρατηγικής. Παράλληλα η περιβαλλοντική διάσταση θα πρέπει να είναι απόλυτα ενσωματωμένη στις δύο προσεγγίσεις αφού συνιστά κύρια συνιστώσα της ανταγωνιστικότητας και ελκυστικότητας της ελληνικής υπαίθρου.

Οι δύο προσεγγίσεις θα πρέπει να διακρίνονται σε ό,τι αφορά στους στόχους, στους εν δυνάμει ωφελούμενους, στα μέσα πολιτικής και στις αναμενόμενες επιπτώσεις τους στη βιωσιμότητα των αγροτικών περιοχών. Και αυτό γιατί τα διακριτά χαρακτηριστικά τους αποτελούν ζήτημα στρατηγικής σημασίας για το νέο ρόλο της γεωργίας στην ανάπτυξη του αγροτικού χώρου. Δεν μπορούμε πλέον να συγχέουμε τον τομέα και το χώρο διότι στο μέλλον η εξάρτηση του χώρου από

τον τομέα θα είναι η εξαίρεση, αφού μόνο η διαφοροποίηση της οικονομικής βάσης του χώρου μπορεί να διασφαλίσει θέσεις εργασίας και βελτίωση των εισοδημάτων. Για παράδειγμα, μία τομεακή πολιτική αγροτικής ανάπτυξης προσανατολισμένη προς τις γεωργικές διαρθρώσεις δεν μπορεί να δημιουργήσει τις κατάλληλες συνθήκες που με τη σειρά τους θα οδηγήσουν στην αναστροφή της εξόδου ανταγωνιστικών ανθρώπινων και παραγωγικών πόρων. Με τη σειρά της, μια πολιτική διαφοροποίησης της αγροτικής οικονομίας που αγνοεί την προσαρμογή των γεωργικών διαρθρώσεων θα δημιουργήσει προβλήματα στη διαχείριση της γης, την κοινωνική συνοχή και την ελκυστικότητα των αγροτικών περιοχών.

Οι δύο προσεγγίσεις (τομεακή και χωρική) θα πρέπει παράλληλα να αποτελούν αλληλεξαρτώμενα και συμπληρωματικά στοιχεία μιας συνεκτικής στρατηγικής. Καταλυτικό ρόλο στη στρατηγική αυτή θα πρέπει να έχει η ενίσχυση των οικονομικών, θεματικών και χωρικών διασυνδέσεων μέσα από μια ολοκληρωμένη και καινοτόμο προσέγγιση των προβλημάτων αλλά και των πιθανών λύσεων.

Οι κύριοι στόχοι της τομεακής προσέγγισης στη χώρα μας θα πρέπει να αφορούν:

- Στην παροχή ενισχύσεων προς τις επενδύσεις που στοχεύουν στην αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό της αλυσίδας τροφίμων αλλά και στην ενδυνάμωση των διασυνδέσεων της αλυσίδας με την υπόλοιπη οικονομία.
- Στην ενίσχυση για τη παροχή δημόσιων αγαθών.

Οι ενισχύσεις των επενδύσεων στην αλυσίδα τροφίμων θα πρέπει να «αποδεσμευθούν» από την παραδοσιακή οριζόντια λογική και να στοχεύουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. Η αρωγή θα πρέπει να προωθεί αποκλειστικά την αναδιάρθρωση και τον αναπροσανατολισμό της παραγωγής προς ποιοτικά προϊόντα για τα οποία υπάρχει αυξανόμενη ζήτηση στις εγχώριες και διεθνείς αγορές και τα οποία ενσωματώνουν τοπικά στοιχεία και χαρακτηριστικά. Θα πρέπει να στηρίζεται στην αξιοποίηση των οικονομιών κλίμακας και (ιδίως) της διαφοροποίησης του προϊόντος και στην προώθηση της καινοτομίας. Επίσης θα πρέπει να προωθηθούν τοπικές κοινές δράσεις, οι οποίες ενσωματώνουν τον αγροδιατροφικό τομέα στις οικονομικές δραστηριότητες του τομέα των υπηρεσιών και ιδίως του τουρισμού και του πολιτισμού.

Επίσης, οι παραπάνω δράσεις θα πρέπει να εντάσσονται σε ένα ευρύτερο πλαίσιο πολιτικής για τον τομέα των τροφίμων, το οποίο στην ουσία θα «καθοδηγείται» από τις ανάγκες και προσδοκίες των καταναλωτών για τα χαρακτηριστικά της παραγωγικής διαδικασίας και των προϊόντων, την οργάνωση της τεχνικής στήριξης και της κατάρτισης, τα συστήματα εμπορίας και τυποποίησης.

Με τη σειρά της, η χωρική προσέγγιση θα πρέπει να στοχεύει στη δημιουργία μιας βιώσιμης, δίκαιας και διαφοροποιημένης αγροτικής οικονομίας και κοινωνίας η οποία όμως δεν εξαρτάται από φθίνουσες δραστηριότητες, **αλλά αξιοποιεί τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα για να χτίσει ένα νέο σύγχρονο και ανταγωνιστικό παραγωγικό πρότυπο**. Λαμβάνοντας υπόψη τις τοπικές ιδιαιτερότητες, θα πρέπει να επιδιωχθεί η πολυλειτουργικότητα του αγροτικού χώρου, υπό την έννοια μιας διαφοροποιημένης οικονομίας, **με έντονες εσωτερικές και εξωτερικές διασυνδέσεις και ανεπτυγμένους κάθετους δεσμούς εντός τομέων και αλυσίδων εφοδιασμού και οριζόντιων δεσμών μεταξύ τομέων**, που να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις των κατοίκων της αλλά και της εσωτερικής και διεθνούς αγοράς, για ποιοτικά προϊόντα που ενσωματώνουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής, αλλά και για δημόσια αγαθά. Παράλληλα, η χωρική προσέγγιση θα πρέπει να προωθεί **την ανάπτυξη δεσμών μεταξύ δυναμικών ζωνών (όπου υπάρχουν ευκαιρίες) και οριακών περιοχών του αγροτικού χώρου**. Τέλος, η χωρική **θα πρέπει να είναι καινοτόμος και να αξιοποιεί τους πόρους της περιοχής με έξυπνο τρόπο**. Η καινοτομία θα πρέπει να περιλαμβάνει νέα προϊόντα, υπηρεσίες και τρόπους δράσης σε τοπικό πλαίσιο, να έχει πολλαπλασιαστικό αντίκτυπο, να βρίσκει νέους τρόπους κινητοποίησης και αξιοποίησης των υφιστάμενων τοπικών πόρων και να αναπτύσσει την συνεργασία μεταξύ διαφορετικών παραγόντων και τομέων (π.χ. διασύνδεση ερευνητικών ιδρυμάτων με τον παραγωγικό ιστό), με στόχο τη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

Τα μέτρα χωρικής προσέγγισης θα πρέπει να σχεδιάζονται και να υλοποιούνται σε συνέργεια και συντονισμό με τα υπόλοιπα μέτρα της διαρθρωτικής πολιτικής αλλά και τις παρεμβάσεις των διαφόρων οριζόντιων πολιτικών. Θα πρέπει να έχουν αποκλειστικό σημείο αναφοράς το χώρο, και να είναι ενεργητικά, στοχεύοντας στην ανάπτυξη και αποφεύγοντας την στήριξη των τοπικών μειονεξιών. Η προώθηση νέων οικονομικών δραστηριοτήτων, η οικονομική διαφοροποίηση και η αύξηση των θέσεων εργασίας για τους νέους που νομοτελειακά συνιστούν το πλέον ανταγωνιστικό τμήμα του τοπικού πληθυσμού, θα πρέπει να συνιστούν εργαλεία αναβάθμισης της ανταγωνιστικότητας και της ελκυστικότητας των αγροτικών περιοχών.

Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην παροχή βασικών υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, ιδίως στις απομακρυσμένες περιοχές. Οι λόγοι για τη συγκεκριμένη επιλογή είναι εμφανείς. Αρχικά θα πρέπει να επισημανθεί ότι η αγροτική προσαρμογή έχει ήδη στερήσει αρκετές από τις περιοχές αυτές από βασικές υπηρεσίες (μόνιμη ιατρική περίθαλψη, μεταφορές, ταχυδρομεία, κλπ.). Παράλληλα, η έλλειψη βασικών υπηρεσιών επιτείνει τον κοινωνικό αποκλεισμό και επιταχύνει την περαιτέρω εγκατάλειψή τους. Σαν αποτέλεσμα, καθίσταται ιδιαίτερα δύσκολος ο σχηματισμός μιας βασικής τοπικής «μάζας ζήτησης» και εύλογα οι όποιες ενισχύσεις αναδιάρθρωσης του παραγωγικού ιστού αποβαίνουν άκαρπες. Η ελληνική ύπαιθρος χρειάζεται σήμερα μια αναδιοργάνωση της κατανομής των υπηρεσιών, στη βάση της υπάρχουσας κατανομής των αναγκών και της προόδου της τεχνολογίας.

Ο επαναπροσανατολισμός της πολιτικής για τις υποδομές κρίνεται επίσης αναγκαίος. Λαμβάνοντας υπόψη την πρόοδο που έχει επιτελεσθεί την τελευταία δεκαετία, θα πρέπει να υπάρξει έμφαση στην αναβάθμιση και αξιοποίηση των υποδομών που στηρίζουν την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων αλλά και σηματοδοτούν την πλούσια πολιτισμική και παραγωγική παράδοση της περιοχής, και ιδιαίτερα αυτών που σχετίζονται με τον πολιτισμό και το περιβάλλον, αλλά και με δραστηριότητες στις οποίες ενσωματώνονται αυτά τα στοιχεία, όπως ο τουρισμός.

Τέλος, η δημόσια παρέμβαση δεν έχει την πολυτέλεια να αγνοεί το ζήτημα της εξεύρεσης επιχειρηματικών κεφαλαίων για επενδύσεις. Η παρέμβαση στο συγκεκριμένο τομέα μπορεί να αφορά δράσεις όπως η βελτίωση της ποιότητας της διαχείρισης των μικρών επιχειρήσεων μέσω της εκπαίδευσης, η διευκόλυνση της πρόσβασης σε κεφάλαια για τις υπάρχουσες επιχειρήσεις, η παροχή εγγυήσεων δανειοληψίας, η σύσταση φορέων που εξειδικεύονται στο τομέα αυτό.

2.2 Πλαίσιο Αναφοράς Στρατηγικής Τοπικού Προγράμματος

Η παρούσα στρατηγική συνεκτιμά όλους τους παραπάνω παράγοντες οι οποίοι επηρεάζουν την περιοχή παρέμβασης και διέπεται από μια σύγχρονη προσέγγιση και κατευθύνσεις.

Αναλυτικότερα, η εξειδίκευση της στρατηγικής πρέπει να συνεκτιμά τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ παραγόντων όπως η **βελτίωση των εισοδημάτων** των κατοίκων της περιοχής παρέμβασης, η **αύξηση των θέσεων εργασίας**, η **βελτίωση της ηλικιακής διάρθρωσης** του πληθυσμού και του εργατικού δυναμικού και η περαιτέρω **μείωση της εξάρτησης της τοπικής οικονομίας από τον πρωτογενή τομέα**. Οι παραπάνω παράγοντες συνιστούν συγκοινωνούντα δοχεία τόσο για το σύνολο της περιοχής, όσο (ιδιαίτερα) για τις απομακρυσμένες, αγροτικές της ζώνες. Η βελτίωση των εισοδημάτων μπορεί να προωθηθεί μέσα από τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των οικονομικών δραστηριοτήτων και της αποδοτικότητας στη χρήση των παραγωγικών συντελεστών. Ιδίως σε καιρούς οικονομικής κρίσης, μπορεί να αντιμετωπισθεί μέσα από τον εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεων και την ίδρυση νέων, ανταγωνιστικών μονάδων που θα αξιοποιούν την καινοτομία και τη νέα τεχνολογία με την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων με ζήτηση στην εσωτερική και στις διεθνείς αγορές και ιδιαίτερη ταυτότητα, που ενσωματώνουν την τοπική τεχνογνωσία, τον πολιτισμό, την παράδοση και το περιβάλλον και που η υψηλή τους ανταγωνιστικότητα επιφέρει τη διαστολή των αγορών. Η βελτίωση της ηλικιακής διάρθρωσης του πληθυσμού και ιδίως του

εργατικού δυναμικού συνιστά στόχο υψηλής σημασίας, αφού συντελεί αποφασιστικά στη διατηρήσιμη βελτίωση των εισοδημάτων και στην αύξηση των θέσεων εργασίας. Και αυτό γιατί τα νεότερα, καλύτερα εκπαιδευμένα και δυναμικότερα τμήματα του πληθυσμού όχι μόνο επιδιώκουν να διασφαλίσουν ένα υψηλό βιοτικό επίπεδο (αφού τα καταναλωτικά τους πρότυπα δε διαφέρουν με αυτά της ίδιας ηλικιακής ομάδας στις αστικές περιοχές), αλλά παράλληλα, μπορούν να αναλάβουν καινοτόμες παραγωγικές δραστηριότητες αφού και διάκεινται θετικά προς τη νέα τεχνολογία και διαθέτουν τις απαραίτητες δεξιότητες. Παράλληλα, η βελτίωση των εισοδημάτων και η μείωση της ανεργίας συνιστούν απαραίτητη προϋπόθεση για τη βελτίωση της ηλικιακής διάρθρωσης του πληθυσμού και του εργατικού δυναμικού. Απλά, τα χαμηλά εισοδήματα και η αύξηση της ανεργίας ή/και της υποαπασχόλησης συνιστούν κρίσιμους παράγοντες πληθυσμιακής αποδυνάμωσης. Όλα τα παραπάνω μπορούν να λάβουν χώρα μόνο με την προϋπόθεση ανάπτυξης οικονομικών δραστηριοτήτων που αυξάνουν το οριακό προϊόν των παραγωγικών συντελεστών και δημιουργούν προστιθέμενη αξία σε τοπικό επίπεδο. Μπορούν να υπάρξουν μόνο μέσα από τη διαφοροποίηση της τοπικής οικονομίας και τη «μεγέθυνση» της «πίτας» της τοπικής οικονομικής δραστηριότητας, και συνεπώς τη μείωση της εξάρτησης της οικονομίας από τον πρωτογενή τομέα. Μέσα από στρατηγικές διαφοροποίησης που αξιοποιούν ενδογενή συγκριτικά πλεονεκτήματα και δημιουργούν οριζόντιους και κάθετους δεσμούς μεταξύ τομέων (π.χ. αγροδιατροφικός τομέας, τουρισμός, πολιτισμός, κλπ.) και έντονες εσωτερικές και εξωτερικές διασυνδέσεις.

Η διαφοροποίηση της τοπικής οικονομίας μέσα από τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και η ανάπτυξη διασυνδέσεων μεταξύ τομέων και ζωνών συνιστούν απαραίτητες προϋποθέσεις για την υπέρβαση των φαινομένων οικονομικού και κοινωνικού πολιτισμού, αφού συμβάλλουν στη διάχυση των αναπτυξιακών ωφελειών. Η εν λόγω επιλογή διαφέρει σημαντικά από τη λογική της υιοθέτησης οριζόντιων «λύσεων» για το σύνολο των ζωνών της ενδοχώρας της Π.Ε. Ηρακλείου. Και αυτό επειδή **προκρίνει αναπτυξιακές «λύσεις» ανάλογα με τους διαθέσιμους (στην εκάστοτε ζώνη) τοπικούς πόρους και επιχειρηματικά περιβάλλοντα και την ανάδειξη τοπικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων, ενώ παράλληλα (και όχι μόνο λόγω κόστους), μεριμνά για την υπέρβαση των ελλείψεων σε τεχνικές και κοινωνικές υποδομές και βασικές υπηρεσίες που καθιστούν τις ζώνες αυτές εξαιρετικά ευπρόσβλητες στην περιθωριοποίηση.**

Η νέα αυτή στρατηγική προωθεί την ανάπτυξη της ενδοχώρας της Π.Ε. Ηρακλείου μέσα από μια πολυτομεακή, ολοκληρωμένη και καινοτόμο προσέγγιση. Συνεκτιμώντας τις δημόσιες παρεμβάσεις που έχουν λάβει χώρα κατά την Γ' και την Δ' Προγραμματική Περίοδο και τα αποτελέσματά τους, αλλά και όσες προγραμματίζονται για την περίοδο 2014-2020, τα διαρθρωτικά και κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά της περιοχής παρέμβασης, την εξειδίκευση των πλεονεκτημάτων, αδυναμιών, ευκαιριών και απειλών που την αφορούν (ανάλυση SWOT), αλλά και τις εισηγήσεις και απόψεις του τοπικού πληθυσμού και των τοπικών φορέων (που έγιναν στο πλαίσιο της σχετικής διαβούλευσης), **επιχειρεί τη σύζευξη τομεακών και χωρικών αναπτυξιακών προτεραιοτήτων με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και ελκυστικότητας της περιοχής και τη βιώσιμη ανάπτυξή της.**

Η στρατηγική μας προσέγγιση δεν προκρίνει οριζόντιες επιλογές. Ούτε διέπεται από την πλάνη ότι μπορεί από μόνη της να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά, αναπτυξιακές στρεβλώσεις που δημιουργήθηκαν εδώ και δεκαετίες, και να θέσει στόχους που είναι επιχειρησιακά και χρηματοδοτικά ανέφικτοι. Αντίθετα, στοχεύει στην ανάπτυξη μιας περιοχής που (παρά τις επιμέρους διαφοροποιήσεις) χαρακτηρίζεται από γεωγραφική και οικονομική συνεκτικότητα. Μιας περιοχής που αποτελείται από ζώνες με διαφορετικό διαρθρωτικό προφίλ και αναπτυξιακές ανάγκες, οι οποίες όμως αναπτύσσονται μεταξύ τους πολλαπλές συμπληρωματικότητες, αλληλεξαρτήσεις και διασυνδέσεις σε διάφορους τομείς. Αξιοποιεί τα διαφορετικά χαρακτηριστικά, κοινωνικο-οικονομικά και επιχειρηματικά περιβάλλοντα των ζωνών αυτών και προάγει τη

δημιουργία συνεργειών και μηχανισμών διάχυσης. Εξειδικεύει **αναπτυξιακά** μέτρα με στόχο την ανάδειξη και αξιοποίηση ενδογενών συγκριτικών πλεονεκτημάτων και προκρίνει δράσεις **στήριξης** με βάση κοινωνικά και περιβαλλοντικά κριτήρια. Αξιοποιεί το διευρυμένο πεδίο εφαρμογής της ΤΑΠΤΚ και προάγει την ενίσχυση των διασυνδέσεων μεταξύ τομέων, ζωνών και φορέων με τρόπους που έχουν πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα για την τοπική ανάπτυξη.

Σε **χωρικό** επίπεδο επιδιώκει την αξιοποίηση χωρικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων με στόχο την οικοδόμηση ενός νέου, σύγχρονου και ανταγωνιστικού παραγωγικού προτύπου και **προάγει τη διαφοροποίηση της τοπικής οικονομίας** μέσω της ενίσχυσης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και της ανάπτυξης εσωτερικών και εξωτερικών διασυνδέσεων, κάθετων δεσμών εντός τομέων και αλυσίδων εφοδιασμού και οριζόντιων δεσμών μεταξύ τομέων. Παράλληλα, προωθεί την ανάπτυξη δεσμών μεταξύ δυναμικών ζωνών (στις οποίες υπάρχουν ευκαιρίες) και οριακών περιοχών του αγροτικού χώρου μέσω της εξειδίκευσης καινοτόμων διαδικασιών κινητοποίησης και αξιοποίησης των υφιστάμενων τοπικών πόρων και ανάπτυξης της συνεργασίας μεταξύ διαφορετικών παραγόντων και τομέων. Επίσης, προάγει τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού, μέσα από δράσεις βελτίωσης των βασικών υποδομών και κοινωνικών υπηρεσιών και αναβάθμισης των υποδομών που στηρίζουν την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και ιδιαίτερα αυτών που σχετίζονται με τον πολιτισμό και το περιβάλλον, αλλά και με δραστηριότητες στις οποίες ενσωματώνονται αυτά τα στοιχεία, όπως ο τουρισμός.

Σε **τομεακό** επίπεδο επιδιώκει την περαιτέρω ανάπτυξη και εκσυγχρονισμό του αγροδιατροφικού τομέα και θέτει ως προτεραιότητα τον αναπροσανατολισμό του προς ποιοτικά προϊόντα για τα οποία υπάρχει αυξανόμενη ζήτηση στην εγχώρια και τις διεθνείς αγορές και τα οποία ενσωματώνουν τοπικά χαρακτηριστικά και στοιχεία. Καταλυτικό ρόλο της πολιτικής αυτής έχουν οι ανάγκες και προσδοκίες των καταναλωτών για τα χαρακτηριστικά των προϊόντων και της παραγωγικής διαδικασίας που με τη σειρά της θα πρέπει να ενσωματώνει στοιχεία που αντανakλούν την τοπική παράδοση και κληρονομιά και να παράγει το ελάχιστο δυνατό περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Η διάχυση της καινοτομίας και της νέας τεχνολογίας διαδραματίζει καίριο ρόλο στην ανάπτυξη των προϊόντων, της παραγωγικής διαδικασίας αλλά και στην οργάνωση των δικτύων προώθησης και εμπορίας.

Η αποτελεσματική αντιμετώπιση των παραπάνω ζητημάτων είναι συνάρτηση όχι μόνο των αναπτυξιακών χαρακτηριστικών, των πλεονεκτημάτων και των αδυναμιών της ενδοχώρας της Π.Ε. Ηρακλείου, αλλά κυρίως, της δυνατότητας αποτελεσματικής αξιοποίησης των υπαρχουσών αναπτυξιακών πολιτικών και προγραμμάτων της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020. Έτσι, είναι εμφανές ότι η ευημερία της οικονομίας και κοινωνίας της περιοχής εξαρτάται από τον αποτελεσματικό σχεδιασμό και εφαρμογή αναπτυξιακών πολιτικών.

Η αποτελεσματική υλοποίηση, εκ μέρους της Αναπτυξιακής Ηρακλείου, μίας σειράς αναπτυξιακών παρεμβάσεων στη περιοχή, η άρτια στελέχωσή της και η ύπαρξη σύγχρονης επιστημονικής γνώσης αλλά και διοικητικής ικανότητας εκ μέρους των στελεχών της, σε συνδυασμό με την έντονη συλλογική δραστηριοποίηση του τοπικού πληθυσμού και φορέων, αναδεικνύουν την ύπαρξη μιας σύγχρονης οριζόντιας εταιρικής σχέσης, η οποία έχει αποδείξει ότι μπορεί να προσφέρει αποτελεσματικό έργο.

Η αποτελεσματικότητα στο σχεδιασμό και στην εφαρμογή της Leader+, των ΟΠΑΑΧ και του προγράμματος Άξονας 4 Προσέγγιση Leader (ιδιαίτερα όσον αφορά στη δημιουργία υποδειγματικών - ανταγωνιστικών οικονομικών μονάδων), η τεχνογνωσία της Ομάδας Έργου, το πλούσιο ανθρώπινο δυναμικό της περιοχής, η πληθώρα οικονομικών, περιβαλλοντικών και πολιτισμικών πόρων, καθώς και η ύπαρξη δυναμικών κλάδων του δευτερογενή και τριτογενή τομέα, συνηγορούν υπέρ της δυνατότητας σχεδιασμού και αποτελεσματικής υλοποίησης ενός

ολοκληρωμένου αναπτυξιακού προγράμματος που θα χαρακτηρίζεται από την παράλληλη διασύνδεση δράσεων, την προώθηση δράσεων που στοχεύουν στην πολυαπασχόληση και στη δημιουργία εναλλακτικών εισοδημάτων, αλλά και (ιδίως) την υλοποίηση υποδειγματικών, καινοτόμων και μεταβιβάσιμων πρωτοβουλιών και δράσεων.

Τέλος, η σημαντική δραστηριοποίηση της Ομάδας Έργου σε συλλογικά σχήματα στο εσωτερικό και στο εξωτερικό εξασφαλίζουν την ανάπτυξη αποτελεσματικών συνεργασιών σε εθνικό και διακρατικό επίπεδο, τις ανταλλαγές εμπειριών και τη μεταφορά τεχνογνωσίας.

2.3 Θεματικές Κατευθύνσεις και Στρατηγικοί Στόχοι Τοπικού Προγράμματος

2.3.1 Αιτιολόγηση Επιλογής Θεματικών Κατευθύνσεων

Από την αναλυτική παρουσίαση της υπάρχουσας κατάστασης και των πλεονεκτημάτων, αδυναμιών, ευκαιριών και απειλών (Κεφάλαιο 2 Φακέλου Α και Κεφάλαιο 2 Φακέλου Β της αρχικής πρότασης), προκύπτει ότι η ενδοχώρα της Π.Ε. Ηρακλείου παρουσιάζει χαρακτηριστικά τα οποία είναι απόλυτα συμβατά με τις αρχές, την προσέγγιση, τη μεθοδολογία σχεδιασμού και τον τρόπο υλοποίησης της ΤΑΠΤΚ.

Αναλυτικότερα, η αύξηση του πληθυσμού στο σύνολο της περιοχής και η θετική δημογραφική διάρθρωση που παρατηρείται σε δυναμικά υπερτοπικά κέντρα – πόλους ανάπτυξης, το ικανοποιητικό ποσοστό των παραγωγικών ηλικιών του τοπικού πληθυσμού, η αύξηση της πολυαπασχόλησης ιδίως στα δυναμικότερα τμήματα του πληθυσμού, η σημαντική εξοικείωση των κατοίκων, των συλλογικών φορέων και της τοπικής αυτοδιοίκησης της περιοχής με ολοκληρωμένα προγράμματα τοπικής ανάπτυξης που βασίζονται στην προσέγγιση Leader, και η επιτυχής υλοποίηση τόσο του προγράμματος Άξονας 4 Προσέγγιση Leader, όσο και άλλων αναπτυξιακών δράσεων, εξασφαλίζουν την ενεργή συμμετοχή του ανθρώπινου κεφαλαίου της περιοχής στη ΤΑΠΤΚ, αλλά και την ενεργοποίηση των ενδογενών επενδύσεων.

Η επιτυχημένη πορεία της περιοχής τα τελευταία 15-20 χρόνια προς την οικονομική διαφοροποίηση και την ανάπτυξη ανταγωνιστικών μορφών οικονομικής δραστηριότητας που είναι (στη πλειοψηφία τους) άρρηκτα συνδεδεμένες με την αγροτική δραστηριότητα, τους φυσικούς πόρους και την πολιτιστική κληρονομιά και παράδοση, συνιστά εχέγγυο για την περαιτέρω συμβολή του δευτερογενή και του τριτογενή τομέα στην δημιουργία απασχόλησης (ιδιαίτερα για τους νέους) και εισοδημάτων.

Η σημαντική **εξειδίκευση της περιοχής στην παραγωγή αγροτικών προϊόντων και τροφίμων υψηλής ποιότητας και διατροφικής αξίας** με ισχυρή θέση στην εγχώρια και διεθνή αγορά, η τάση επέκτασης στη βιολογική παραγωγή (όπως και στα ΠΟΠ, ΠΓΕ), η τάση βελτίωσης της τυποποίησης, μεταποίησης και της οργάνωσης εμπορικών δικτύων καθώς και η λειτουργία πλήθους επιχειρήσεων εστίασης και εργαστηρίων που διαθέτουν παραδοσιακά αγροτικά προϊόντα και τρόφιμα, συνηγορούν στη διαπίστωση της υπόστασης μιας **δυναμικής αγροδιατροφικής αλυσίδας**. Εάν συνεκτιμήσει κανείς το **πλούσιο φυσικό περιβάλλον** και τους **σημαντικότερους πολιτισμικούς και πολιτιστικούς πόρους** οι οποίοι διασυνδέονται άρρηκτα με την τοπική αγροτική δραστηριότητα, θα διακρίνει τις εξαιρετικά θετικές προοπτικές που αφορούν στην ανταγωνιστικότητα της αγροδιατροφικής αλυσίδας της περιοχής παρέμβασης και στη δυνατότητά της να διαστέλλει τις αγορές.

Σε επίπεδο ζήτησης, οι θετικές προοπτικές για τον αγροδιατροφικό τομέα αλλά και για τον δευτερογενή και τριτογενή τομέα, τεκμηριώνονται από τη **δυναμική ανάπτυξη του μαζικού τουρισμού στην περιοχή, τις θετικές τάσεις ανάπτυξης ήπιων μορφών εναλλακτικού τουρισμού**

στην ενδοχώρα, αλλά και την ικανοποιητική πρόσβαση της περιοχής παρέμβασης σε σημαντικές αγορές εντός (αστικά κέντρα) και εκτός της Κρήτης.

Σε μια εποχή που χαρακτηρίζεται από την απελευθέρωση των αγορών, τη διάχυση της τεχνολογίας και τη σύγκλιση των καταναλωτικών προτύπων, η ζήτηση για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες μιας τοπικής οικονομίας διέπεται από συνθήκες τέλει ελαστικότητας. Στο πλαίσιο αυτό, η δυνατότητα ανταπόκρισης της προσφοράς συνιστά τον κρίσιμο παράγοντα. **Ιδιαίτερα στον αγροδιατροφικό τομέα, η παραγωγή, τυποποίηση και αποτελεσματική προώθηση ποιοτικών και ασφαλών προϊόντων στα οποία ενσωματώνονται οι τοπικοί πόροι και ιδίως η τοπική πολιτισμική, πολιτιστική και παραγωγική παράδοση συνιστά θετικότερο παράγοντα ανταπόκρισης της προσφοράς στις απαιτήσεις της ζήτησης.**

Επιπλέον, η διακριτή ταυτότητα των προϊόντων και η ενσωμάτωση σε αυτά της τοπικής πολιτισμικής, πολιτιστικής και παραγωγικής παράδοσης μας οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η ανάπτυξη των τομέων της τοπικής οικονομίας προωθεί έντονες τομεακές και χωρικές διασυνδέσεις και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα.

Από την αναλυτική παρουσίαση της υπάρχουσας κατάστασης και των πλεονεκτημάτων, αδυναμιών, ευκαιριών και απειλών δεν προέκυψαν μόνο οι θετικές προοπτικές της τοπικής οικονομίας, αλλά παράλληλα, διαπιστώθηκαν και αδυναμίες που αφορούν την περιοχή παρέμβασης.

Σε τομεακό επίπεδο, οι αδυναμίες αυτές αφορούν κυρίως την ελλιπή κατάρτιση του εργατικού δυναμικού, το έλλειμμα στην επιχειρηματική οργάνωση των εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων, την περιορισμένη ενσωμάτωση της τεχνολογίας στην παραγωγική διαδικασία, το σχετικά χαμηλό βαθμό καθετοποίησης και σύγχρονης τυποποίησης της παραγωγής, τον οικογενειακό χαρακτήρα και το μικρό μέγεθος των επιχειρήσεων του πρωτογενή και δευτερογενή τομέα, τις ελλείψεις στην οργάνωση των εμπορικών δικτύων, τον χαμηλό βαθμό διατομεακών και ενδοτομεακών διασυνδέσεων και την έλλειψη ρευστότητας και πίστης.

Παράλληλα, παρά τις όποιες θετικές διαπιστώσεις για τα κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά της περιοχής παρέμβασης, **η οικονομική κρίση έχει επιτείνει το αναπτυξιακό έλλειμμα των σχετικά απομακρυσμένων αγροτικών ζωνών της ενδοχώρας**, έχει οδηγήσει σε αδιέξοδο πολλές μικρομεσαίες επιχειρήσεις και έχει προξενήσει ιδιαίτερες δυσκολίες κοινωνικής και οικονομικής ένταξης σε κοινωνικά ευπαθείς και γεωγραφικά απομονωμένες ομάδες του πληθυσμού. Σε συνδυασμό με ελλείψεις στις κοινωνικές, οικονομικές και τεχνικές υποδομές και την υποβάθμιση της ποιότητας ζωής, η εξέλιξη αυτή έχει οδηγήσει στην φθίνουσα εξέλιξη της απασχόλησης, του πληθυσμού και της διάρθρωσης της ηλικιακής πυραμίδας στις περιοχές αυτές.

Οι ευκαιρίες για την κοινωνικο-οικονομική και χωρική ανάπτυξη της περιοχής παρέμβασης είναι σημαντικές. Η ανάπτυξη του αγροδιατροφικού τομέα συνιστά πρωταρχικό στόχο του ΕΣΠΑ και της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Κρήτης, ενώ η τελευταία στοχεύει επίσης στην προσαρμογή του τομέα στην κλιματική αλλαγή, στην ανάδειξη της Κρητικής διατροφής και στη διασύνδεση του τομέα με τον τουρισμό και τον πολιτισμό. **Η αύξηση της ζήτησης για ασφαλή και υγιεινά αγροτικά προϊόντα και τρόφιμα υψηλής προστιθέμενης αξίας** και η εδραίωση της Μεσογειακής διατροφής σε παγκόσμιο επίπεδο συνιστούν επιπλέον θετικές εξελίξεις. Η παραγωγική ανασυγκρότηση μπορεί να προωθηθεί τόσο από τη βασική επιδίωξη της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Κρήτης για διάχυση της έρευνας και της τεχνολογίας/καινοτομίας και ενίσχυση της πρόσβασης στις τεχνολογίες πληροφορικής για τις ΜΜΕ του πρωτογενή τομέα. Επίσης, **η αύξηση της ζήτησης για υπηρεσίες αναψυχής και εναλλακτικού τουρισμού και πολιτιστικές δραστηριότητες στην ύπαιθρο μπορούν να επηρεάσουν θετικά την τοπική αναπτυξιακή προσπάθεια.** Παράλληλα, η δυνατότητα υλοποίησης παρεμβάσεων στις βασικές κοινωνικές υποδομές δίνουν την ευκαιρία για την άμεση βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της

ενδοχώρας. Τέλος, σε χωρικό επίπεδο, οι προοπτικές που αφορούν στη σύνταξη της εθνικής στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα και του Πλαισίου Δράσεων Προτεραιότητας για τις περιοχές του δικτύου NATURA 2000, ο προγραμματισμός για την αναβάθμιση των μεταφορικών υποδομών και τη βελτίωση της υπερτοπικής σύνδεσης και η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών για την αντιμετώπιση των τεχνολογικών προβλημάτων, συνιστούν ευκαιρίες των οποίων η αξιοποίηση μπορεί να συμβάλει θετικά στην τοπική αναπτυξιακή προσπάθεια.

Σε ό,τι αφορά στις απειλές, κυρίαρχο ρόλο έχει η οικονομική κρίση και οι εξαιρετικά αρνητικές επιπτώσεις της για τη ζήτηση, τις επενδύσεις, την αποδυνάμωση του τοπικού εργατικού δυναμικού και εν γένει, την οικονομική δραστηριότητα. Η περαιτέρω μείωση των αγροτικών ενισχύσεων μπορεί κάλλιστα να μεταβληθεί σε ευκαιρία από ένα πολυτομεακό σύμπλεγμα που παράγει προϊόντα υψηλής ποιότητας και προστιθέμενης αξίας, ενώ οι αρνητικές επιπτώσεις της δημοσιονομικής προσαρμογής στην παροχή βασικών υπηρεσιών και υποδομών προς τις περιοχές της υπαίθρου μπορούν να πυροδοτήσουν τον σχεδιασμό έξυπνων λύσεων για την κάλυψη των εν λόγω αναγκών. Τέλος, σημαντική απειλή για το τοπικό παραγωγικό σύστημα συνιστά η κλιματική αλλαγή και οι δυσμενείς επιπτώσεις της στην παραγωγικότητα της γεωργικής γης. Στο πλαίσιο αυτό, είναι απαραίτητος ο σχεδιασμός και η υλοποίηση στρατηγικών ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή.

Όπως αναλύθηκε στην Ενότητα 2.2, τα παραπάνω χαρακτηριστικά προκρίνουν μια αναπτυξιακή επιλογή που βασίζεται τόσο στην τομεακή όσο και στη χωρική στόχευση. Σε **χωρικό επίπεδο** (ενδοχώρα) καθίστανται αναγκαίες δημόσιες παρεμβάσεις που προωθούν την περαιτέρω διαφοροποίηση της τοπικής οικονομίας και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής. Αναλυτικότερα, ο αναπτυξιακός σχεδιασμός θα επικεντρωθεί σε τρεις στόχους. Πρώτο, στην αξιοποίηση και ανάπτυξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της ενδοχώρας, όπως ο εναλλακτικός τουρισμός και η πλούσια πολιτιστική, πολιτισμική και παραγωγική παράδοση, και στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στους τομείς αυτούς, ιδίως για τους νέους. Δεύτερο, στη βελτίωση των βασικών υποδομών και υπηρεσιών της ενδοχώρας και τρίτο στη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων.

Σε **τομεακό επίπεδο**, η αναπτυξιακή επιλογή στοχεύει στον εκσυγχρονισμό και στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του αγροδιατροφικού τομέα και στην υπέρβαση των προβλημάτων που αναστέλλουν τη βιώσιμη αναπτυξιακή του εξέλιξη. Κεντρικό ρόλο στην προσπάθεια αυτή θα διαδραματίσει η διασύνδεση του αγροδιατροφικού τομέα με τον τουρισμό και τους πολιτισμικούς πόρους της περιοχής η οποία θα συμβάλει τόσο στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς του, όσο και στη διάχυση αναπτυξιακών ωφελειών στην ενδοχώρα, η οποία χαρακτηρίζεται από πλούσιο απόθεμα πολιτισμικών πόρων.

Η προσπάθεια για την επίτευξη των ευρύτερων αναπτυξιακών στόχων που αφορούν στην περιοχή και στη μεγιστοποίηση της προστιθέμενης αξίας των αναπτυξιακών παρεμβάσεων, μπορεί να καταστεί επιτυχής μόνο εάν δημιουργηθεί η απαραίτητη **συνέργεια και συμπληρωματικότητα μεταξύ των παρεμβάσεων της ΤΑΠΤΚ, των εθνικών και περιφερειακών δράσεων του ΕΣΠΑ 2014-2020, των δράσεων που προωθεί η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Κρήτης και γενικότερα πολιτικών που αφορούν τομείς που χαρακτηρίζουν το τοπικό κοινωνικο-οικονομικό ιστό**. Περαιτέρω δε, οι αρχές και η προσέγγιση που χαρακτηρίζουν την ΤΑΠΤΚ, παρέχουν τη δυνατότητα στη συγκεκριμένη πρωτοβουλία να καταστεί σημαντικός παράγοντας επίτευξης του στόχου της ολοκληρωμένης αναπτυξιακής παρέμβασης, μέσω τόσο της προώθησης συμπληρωματικών δράσεων όσο και της συνεκτικής ενσωμάτωσης σε αυτή των τοπικών κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών προτεραιοτήτων (bottom-up approach).

Στο πλαίσιο αυτό, καθίσταται εμφανής η ανάγκη εξειδίκευσης τόσο των θεματικών κατευθύνσεων όσο και των στρατηγικών στόχων της ΤΑΠΤΚ, μέσω της συνεκτίμησης της στρατηγικής και των στόχων των υπόλοιπων αναπτυξιακών παρεμβάσεων της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020.

Αναλυτικότερα, σε οριζόντιο επίπεδο, η **στρατηγική του ΤΑΠΤΚ της ενδοχώρας θα πρέπει να εναρμονίζεται με:**

- Τη στρατηγική «**Ευρώπη 2020**» που στοχεύει στην προαγωγή της έξυπνης (με αποτελεσματικότερες επενδύσεις στην εκπαίδευση, στην έρευνα και στην καινοτομία), βιώσιμης (με την αποφασιστική μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα) και χωρίς αποκλεισμούς (με ιδιαίτερη έμφαση στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στη μείωση της φτώχειας) ανάπτυξης.
- Την πολιτική για την αγροτική ανάπτυξη όπως αυτή εκφράζεται μέσω του **ΠΑΑ 2014-2020**, που έχει ως όραμα την «Ολοκληρωμένη ανάπτυξη και βιώσιμη ανταγωνιστικότητα του αγροτικού χώρου» και διαρθρώνεται σε τρεις αλληλένδετους και συμπληρωματικούς στόχους που αφορούν στη «Δημιουργία ενός ισχυρού, ανταγωνιστικού και βιώσιμου αγρο-διατροφικού συστήματος» (ΣΤ1), στην «Προαγωγή της αειφορίας του αγρο-διατροφικού συστήματος και των αγροτικών περιοχών» (ΣΤ2) και στη «Δημιουργία Βιώσιμων & Πολύ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών» (ΣΤ3).
- Την **εθνική στρατηγική για την τοπική ανάπτυξη που διαμορφώνεται μέσα από το Μέτρο 19 του ΠΑΑ**, και εστιάζει στο σχεδιασμό και στην εφαρμογή τοπικών προγραμμάτων Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με την πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD), με στόχο την αντιμετώπιση των οικονομικών, κοινωνικών και δημογραφικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι αγροτικές περιοχές, και δίνει την ευκαιρία στις τοπικές κοινότητες να «επενδύσουν» σε πιο αποτελεσματικές μορφές οικονομικής, βιώσιμης και «χωρίς αποκλεισμούς» ανάπτυξης, καθώς και να «καινοτομήσουν», να βρουν εναλλακτικές λύσεις στα τοπικά προβλήματα και να μεριμνήσουν για την κοινωνική συνοχή στα εδάφη τους.
- Τη στρατηγική της χώρας στον τομέα του Περιβάλλοντος για την περίοδο 2014-2020 που προωθείται από το **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» (Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ)** και επιδιώκει τη μετάβαση σε μια οικονομία φιλική στο περιβάλλον με αποδοτική χρήση των πόρων και χαμηλά επίπεδα εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, παράλληλα με την προστασία του φυσικού, πολιτιστικού και δομημένου περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων. Η στρατηγική του ΤΑΠΤΚ θα πρέπει ιδίως να εναρμονιστεί με δράσεις του Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ που στοχεύουν στην προσαρμογή και μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, ιδίως στον τομέα της βιοποικιλότητας, στην ολοκλήρωση του δικτύου NATURA 2000 και στην αποτελεσματική προστασία και διαχείριση των οικοτόπων και ειδών, στη διαχείριση των υδάτων, στη διατήρηση του δασικού περιβάλλοντος, στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής με διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων. Στο πλαίσιο αυτό, ιδιαίτερα σημαντική κρίνεται επίσης η διασφάλιση συνάφειας με Μέτρα που αποσκοπούν στην υλοποίηση έργων υποδομής μικρής κλίμακας για αγροτικούς οικισμούς, και δράσεις για την ανάδειξη της φυσικής κληρονομιάς των αγροτικών περιοχών.
- Τη στρατηγική και τις δράσεις του **Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» (ΕΠΑΝΕΚ)** μέσω του οποίου υλοποιείται η Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης. Η στρατηγική του ΕΠΑΝΕΚ στηρίζεται στους πυλώνες για την «Ενίσχυση της προσαρμογής επιχειρήσεων και ανθρώπινου δυναμικού στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις», την «Επικέντρωση σε τομείς παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και εν δυνάμει εξωστρεφείς και καινοτόμους» (συμπεριλαμβανομένου και του αγροδιατροφικού τομέα), τη «Στοχευόμενη επιλογή επενδύσεων / επιχειρήσεων / δραστηριοτήτων που διαθέτουν τα ζητούμενα χαρακτηριστικά για το νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα (π.χ. εξωστρέφεια, καινοτομία, σημαντικό μέγεθος, στόχευση σε εξειδικευμένα τμήματα της παγκόσμιας αγοράς, νέα επιχειρηματικότητα, μικρό περιβαλλοντικό αποτύπωμα, συνεργασία με στόχο την ενίσχυση της καθετοποίησης, προϊόντα/υπηρεσίες υψηλής

προστιθέμενης αξίας)» και την «Εξασφάλιση των παραγόντων που διευκολύνουν την ενεργοποίηση των επιχειρήσεων στο Ελληνικό επιχειρησιακό περιβάλλον».

- Τη στρατηγική του Ε.Π. «**Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση**» που αποσκοπεί στην αντιμετώπιση της ανεργίας, στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων, στη βιώσιμη απασχόληση για όλους, με γνώμονα την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και την υπέρβαση των αρνητικών επιπτώσεων της κρίσης και της φτώχειας. Ιδιαίτερα κρίσιμη είναι η προώθηση συνάφειας με δράσεις του Ε.Π. που προωθούν τη βελτίωση της πρόσβασης των μακροχρόνια ανέργων, των νέων και των μη οικονομικά ενεργών στην απασχόληση, τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας μέσω της ενίσχυσης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, τη βελτίωση της συνάφειας της κατάρτισης με την αγορά εργασίας και τη βελτίωση των δεξιοτήτων των νέων 15-29 ετών που βρίσκονται εκτός δομών εργασίας, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, μέσω προγραμμάτων μαθητείας και κατάρτισης, και δράσεων απόκτησης εργασιακής εμπειρίας και επιχειρηματικότητας.

Σε **περιφερειακό επίπεδο**, η στρατηγική του ΤΑΠΤΚ της ενδοχώρας θα πρέπει να εναρμονίζεται με:

- Τη **Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της Κρήτης** η οποία έχει ως στρατηγικούς σκοπούς την «Ανασυγκρότηση του αγροδιατροφικού συμπλέγματος με προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, ενδυνάμωση των εξαγωγικών κλάδων και ανάδειξη της αξίας της Κρητικής διατροφής, η οποία αποτελεί άυλη πολιτιστική κληρονομία της Κρήτης», την «Εδραίωση του πολιτιστικού-τουριστικού συμπλέγματος ως ανταγωνιστικού, με στοιχεία μοναδικότητας και αυθεντικότητας στο διεθνή χώρο», τον «Περιορισμό της εξάρτησης της Κρήτης από συμβατικές μορφές ενέργειας», την «Ορθολογική αξιοποίηση των φυσικών πόρων του νησιού», την «Ανάπτυξη εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και δραστηριοτήτων κατάρτισης ανθρώπινου δυναμικού διεθνούς εμβέλειας που θα εδράζονται και θα αξιοποιούν τον εκπαιδευτικό ιστό της Κρήτης» και την «Ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων υψηλής προστιθέμενης αξίας σε αναδυόμενους τομείς που θα εδράζονται και θα αξιοποιούν τον ερευνητικό ιστό της Κρήτης» και αναδεικνύει τέσσερα συμπλέγματα τομέων/κλάδων, που θα υποστηριχθούν κατά προτεραιότητα (αγροδιατροφικό, πολιτιστικό – τουριστικό, περιβαλλοντικό σύμπλεγμα, γνώσης).
- Το **ΠΕΠ Κρήτης 2014-2020**, που στοχεύει στη δυναμική (με επενδύσεις και ενίσχυση των διασυνδέσεων και του εξαγωγικού χαρακτήρα των δυναμικών τομέων, όπως ο αγροδιατροφικός, ο πολιτισμός, ο τουρισμός, το περιβάλλον και η οικονομία της γνώσης) και βιώσιμη (οικονομικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά) ανάπτυξη. Το ΠΕΠ προβλέπει παρεμβάσεις για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης, την αναβάθμιση του περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, την ενίσχυση της εκπαίδευσης και της κοινωνικής συνοχής στην Κρήτη, την προώθηση της απασχόλησης και της προσαρμογή των εργαζομένων στις αλλαγές, και την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας στην Κρήτη.

2.3.2 Θεματικές Κατευθύνσεις και Στρατηγικοί Στόχοι

Με βάση την ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης και την ανάλυση SWOT (και όπως τεκμηριώθηκε στην Ενότητα 3.3.1), οι **θεματικές κατευθύνσεις** του τοπικού προγράμματος είναι:

1. **ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ**
2. **ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΑΛΥΣΙΔΑΣ ΑΞΙΑΣ ΤΟΥ ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ**
3. **ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ**

Η βασική θεματική κατεύθυνση του ΤΑΠΤΚ της Π.Ε. Ηρακλείου είναι η «**Διαφοροποίηση και Ενδυνάμωση της Τοπικής Οικονομίας**», στην οποία αντιστοιχούν δράσεις και υποδράσεις που αντιπροσωπεύουν το **33,83%** της συνολικής Δ.Δ. του τοπικού προγράμματος. Η δεύτερη συμπληρωματική θεματική κατεύθυνση, η οποία είναι αλληλένδετη με τη βασική και την τρίτη

συμπληρωματική θεματική κατεύθυνση, αφορά στη «**Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Ποιότητας Ζωής του Τοπικού Πληθυσμού**» (26,40% της συνολικής Δ.Δ. του τοπικού προγράμματος). Τέλος, η τρίτη και συμπληρωματική της βασικής, θεματική κατεύθυνση του ΤΑΠΤΚ τεκμηριώνεται επίσης από την υπάρχουσα κατάσταση και την ανάλυση SWOT, και αφορά στην «**Βελτίωση της Ανταγωνιστικότητας της Αλυσίδας Αξίας του Αγροδιατροφικού Τομέα**» (19,77% της συνολικής Δ.Δ. του τοπικού προγράμματος).

Οι τρεις αυτές θεματικές κατευθύνσεις και οι υποδράσεις που προωθούν έχουν όλα τα στοιχεία μιας σύγχρονης στρατηγικής προσέγγισης και παράλληλα αντιμετωπίζουν τις αρνητικές συνέπειες της οικονομικής κρίσης, καθότι:

- Στηρίζονται στη σύζευξη της **τομεακής και της χωρικής προσέγγισης** και ενσωματώνουν σε αυτές τη διάσταση της **οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας**.
- Αντιμετωπίζουν την περιοχή παρέμβασης ως ένα **συνεκτικό χώρο** αλλά παράλληλα λαμβάνουν υπόψη διαφοροποιήσεις στις κοινωνικο-οικονομικές διαρθρώσεις και χαρακτηριστικά και **προωθούν τις διασυνδέσεις και αλληλεπιδράσεις** μεταξύ τους.
- Αντιμετωπίζουν το **πρόβλημα του πολιτισμού** που διαπιστώθηκε μεταξύ των διαφορετικών ζωνών της περιοχής, μέσα από την επιδίωξή τους για βελτίωση των διασυνδέσεων, διαφοροποίηση της οικονομικής βάσης και βελτίωση των βασικών υποδομών και υπηρεσιών. Κατ' αυτό τον τρόπο προωθούν την ισότητα στη διανομή των αναπτυξιακών ωφελειών.
- Στοχεύουν στην ανάπτυξη της περιοχής με βάση τα **ενδογενή συγκριτικά της πλεονεκτήματα** τα οποία επιχειρούν να αναδείξουν και να αξιοποιήσουν και παράλληλα, στηρίζουν την περιοχή με βάση οικονομικά (π.χ. έμφαση στη στήριξη της νεανικής επιχειρηματικότητας) αλλά και κοινωνικά και περιβαλλοντικά κριτήρια.
- Προωθούν την αναδιάρθρωση και αναπροσανατολισμό της παραγωγής προς **ποιοτικά προϊόντα που ενσωματώνουν τοπικά στοιχεία και χαρακτηριστικά**, με ζήτηση στην εγχώρια και διεθνή αγορά.
- Αξιοποιούν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της ενδοχώρας και επιχειρούν τη **διαφοροποίηση της τοπικής οικονομικής βάσης** και την οικοδόμηση ενός νέου, σύγχρονου και ανταγωνιστικού παραγωγικού προτύπου.
- Προωθούν την ενίσχυση των εσωτερικών και εξωτερικών διασυνδέσεων και κάθετων **δεσμών εντός τομέων και αλυσίδων εφοδιασμού και οριζόντιων δεσμών μεταξύ τομέων** (γεωργία, κτηνοτροφία, μεταποίηση τροφίμων, εμπορία, πολιτισμός, τουρισμός).
- Προάγουν την **καινοτομία και τη διάχυση της νέας τεχνολογίας**, αλλά και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του τοπικού ανθρώπινου κεφαλαίου με βάση τα τοπικά συγκριτικά πλεονεκτήματα.
- Στοχεύουν στη **δημιουργία θέσεων απασχόλησης** και στη μείωση της ανεργίας ιδίως στους νέους.
- Στοχεύουν στη **διαστολή των αγορών για τα τοπικά προϊόντα** μέσω της επιδίωξης για αύξηση της προστιθέμενης αξίας τους, της εξωστρέφειας, της καινοτομίας, της καθετοποίησης, της νέας επιχειρηματικότητας, του μικρού περιβαλλοντικού αποτυπώματος και της στόχευσης σε εξειδικευμένα τμήματα της παγκόσμιας αγοράς.
- Μεριμνούν για την αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων της μείωσης των δημοσίων επενδύσεων και των δημοσίων υποδομών και **προωθούν δράσεις ανάπτυξης και βελτίωσης βασικών κοινωνικών και οικονομικών υποδομών και υπηρεσιών**.
- Προάγουν δράσεις που σχεδιάζονται και υλοποιούνται σε **συνέργεια και συντονισμό με τα άλλα μέτρα** διαρθρωτικής πολιτικής και τις παρεμβάσεις των οριζόντιων πολιτικών.

Οι παραπάνω θεματικές κατευθύνσεις εξειδικεύονται σε **Στρατηγικούς Στόχους** οι οποίοι έχουν ως εξής:

- **ΣΣ1: Η διαφοροποίηση της τοπικής οικονομίας με βάση τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα**
- **ΣΣ2: Η ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός της μεταποίησης και εμπορίας αγροτικών προϊόντων και τροφίμων και η ενίσχυση της προστιθέμενης αξίας των τοπικών προϊόντων**
- **ΣΣ3: Η ενίσχυση της νεανικής επιχειρηματικότητας στην περιοχή**
- **ΣΣ4: Η βελτίωση, αναβάθμιση και αξιοποίηση της πολιτισμικής κληρονομιάς της περιοχής**
- **ΣΣ5: Η βελτίωση των βασικών κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών υποδομών και υπηρεσιών και η ενίσχυση της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής.**

Οι στρατηγικοί στόχοι ανάπτυξης της περιοχής εξειδικεύθηκαν με βάση τις οριζόμενες θεματικές κατευθύνσεις και η συνοχή μεταξύ τους είναι παραπάνω από εμφανής.

Αναλυτικά, ο πρώτος (διαφοροποίηση της τοπικής οικονομίας με βάση τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα), ο τρίτος (ενίσχυση της νεανικής επιχειρηματικότητας στη περιοχή) και ο τέταρτος (βελτίωση, αναβάθμιση και αξιοποίηση της πολιτισμικής κληρονομιάς) στρατηγικός στόχος συνδέονται άρρηκτα με τη βασική θεματική κατεύθυνση της στρατηγικής του ΤΑΠΤΚ (Διαφοροποίηση και Ενδυνάμωση της Τοπικής Οικονομίας).

Ο δεύτερος (ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός της μεταποίησης και εμπορίας αγροτικών προϊόντων και τροφίμων και ενίσχυση της προστιθέμενης αξίας των τοπικών προϊόντων), ο τρίτος (ενίσχυση της νεανικής επιχειρηματικότητας στη περιοχή) και ο τέταρτος (βελτίωση, αναβάθμιση και αξιοποίηση της πολιτισμικής κληρονομιάς) στρατηγικός στόχος συνδέονται με την τρίτη θεματική κατεύθυνση της στρατηγικής του ΤΑΠΤΚ (Βελτίωση της Ανταγωνιστικότητας της Αλυσίδας Αξίας του Αγροδιατροφικού Τομέα), αλλά και συνιστούν απαραίτητη προϋπόθεση για την εκπλήρωση της βασικής θεματικής κατεύθυνσης, αφού ο εκσυγχρονισμός της μεταποίησης και εμπορίας αγροτικών προϊόντων και τροφίμων θα ενισχύσει την περαιτέρω αύξηση της προστιθέμενης αξίας και τη διαφοροποίηση της τοπικής οικονομίας

Τέλος, η στενή διασύνδεση του τέταρτου (βελτίωση, αναβάθμιση και αξιοποίηση της πολιτισμικής κληρονομιάς) αλλά και του πέμπτου (βελτίωση των βασικών κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών υποδομών και υπηρεσιών και η ενίσχυση της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής) στρατηγικού στόχου με τη δεύτερη θεματική κατεύθυνση της στρατηγικής (Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Ποιότητας Ζωής του Τοπικού Πληθυσμού) είναι παραπάνω από εμφανής.

Κάθε ένας από τους παραπάνω στρατηγικούς στόχους εξειδικεύεται περαιτέρω σε συγκεκριμένους και μετρήσιμους Ειδικούς Στόχους (ΕΣ) Ανάπτυξης της περιοχής παρέμβασης, ως εξής:

ΣΣ1: Η διαφοροποίηση της τοπικής οικονομίας με βάση τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα

- ΕΣ1Α: Η προώθηση καινοτόμων, ανταγωνιστικών και περιβαλλοντικά φιλικών επενδύσεων στο δευτερογενή και τριτογενή τομέα ανάλογα με τα συγκριτικά πλεονεκτήματα επιμέρους ζωνών της περιοχής παρέμβασης
- ΕΣ1Β: Η ενίσχυση των ενδοκλαδικών και διακλαδικών διασυνδέσεων και της εξωστρέφειας του δευτερογενή και τριτογενή τομέα
- ΕΣ1Γ: Η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στο δευτερογενή και τριτογενή τομέα
- ΕΣ1Δ: Η βελτίωση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού του δευτερογενή και τριτογενή τομέα
- ΕΣ1Ε: Η βελτίωση της διασύνδεσης της Έρευνας και Ανάπτυξης με το δευτερογενή και τριτογενή τομέα και η προώθηση της νέας τεχνολογίας
- ΕΣ1ΣΤ: Η δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

ΣΣ2: Η ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός της μεταποίησης και εμπορίας αγροτικών προϊόντων και τροφίμων και η ενίσχυση της προστιθέμενης αξίας των τοπικών προϊόντων

- ΕΣ2Α: Η αναδιάρθρωση, τεχνολογική, περιβαλλοντική και οργανωτική βελτίωση του αγροδιατροφικού τομέα
- ΕΣ2Β: Η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στον αγροδιατροφικό τομέα
- ΕΣ2Γ: Η ανάπτυξη ποιοτικών γεωργικών προϊόντων και τροφίμων υψηλής προστιθέμενης αξίας, που διασυνδέονται με τον πολιτισμό και την τοπική παραγωγική παράδοση
- ΕΣ2Δ: Η ανάπτυξη ποιοτικών γεωργικών προϊόντων και τροφίμων υψηλής προστιθέμενης αξίας, που απευθύνονται κυρίως στην τουριστική αγορά
- ΕΣ2Ε: Η ενίσχυση των ενδοκλαδικών και διακλαδικών διασυνδέσεων και της εξωστρέφειας του αγροδιατροφικού τομέα
- ΕΣ2ΣΤ: Η βελτίωση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού του αγροδιατροφικού τομέα
- ΕΣ2Ζ: Η βελτίωση της διασύνδεσης της Έρευνας και Ανάπτυξης με τον αγροδιατροφικό τομέα και η προώθηση της νέας τεχνολογίας
- ΕΣ2Η: Η δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

ΣΣ3: Η ενίσχυση της νεανικής επιχειρηματικότητας στην περιοχή

- ΕΣ3Α: Η ανανέωση του επιχειρηματικού δυναμικού της περιοχής, σε όλους τους τομείς, μέσω της υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων από νέους
- ΕΣ3Β: Η ενεργοποίηση και στήριξη του νεανικού πληθυσμού της περιοχής για την ανάληψη επιχειρηματικής δραστηριότητας και η βελτίωση της ένταξής τους στην αγορά εργασίας
- ΕΣ3Γ: Η υλοποίηση καινοτόμων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων από πτυχιούχους νέους οι οποίοι διάκινται θετικά προς τη νέα τεχνολογία και διαθέτουν τις απαραίτητες δεξιότητες
- ΕΣ3Δ: Η δημιουργία θέσεων απασχόλησης και η συγκράτηση του νεανικού πληθυσμού στην αγροτική ενδοχώρα της περιοχής.

ΣΣ4: Η βελτίωση, αναβάθμιση και αξιοποίηση της πολιτισμικής κληρονομιάς της περιοχής

- ΕΣ4Α: Η προστασία, αναβάθμιση και ανάδειξη του οικιστικού περιβάλλοντος και της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς
- ΕΣ4Β: Η βελτίωση της διασύνδεσης της πολιτισμικής κληρονομιάς με την οικονομική δραστηριότητα (τουρισμό, μεταποίηση, κλπ.)
- ΕΣ4Γ: Η ενίσχυση της πολιτισμικής δικτύωσης
- ΕΣ4Δ: Η δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

ΣΣ5: Η βελτίωση των βασικών κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών υποδομών και υπηρεσιών και η ενίσχυση της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής.

- ΕΣ5Α: Η αναβάθμιση των βασικών κοινωνικών υποδομών και υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό
- ΕΣ5Β: Η βελτίωση των υποδομών και υπηρεσιών που συμβάλλουν στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές
- ΕΣ5Γ: Η συμβολή στην ορθολογική και αειφόρο διαχείριση του περιβάλλοντος και των τοπικών φυσικών πόρων
- ΕΣ5Δ: Η βελτίωση της αξιοποίησης της Έρευνας και Ανάπτυξης για την παροχή βασικών κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών υποδομών και υπηρεσιών και η προώθηση της νέας τεχνολογίας

- ΕΣ5Ε: Η προώθηση πιλοτικών δράσεων για την εξοικονόμηση ενέργειας
- ΕΣ5ΣΤ: Η ενίσχυση της ευαισθητοποίησης και δικτύωσης για θέματα περιβαλλοντικής διαχείρισης
- ΕΣ5Ζ: Η αναβάθμιση των δεξιοτήτων για τη βελτίωση της διαχείρισης των φυσικών πόρων και του περιβάλλοντος και των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής
- ΕΣ5Η: Η ενεργητική ενδυνάμωση της ισότητας των ευκαιριών για ειδικές κοινωνικές ομάδες.

2.4 Συνοχή και Συμπληρωματικότητα Στρατηγικής Τοπικού Προγράμματος

Η στρατηγική για την ΤΑΠΤΚ της ενδοχώρας της Π.Ε. Ηρακλείου καλύπτει τα νέα / ενισχυμένα στοιχεία που προβλέπονται από το άρθρο 33 του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων.

Αναλυτικότερα, αναλύει τα χαρακτηριστικά της περιοχής και του πληθυσμού, καθώς και τις αναπτυξιακές ανάγκες και του δυναμικού της περιοχής, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης των πλεονεκτημάτων, των αδυναμιών, των ευκαιριών και των απειλών.

Η παρούσα στρατηγική διακρίνεται επίσης για τα **ολοκληρωμένα** της χαρακτηριστικά. Όπως έχει ήδη αναλυθεί, προωθεί την αναπτυξιακή προσπάθεια της περιοχής παρέμβασης όχι μόνο μέσα από τη στήριξη επιμέρους τομέων, αλλά παράλληλα, μέσα από την προώθηση συμπράξεων που μπορούν να δράσουν ως καταλύτες για την αξιοποίηση όλων των τοπικών παραγόντων που αποφέρουν πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα μεταξύ τομέων όπως η γεωργία, τα τρόφιμα, ο τουρισμός, ο πολιτισμός, κλπ.. Παράλληλα, όπως προκύπτει από την εξειδίκευση των δράσεων του Προγράμματος (βλ. Τεχνικά Δελτία Υποδράσεων), η επίτευξη των θεματικών κατευθύνσεων του προγράμματος επιδιώκεται μέσω του σχεδιασμού ολοκληρωμένων μέτρων στήριξης που οδηγούν προς την ίδια στρατηγική κατεύθυνση. Ωστόσο, η στρατηγική δεν αγνοεί ότι (λόγω της χρηματοδοτικής της βαρύτητας και όχι μόνο), η ΤΑΠΤΚ δεν μπορεί να «αντιμετωπίσει» το σύνολο των αναπτυξιακών αναγκών της περιοχής παρέμβασης. Στο πλαίσιο, αυτό το ζήτημα της ολοκλήρωσης στην περιοχή παρέμβασης, επιδιώκεται με διττό τρόπο.

Πρώτο, μέσα από τη στόχευση για ανάπτυξη κάθετων δεσμών εντός τομέων και αλυσίδων εφοδιασμού καθώς και οριζόντιων δεσμών μεταξύ τομέων, και δεύτερο, μέσα από την συνοχή και συμπληρωματικότητα του ΤΑΠΤΚ και των αναπτυξιακών παρεμβάσεων των ΕΔΕΤ και την ανάπτυξη δεσμών μεταξύ των τοπικών, περιφερειακών και εθνικών αναπτυξιακών πρωτοβουλιών, επιδιώκεται η επίτευξη των ίδιων στρατηγικών στόχων.

Αναλυτικότερα, τόσο η κύρια όσο και οι δευτερεύουσες θεματικές κατευθύνσεις του ΤΑΠΤΚ της Π.Ε. Ηρακλείου είναι απόλυτα εναρμονισμένες με:

- Τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για προαγωγή της έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης καθότι προωθούν αναπτυξιακές δράσεις που βασίζονται στην ενίσχυση της γνώσης και της καινοτομίας, την αποτελεσματικότερη χρήση των πόρων και την αύξηση της απασχόλησης που με τη σειρά της διασφαλίζει την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή.
- Το σύνολο των στρατηγικών στόχων του ΠΑΑ 2014-2020 και ιδίως αυτούς που αφορούν στη δημιουργία βιώσιμων και πολυλειτουργικών αγροτικών περιοχών αλλά και ενός ισχυρού, ανταγωνιστικού και βιώσιμου αγρο-διατροφικού συστήματος.
- Τους στόχους του Μέτρου 19 του ΠΑΑ για δημιουργία βασικών υπηρεσιών και εξασφάλιση των σχετικών υποδομών, υποστήριξη της τοπικής οικονομικής δραστηριότητας και της δικτύωσης, συνεργασίας και καινοτομίας μεταξύ τομέων, περιοχών και κοινωνικών και οικονομικών δρώντων.

- Τους στρατηγικούς στόχους του Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ για προστασία του φυσικού, πολιτιστικού και δομημένου περιβάλλοντος, την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και την προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων.
- Τη στρατηγική του ΕΠΑΝΕΚ που αποσκοπεί στην ενίσχυση της προσαρμογής των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις, επικεντρώνεται σε παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς, καινοτόμους και εξωστρεφείς τομείς και στοχεύει στην επιλογή επενδύσεων σε επιχειρήσεις που έχουν αυτά τα χαρακτηριστικά.
- Τη στρατηγική του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και τους επιμέρους στόχους της για βελτίωση των δεξιοτήτων και της επιχειρηματικότητας, την πρόσβαση των νέων στην απασχόληση και τη βελτίωση της συναφείας της κατάρτισης με τη αγορά εργασίας.
- Τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της Κρήτης και ιδίως τους στόχους για «Ανασυγκρότηση του αγροδιατροφικού συμπλέγματος με προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, ενδυνάμωση των εξαγωγικών κλάδων και ανάδειξη της αξίας της Κρητικής διατροφής, η οποία αποτελεί άυλη πολιτιστική κληρονομία της Κρήτης», «Εδραίωση του πολιτιστικού–τουριστικού συμπλέγματος ως ανταγωνιστικού, με στοιχεία μοναδικότητας και αυθεντικότητας στο διεθνή χώρο», «Περιορισμό της εξάρτησης της Κρήτης από συμβατικές μορφές ενέργειας», «Ορθολογική αξιοποίηση των φυσικών πόρων του νησιού», και «Ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων υψηλής προστιθέμενης αξίας σε αναδυόμενους τομείς που θα εδράζονται και θα αξιοποιούν τον ερευνητικό ιστό της Κρήτης». Επίσης με τις επιλογές των τεσσάρων συμπλεγμάτων τομέων/κλάδων, που θα υποστηριχθούν κατά προτεραιότητα (αγροδιατροφικό, πολιτιστικό – τουριστικό, περιβαλλοντικό σύμπλεγμα, γνώσης).
- Τους στρατηγικούς στόχους του ΠΕΠ Κρήτης 2014-2020, για ενίσχυση των διασυνδέσεων και του εξαγωγικού χαρακτήρα των δυναμικών τομέων (αγροδιατροφικός, πολιτισμός, τουρισμός, περιβάλλον, οικονομία της γνώσης) και βιώσιμη (οικονομικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά) ανάπτυξη. Επίσης τις δράσεις του ΠΕΠ για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης, την αναβάθμιση του περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής στην Κρήτη, την προώθηση της απασχόλησης και προσαρμογή των εργαζομένων στις αλλαγές, και την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας.

Σε ό,τι αφορά στους Στρατηγικούς Στόχους του ΤΑΠΤΚ, ο **πρώτος στόχος για διαφοροποίηση της τοπικής οικονομίας με βάση τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα** εναρμονίζεται πλήρως με:

- Το στρατηγικό στόχο του ΠΑΑ για τη δημιουργία βιώσιμων και πολυλειτουργικών αγροτικών περιοχών και τους ειδικούς στόχους για διαφοροποίηση της οικονομικής βάσης και δημιουργία θέσεων απασχόλησης.
- Το στρατηγικό στόχο του Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ για προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων.
- Τη στρατηγική του ΕΠΑΝΕΚ που αποσκοπεί στην ενίσχυση της προσαρμογής των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις, επικεντρώνεται σε παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς, καινοτόμους και εξωστρεφείς τομείς και στοχεύει στην επιλογή επενδύσεων σε επιχειρήσεις που έχουν αυτά τα χαρακτηριστικά.
- Την στρατηγική του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και τους επιμέρους στόχους της για βελτίωση των δεξιοτήτων και της επιχειρηματικότητας και την πρόσβαση των νέων και των μακροχρόνια ανέργων στην απασχόληση.
- Τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της Κρήτης και ιδίως τους στόχους για «Εδραίωση του πολιτιστικού–τουριστικού συμπλέγματος ως ανταγωνιστικού, με στοιχεία μοναδικότητας και αυθεντικότητας στο διεθνή χώρο», και «Ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων υψηλής προστιθέμενης αξίας σε αναδυόμενους τομείς που θα εδράζονται και θα αξιοποιούν τον ερευνητικό ιστό της Κρήτης».

- Τις δράσεις του ΠΕΠ Κρήτης 2014-2020, για ενίσχυση των διασυνδέσεων και του εξαγωγικού χαρακτήρα των δυναμικών τομέων, ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης, και την προώθηση της απασχόλησης και προσαρμογή των εργαζομένων στις αλλαγές.

Ο στρατηγικός στόχος για **ανάπτυξη και εκσυγχρονισμό της μεταποίησης και εμπορίας αγροτικών προϊόντων και τροφίμων και ενίσχυση της προστιθέμενης αξίας των τοπικών προϊόντων** συνδέεται άρρηκτα με:

- Το στρατηγικό στόχο του ΠΑΑ για τη δημιουργία ενός ισχυρού, ανταγωνιστικού και βιώσιμου αγρο-διατροφικού συστήματος και τους ειδικούς στόχους για αύξηση της ανταγωνιστικότητας του αγροδιατροφικού συστήματος, ενίσχυση της αλυσίδας αξίας των αγροδιατροφικών προϊόντων, και την αναβάθμιση του ανθρώπινου κεφαλαίου και ενίσχυση της επιχειρηματικής κουλτούρας. Επίσης, με τους στόχους του ΠΑΑ για δημιουργία θέσεων απασχόλησης και διαφοροποίηση της οικονομικής βάσης στις αγροτικές περιοχές.
- Το στρατηγικό στόχο του Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ για προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων.
- Τους στόχους του ΕΠΑΝΕΚ για ενίσχυση της προσαρμογής των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις, κυρίως σε παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς, καινοτόμους και εξωστρεφείς τομείς.
- Τους στόχους του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» για βελτίωση της επιχειρηματικότητας και της πρόσβασης στην απασχόληση.
- Τους στόχους της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της Κρήτης για «Ανασυγκρότηση του αγροδιατροφικού συμπλέγματος με προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, ενδυνάμωση των εξαγωγικών κλάδων και ανάδειξη της αξίας της Κρητικής διατροφής, η οποία αποτελεί άυλη πολιτιστική κληρονομία της Κρήτης» και «Ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων υψηλής προστιθέμενης αξίας σε αναδυόμενους τομείς που θα εδράζονται και θα αξιοποιούν τον ερευνητικό ιστό της Κρήτης».
- Τους στόχους του ΠΕΠ Κρήτης 2014-2020, για ενίσχυση των διασυνδέσεων και του εξαγωγικού χαρακτήρα των δυναμικών τομέων (αγροδιατροφικός, πολιτισμός, τουρισμός, περιβάλλον, οικονομία της γνώσης) και βιώσιμη (οικονομικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά) ανάπτυξη. Επίσης, τις δράσεις του ΠΕΠ για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης, και την προώθηση της απασχόλησης και προσαρμογή των εργαζομένων στις αλλαγές.

Ο στρατηγικός στόχος για **ενίσχυση της νεανικής επιχειρηματικότητας στην περιοχή** συνδέεται με:

- Τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για προαγωγή της έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης καθότι προωθούν αναπτυξιακές δράσεις που βασίζονται στην ενίσχυση της γνώσης και της καινοτομίας, την αποτελεσματικότερη χρήση των πόρων και την αύξηση της απασχόλησης που με τη σειρά της διασφαλίζει την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή.
- Τη στρατηγική του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και τους επιμέρους στόχους της για βελτίωση των δεξιοτήτων και της επιχειρηματικότητας, την πρόσβαση των νέων στην απασχόληση και τη βελτίωση της συναφείας της κατάρτισης με τη αγορά εργασίας.
- Τη στρατηγική του ΕΠΑΝΕΚ που αποσκοπεί στην ενίσχυση της προσαρμογής των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις.

Ο στρατηγικός στόχος για τη **βελτίωση, αναβάθμιση και αξιοποίηση της πολιτισμικής κληρονομιάς της περιοχής** συνδέεται με:

- Το στρατηγικό στόχο του ΠΑΑ για τη δημιουργία βιώσιμων και πολυλειτουργικών αγροτικών περιοχών και τους ειδικούς στόχους για βελτίωση της ποιότητας ζωής, και διαφοροποίηση της οικονομικής βάσης και δημιουργία θέσεων απασχόλησης.
- Τους στρατηγικούς στόχους του Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ για προστασία του πολιτιστικού και δομημένου περιβάλλοντος, και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής.
- Την στρατηγική του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και το στόχο της για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση.
- Τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της Κρήτης και ιδίως το στόχο για «Εδραίωση του πολιτιστικού–τουριστικού συμπλέγματος ως ανταγωνιστικού, με στοιχεία μοναδικότητας και αυθεντικότητας στο διεθνή χώρο».
- Το στρατηγικό στόχο του ΠΕΠ Κρήτης 2014-2020, για ενίσχυση των διασυνδέσεων και του εξαγωγικού χαρακτήρα των δυναμικών τομέων (αγροδιατροφικός, πολιτισμός, τουρισμός, περιβάλλον, οικονομία της γνώσης).

Ο στρατηγικός στόχος για τη βελτίωση των βασικών κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών υποδομών και υπηρεσιών και η ενίσχυση της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής συνδέεται άρρηκτα με:

- Τους στρατηγικούς στόχους του ΠΑΑ για την προαγωγή της αειφορίας του αγροδιατροφικού συστήματος και των αγροτικών περιοχών και τη δημιουργία βιώσιμων και πολυλειτουργικών αγροτικών περιοχών. Επίσης, τους ειδικούς στόχους για προστασία και διατήρηση των φυσικών πόρων και της βιοποικιλότητας στη γεωργία και δασοπονία, μετριασμό και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, βελτίωση της ποιότητας ζωής, και διαφοροποίηση της οικονομικής βάσης και δημιουργία θέσεων απασχόλησης.
- Τους στρατηγικούς στόχους του Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ για προστασία του φυσικού, πολιτιστικού και δομημένου περιβάλλοντος, την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και την προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων. Ιδίως δε, τις δράσεις υλοποίησης έργων υποδομής μικρής κλίμακας για αγροτικούς οικισμούς, και την ανάδειξη της φυσικής κληρονομιάς των αγροτικών περιοχών.
- Την στρατηγική του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και τον επιμέρους στόχο της για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση.
- Τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της Κρήτης και ιδίως τους στόχους για «Περιορισμό της εξάρτησης της Κρήτης από συμβατικές μορφές ενέργειας», «Ορθολογική αξιοποίηση των φυσικών πόρων του νησιού» και «Ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων υψηλής προστιθέμενης αξίας σε αναδυόμενους τομείς που θα εδράζονται και θα αξιοποιούν τον ερευνητικό ιστό της Κρήτης».
- Τις δράσεις του ΠΕΠ για την αναβάθμιση του περιβάλλοντος και αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής στην Κρήτη, την προώθηση της απασχόλησης και προσαρμογή των εργαζομένων στις αλλαγές, και την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας.

Τέλος, η στρατηγική αναπτύχθηκε με τη συμμετοχή της τοπικής κοινότητας και τη διεξαγωγή πραγματικού διαλόγου με τον τοπικό πληθυσμό και τους τοπικούς φορείς για καθένα από τα βασικά στάδια του σχεδιασμού της, και αναλυτικότερα, για τον προσδιορισμό των πλεονεκτημάτων, των αδυναμιών, των ευκαιριών και των απειλών, την αναγωγή αυτών σε βασικές αναπτυξιακές ανάγκες και δυνατότητες, την επιλογή των κύριων στόχων, των επιθυμητών αποτελεσμάτων και την προτεραιότητα που δίνεται αντιστοίχως, και για την επιλογή των τύπων των δράσεων που μπορούν να οδηγήσουν στην επίτευξη των αποτελεσμάτων αυτών και στην κατανομή του προϋπολογισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
3.1 Τεχνικά δελτία δράσεων / υποδράσεων του αναμορφωμένου Τοπικού Προγράμματος CLLD / LEADER N. Ηρακλείου (ΕΓΤΑΑ)
3.1.1 Στήριξη υλοποίησης δράσεων των στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD/ΤΑΠΤΟΚ): υπομέτρο 19.2 του ΠΑΑ 2014-2020
ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ 19.2.1.2

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.1
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.1.2
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	Άρθρο 14, ΚΑΝ 1305/2013

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ

Στο πλαίσιο της υποδράσης προβλέπεται η υλοποίηση προγραμμάτων μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης με στόχο την απόκτηση γνώσεων, δεξιοτήτων και εμπειριών για:

- α) τους δικαιούχους που θα ενταχθούν στις υποδράσεις του Τ.Π. που αφορούν σε ιδιωτικά έργα,
- β) τους εργαζόμενους στις ΜΜΕ που θα χρηματοδοτηθούν από τις εν λόγω δράσεις
- γ) τους γεωργούς που ασχολούνται με την τυποποίηση ή εμπορία τοπικών γεωργικών προϊόντων
- δ) λοιπές ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται σχετικά στην περιοχή παρέμβασης.

Προβλέπεται η υλοποίηση **τριών (3) προγραμμάτων μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης** με τη συμμετοχή τουλάχιστον δώδεκα (12) ατόμων ανά πρόγραμμα. Προτεραιότητα θα δοθεί στα παρακάτω θεματικά αντικείμενα:

- 1) Προϊόντα αγροδιατροφικού τομέα
- 2) Φαρμακευτικά - καλλυντικά προϊόντα
- 3) Τοπικά προϊόντα και τουρισμός - πολιτισμός

Κάθε πρόγραμμα θα περιλαμβάνει:

α) **Επιμορφωτικά εργαστήρια:** οι συμμετέχοντες θα έχουν τη δυνατότητα παρακολούθησης επιμορφωτικών εργαστηρίων συνολικής διάρκειας τριάντα (30) ωρών (6 ημέρες X 5 ώρες). Στα εργαστήρια θα πραγματοποιείται η θεωρητική προσέγγιση του κάθε θέματος με ιδιαίτερη αναφορά σε ζητήματα που αφορούν στη σχέση της παραγωγής και εμπορίας των προϊόντων με το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή, στην παραγωγή ποιοτικών προϊόντων που ενσωματώνουν τοπικά στοιχεία και χαρακτηριστικά, στην εφαρμογή της καινοτομίας και των νέων τεχνολογιών στις επιχειρήσεις μεταποίησης, εμπορίας και ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων.

και

β) **Επιδεικτικές επισκέψεις:** μετά τη θεωρητική προσέγγιση του κάθε θέματος μέσω των επιμορφωτικών εργαστηρίων, οι συμμετέχοντες θα έχουν τη δυνατότητα να γνωρίσουν στην πράξη μεθόδους και καλές πρακτικές που σχετίζονται με τις παραγωγικές διαδικασίες, την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και της καινοτομίας στην παραγωγή και εμπορία τοπικών προϊόντων καθώς και την παραγωγή προϊόντων με το ελάχιστο δυνατό περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Οι επιδεικτικές επισκέψεις θα πραγματοποιηθούν σε επιχειρήσεις ή δίκτυα επιχειρήσεων και σε ερευνητικά

ιδρύματα που εφαρμόζουν καλές πρακτικές.

Ωφελούμενοι των προγραμμάτων θα είναι:

- οι δικαιούχοι που θα ενταχθούν στις υποδράσεις του Τ.Π. που αφορούν σε ιδιωτικά έργα,
- οι εργαζόμενοι στις ΜΜΕ που θα χρηματοδοτηθούν από τις εν λόγω δράσεις,
- οι γεωργοί που ασχολούνται με την τυποποίηση ή εμπορία τοπικών γεωργικών προϊόντων, λοιπές ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται σχετικά στην περιοχή παρέμβασης.

Η πρόταση ανά πρόγραμμα θα πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά και επιδεικτική επίσκεψη (**κριτήριο αποκλεισμού**).

Ανώτερος προϋπολογισμός ανά εργαστήριο **100.000€**.

Όταν οι δράσεις αφορούν ΜΜΕ αγροτικών περιοχών, η παρεχόμενη στήριξη χορηγείται βάσει του άρθρου 47 καν. (ΕΕ) 702/2014, ως ακολούθως:

- 60% των επιλέξιμων δαπανών για μεσαίες επιχειρήσεις
- 70% των επιλέξιμων δαπανών για πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις.

Η στήριξη για δράσεις με προϋπολογισμό έως και 20.000€ δύναται να χορηγηθεί βάσει του καν. (ΕΕ) 1407/2013 (γενικός de minimis), με ένταση ενίσχυσης 100% των επιλέξιμων δαπανών.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ

Θ.Κ.: «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγροδιατροφικού τομέα»

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός προϋπολογισμός	60.000,00	0,56%	0,48%
Δημόσια Δαπάνη	60.000,00	0,84%	0,67%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%
ΚΑΘΕΣΤΩΣ / ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ			
ΚΑΝ 1407/2013 (de minimis) για προϋπολογισμό μέχρι 20.000€			100%
ΚΑΝ 702/2014, άρθρο 47 για μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις			70%
ΚΑΝ 702/2014, άρθρο 47 για μεσαίες επιχειρήσεις			60%

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Πάροχος επαγγελματικής κατάρτισης ή φορέας υλοποίησης δράσεων μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ				
A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	15%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	20%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0
3	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	100^* (αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	10%	100
		$5 < 100^*$ (αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10		60
		$10 < 100^*$ (αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30		30
		100^* (αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0
4	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	5%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
5	Σχετική εμπειρία παρόχου στην επαγγελματική κατάρτιση	Ναι	15%	100
		Όχι		0
6	Διαθεσιμότητα υλικοτεχνικής υποδομής	Διαθέτει πιστοποιημένες δομές μεταφοράς γνώσης από ΕΟΠΠΕΠ	10%	100
		Διαθέτει πρόσβαση σε πιστοποιημένες δομές		50
		Κανένα από τα παραπάνω		0
7	Διαθεσιμότητα εκπαιδευτικού προσωπικού	Ναι	15%	100
		Όχι		0
8	Ωφελούμενοι προγράμματος κατάρτισης	Ναι	5%	100
		Όχι		0
9	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου (εφ' όσον απαιτούνται)	(βαθμολογείται ο λόγος διαθέσιμων ιδίων κεφαλαίων / το σύνολο της ιδιωτικής συμμετοχής)	5%	100
			100%	

ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος): 30

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η υποδράση 19.2.1.2 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα:

- Με όλες τις δράσεις του Τ.Π. που αφορούν σε ιδιωτικά έργα
- Με τη δράση 19.2.7.3 «Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό»
- Με τη διατοπική συνεργασία «Ορέα Κρήτη» και τη διακρατική συνεργασία “ΜΕΔΕΑΤ”

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Η δράση 19.2.1 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:

- **Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020:**
 - ✓ Δημιουργία ενός ισχυρού, ανταγωνιστικού και βιώσιμου αγροδιατροφικού συστήματος
 - ✓ Προαγωγή της αειφορίας του αγροδιατροφικού συστήματος και των αγροτικών περιοχών
 - ✓ Δημιουργία βιώσιμων & πολύ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών
- **Ε.Π. Υποδομές μεταφορών, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη:**
Τομέας Περιβάλλοντος, Ζ) Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή - Πρόληψη και Διαχείριση Κινδύνων
- **Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία:**
Α.Π. 2: Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις
- **Ε.Π. Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού, εκπαίδευση και δια βίου μάθηση:**
 - ✓ Α.Π. 2: Βελτίωση προοπτικών απασχόλησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού
 - ✓ Α.Π. 7: Ανάπτυξη της διά βίου μάθησης και βελτίωση της συνάφειας της εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας
- **ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020:**
 - ✓ Α.Π. 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης
 - ✓ Α.Π. 2: Βιώσιμη ανάπτυξη με αναβάθμιση του περιβάλλοντος και αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην Κρήτη
 - ✓ Α.Π. 4: Προώθηση της απασχόλησης και προσαρμογή των εργαζομένων στις αλλαγές
- **RISCrete:**
 - ✓ Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών
 - ✓ Ενδυνάμωση του ανθρώπινου κεφαλαίου στην κατεύθυνση της καινοτομίας και γνώσης που βασίζεται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας
- **Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020**

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ 19.2.2.1

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	Ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.2
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.2.1
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	Άρθρο 17, παρ. 1β, ΚΑΝ 1305/2013

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ

Στο πλαίσιο της υποδράσης ενισχύεται η στήριξη **επενδύσεων μεταποίησης και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν** που καλύπτονται από το Παράρτημα Ι της Συνθήκης της Ε.Ε. Η δράση αφορά πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ.

Μέσα από τη δράση επιδιώκεται:

- η μεταποίηση – τυποποίηση των τοπικών αγροτικών προϊόντων ποιότητας,
- η ενίσχυση της μεταποίησης των προϊόντων βιολογικής καλλιέργειας,
- η ενίσχυση επιχειρήσεων τυποποίησης προϊόντων σε ατομικές συσκευασίες,
- η λειτουργία των επιχειρήσεων του κλάδου και η προσαρμογή της παραγωγής τους στα διεθνή πρότυπα ποιότητας,
- η δημιουργία επισκέψιμων χώρων γευσιγνωσίας αγροτικών προϊόντων εντός των μεταποιητικών επιχειρήσεων (κρασί, λάδι, ρακή κλπ).

Ειδικό βάρος θα δοθεί:

- στην ελλειμματικότητα της μεταποιητικής υποδομής σε επίπεδο Περιφέρειας
- σε προϊόντα που περιλαμβάνονται στις προτεραιότητες του Περιφερειακού Σχεδιασμού ή / και στη Στρατηγική Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS3)
- σε μεταποιητικές μονάδες επεξεργασίας / τυποποίησης αγροτικών προϊόντων πιστοποιημένης βιολογικής καλλιέργειας ή βιολογικής εκτροφής ή πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον,
- σε μεταποιητικές μονάδες επεξεργασίας / τυποποίησης αγροτικών προϊόντων ποιότητας ή ειδικής σήμανσης (ΠΟΠ, ΠΓΕ, ζωικών προϊόντων προερχόμενων από ειδικές εκτροφές, προϊόντων που φέρουν χρήση σήμανσης «νησιωτικό» και «ορεινό» σε συσκευασίες που πληρούν τις σχετικές προδιαγραφές ή προϊόντων που παράγονται με σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης ή προϊόντων που φέρουν εθνικά σήματα πιστοποίησης),
- στον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων μονάδων για επίτευξη των προδιαγραφών υγιεινής και των περιβαλλοντικών όρων και τη χρήση υλικών συσκευασίας σε καινοτόμες μορφές (π.χ. πηλίνες - οικολογικές συσκευασίες, ατομικές συσκευασίες κλπ)
- στη συσχέτιση της θέσης της μεταποιητικής μονάδας με τον τόπο παραγωγής της πρώτης ύλης
- στη χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών
- σε ενέργειες προστασίας του περιβάλλοντος και στη συμβολή στον μετριασμό και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (όπως εξοικονόμηση ενέργειας και ύδατος, χρήση ΑΠΕ, εγκατάσταση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης κλπ)
- στην πολιτική πωλήσεων & την επικοινωνιακή πολιτική των επιχειρήσεων
- σε επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε υφιστάμενα δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων

Ενδεικτικά μέσα από την υπο-δράση μπορούν να ενισχυθούν:

- η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός μεταποιητικών επιχειρήσεων προϊόντων βιολογικής καλλιέργειας, με παράλληλη ανάπτυξη συστημάτων ποιότητας
- η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός συσκευαστηρίων οπωροκηπευτικών και αρωματικών φυτών
- η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός τυροκομείων και παραπροϊόντων γάλακτος
- η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός τυποποιητηρίων μελιού, λαδιού, κρασιού
- η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός οινοποιείων
- η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός μονάδων τεμαχισμού – τυποποίησης κρέατος και κρεατοσκευασμάτων
- η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός μεταποιητικών μονάδων φρούτων, χυμοποίησης οπωρών, μαρμελάδων

Στο προτεινόμενο έργο, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (**κριτήριο αποκλεισμού**). Το ανώτερο συνολικό κόστος της επένδυσης μπορεί να ανέρχεται **μέχρι 120.000€**, εφόσον τηρούνται τα όρια του ΚΑΝ 1407/2013.

Η στήριξη των προαναφερόμενων επενδύσεων με ποσοστό ενίσχυσης 65% (ΚΑΝ 1407/2013-*de minimis*) εξυπηρετεί το στόχο της **ενδυνάμωσης της νεανικής επιχειρηματικότητας** στον τομέα της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, τροφοδοτώντας το συγκεκριμένο χώρο με νέους επενδυτές, νέες ιδέες και καινοτόμες προσεγγίσεις.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ

Θ.Κ. 1: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγροδιατροφικού τομέα.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός προϋπολογισμός	550.000,00	5.11%	4.39%
Δημόσια Δαπάνη	357.500,00	5.02%	4.02%
Ιδιωτική Συμμετοχή	192.500,00	5,30%	5.30%

ΚΑΘΕΣΤΩΣ/ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

ΚΑΝ 1407/2013 (de minimis)	65%
----------------------------	-----

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π. (εκτός των ορίων ΒΙΠΕ Ηρακλείου του Τ.Κ. Καλλιθέας Δήμου Ηρακλείου)

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

- Φυσικά πρόσωπα μέχρι 35ετών.
- Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου, στο κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν νέοι/ες (μέχρι 35 ετών) με ποσοστό τουλάχιστον 75% και η διαχείρισή τους ασκείται αποκλειστικά από τους νέους/ες

που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις σε πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	10%	100
		Συσχέτιση με το 70% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	15%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0
4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	10%	100
		5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10		60
		10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30		30
		100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0
5	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	4%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
6	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	10%	100

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
7	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	5%	100
		Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται		0
8	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο στην παραγωγική διαδικασία.	5%	100
		Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία		75
		Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της		50
9	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση ή παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), (φωτοβολταϊκά, βιοντίζελ, βιοαέριο κ.λ.π.) για την κάλυψη των αναγκών των μονάδων.	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	2%	100
		10% ≤ Ποσοστό < 20%		60
		5% ≤ Ποσοστό < 10%		30
10	Εγκατάσταση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης (π.χ. ISO 14.000, EMAS)	Ναι	2%	100
		Όχι		0

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
11	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση – εγκατάσταση – εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	2%	100
		$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		60
		$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		30
12	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
13	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	5%	
14	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	5%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0
15	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	10%	
			100%	

ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος): 30

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η υποδράση 19.2.2.1 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα:

- Με τη δράση 19.2.1.2 «Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών»
- Με όλες τις δράσεις του Τ.Π. που αφορούν σε ιδιωτικά έργα
- Με τη δράση 19.2.4.3 «Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)»
- Με τη δράση 19.2.4.4 «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων»
- Με τη δράση 19.2.4.5 «Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια, κ.λπ.)»
- Με τη δράση 19.2.7.3 «Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών

μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό»

- Με τη δράση 19.2.7.4 «Κοινή δράση που αναλαμβάνεται με σκοπό το μετριασμό της αλλαγής κλίματος ή την προσαρμογή σε αυτή»
- Με τη Διατοπική συνεργασία «Ορέα Κρήτη» και «Ανάπτυξη συνεργατισμού»
- Με τη Διακρατική Συνεργασία "Medeat".

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Η υποδράση 19.2.2.1 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:

- **Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020:**
Δημιουργία ενός ισχυρού, ανταγωνιστικού και βιώσιμου αγροδιατροφικού συστήματος
- **Ε.Π. Υποδομές μεταφορών, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη:**
Τομέας Περιβάλλοντος, Ζ) Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή - Πρόληψη και Διαχείριση Κινδύνων
- **Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία:**
Α.Π. 1: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες
- **Ε.Π. Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού, εκπαίδευση και δια βίου μάθηση:**
Α.Π. 2: Βελτίωση προοπτικών απασχόλησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού
- **ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020:**
 - ✓ Α.Π. 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης
 - ✓ Α.Π. 4: Προώθηση της απασχόλησης και προσαρμογή των εργαζομένων στις αλλαγές
 - ✓ Α.Π. 5: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας στην Κρήτη
- **RISCrete:**
 - ✓ Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών
 - ✓ Ενδυνάμωση του ανθρώπινου κεφαλαίου στην κατεύθυνση της καινοτομίας και γνώσης που βασίζεται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας
- **Στρατηγικός σχεδιασμός Περιφέρειας Κρήτης για τον αγροδιατροφικό τομέα**
- **Περιφερειακή Στρατηγική Καταπολέμησης της Φτώχειας και Κοινωνικής Ένταξης (Πυλώνας 3: Εργασιακή Ένταξη)**
- **Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020**

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ 19.2.2.2

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	Ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.2
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.2.2
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	Άρθρο 17, παρ. 1β, ΚΑΝ 1305/2013

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ

Στο πλαίσιο της υποδράσης ενισχύεται η στήριξη **επενδύσεων μεταποίησης και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν**. Η υποδράση αφορά πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ.

Μέσα από τη δράση επιδιώκεται:

- η μεταποίηση – τυποποίηση των τοπικών αγροτικών προϊόντων ποιότητας,
- η ενίσχυση της μεταποίησης των προϊόντων βιολογικής καλλιέργειας,
- η ενίσχυση επιχειρήσεων τυποποίησης προϊόντων σε ατομικές συσκευασίες,
- η ενίσχυση επιχειρήσεων που στοχεύουν στην επεξεργασία γεωργικών υπολειμμάτων για λόγους προστασίας περιβάλλοντος.
- η δημιουργία επισκέψιμων χώρων γευσιγνωσίας/δοκιμής προϊόντων εντός των επιχειρήσεων

Ειδικό βάρος θα δοθεί:

- στην ελλειμματικότητα της μεταποιητικής υποδομής σε επίπεδο Περιφέρειας
- σε προϊόντα που περιλαμβάνονται στις προτεραιότητες του Περιφερειακού Σχεδιασμού ή / και στη Στρατηγική Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS3)
- σε μεταποιητικές μονάδες επεξεργασίας / τυποποίησης αγροτικών προϊόντων πιστοποιημένης βιολογικής καλλιέργειας ή βιολογικής εκτροφής ή πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον,
- σε μεταποιητικές μονάδες επεξεργασίας / τυποποίησης αγροτικών προϊόντων ποιότητας ή ειδικής σήμανσης (ΠΟΠ, ΠΓΕ, ζωικών προϊόντων προερχόμενων από ειδικές εκτροφές, προϊόντων που φέρουν χρήση σήμανσης «νησιωτικό» και «ορεινό» σε συσκευασίες που πληρούν τις σχετικές προδιαγραφές ή προϊόντων που παράγονται με σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης ή προϊόντων που φέρουν εθνικά σήματα πιστοποίησης),
- στον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων μονάδων για την επίτευξη των προδιαγραφών υγιεινής και των περιβαλλοντικών όρων και τη χρήση υλικών συσκευασίας σε καινοτόμες μορφές (π.χ. πλήινες - οικολογικές συσκευασίες, ατομικές συσκευασίες κλπ)
- στη συσχέτιση της θέσης της μεταποιητικής μονάδας με τον τόπο παραγωγής της πρώτης ύλης
- στη χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών
- σε ενέργειες προστασίας του περιβάλλοντος και στη συμβολή στον μετριασμό και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (όπως εξοικονόμηση ενέργειας και ύδατος, χρήση ΑΠΕ, εγκατάσταση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης κλπ)
- στην πολιτική πωλήσεων & την επικοινωνιακή πολιτική των επιχειρήσεων
- σε επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε υφιστάμενα δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων

Ενδεικτικά μέσα από την υπο-δράση μπορούν να ενισχυθούν:

- η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός μεταποιητικών επιχειρήσεων επεξεργασίας προϊόντων κυψέλης (γύρη, πρόπολη, βασιλικός πολτός)
- η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός μονάδων παραγωγής αποσταγμάτων από σπωροκηπευτικά ή αμπελοοϊνικής προέλευσης (τσικουδιά)
- η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός μονάδων παραγωγής προϊόντων κοσμετολογίας και φαρμακευτικής από γεωργικά προϊόντα (πχ προϊόντα από αλόη, λάδι, αρωματικά φυτά) και μονάδων παραγωγής αιθέριων ελαίων
- η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός μονάδων παραγωγής προϊόντων διατροφής από γεωργικά προϊόντα (αρτοσκευάσματα, ψωμί, παξιμάδι, καλιτσούνια, ξεροτήγανα, γαμοκούλουρα, ξινόχοντρος, πετιμέζι, μουσταλευριά, ζυμαρικά κλπ)
- η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός μονάδων παραγωγής ζύθου
- η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός μονάδων παραγωγής αιθέριων ελαίων
- ο εκσυγχρονισμός μονάδων πυρηνελαιουργείων
- η ίδρυση μονάδων επεξεργασίας υπολειμμάτων ελαιουργείων δύο φάσεων για δημιουργία κομπόστ.

Στο προτεινόμενο έργο, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (**κριτήριο αποκλεισμού**). Το ανώτερο συνολικό κόστος της επένδυσης μπορεί να ανέρχεται **μέχρι 120.000€**, εφόσον τηρούνται τα όρια του ΚΑΝ 1407/2013.

Η στήριξη των προαναφερόμενων επενδύσεων με ποσοστό ενίσχυσης 65% (ΚΑΝ 1407/2013-*de minimis*) εξυπηρετεί το στόχο της **ενδυνάμωσης της νεανικής επιχειρηματικότητας** στον τομέα της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, τροφοδοτώντας το συγκεκριμένο χώρο με νέους επενδυτές, νέες ιδέες και καινοτόμες προσεγγίσεις.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ

Θ.Κ. 1: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγροδιατροφικού τομέα.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός προϋπολογισμός	500.000,00	4.65%	3,99%
Δημόσια Δαπάνη	325.000,00	4.56%	3.65%
Ιδιωτική Συμμετοχή	175.000,00	4,82%	4,82%
ΚΑΘΕΣΤΩΣ/ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ			
ΚΑΝ 1407/2013 (de minimis)			65%

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π. (εκτός των ορίων ΒΙΠΕ Ηρακλείου του Τ.Κ. Καλλιθέας Δήμου Ηρακλείου)

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

- Φυσικά πρόσωπα μέχρι 35 ετών.
- Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου, στο κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν νέοι/ες (μέχρι 35 ετών) με ποσοστό τουλάχιστον 75% και η διαχείρισή τους ασκείται αποκλειστικά από τους νέους/ες

που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις σε πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υποδράση	10%	100
		Συσχέτιση με το 70% των των στόχων που αφορούν στην υποδράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των των στόχων που αφορούν στην υποδράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υποδράση		0
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	15%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0
4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	10%	100
		5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10		60
		10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30		30
		100*(αιτούμενο -εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0
5	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	4%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
6	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων	10%	100

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
		γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
7	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	5%	100
		Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται		0
8	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο στην παραγωγική διαδικασία.		100
		Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία		75
		Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της	5%	50
9	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση ή παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), (φωτοβολταϊκά, βιοντίζελ, βιοαέριο κ.λ.π.) για την κάλυψη των αναγκών των μονάδων.	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%		100
		10% ≤ Ποσοστό < 20%	2%	60
		5% ≤ Ποσοστό < 10%		30

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
10	Εγκατάσταση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης (π.χ. ISO 14.000, EMAS)	Ναι	2%	100
		Όχι		0
11	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση – εγκατάσταση – εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	2%	100
		10% ≤ Ποσοστό < 20%		60
		5% ≤ Ποσοστό < 10%		30
12	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
13	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	5%	
14	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	5%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0
15	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	10%	
			100%	

ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος): 30

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η υποδράση 19.2.2.2 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα:

- Με τη δράση 19.2.1.2 «Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών»
- Με όλες τις δράσεις του Τ.Π. που αφορούν σε ιδιωτικά έργα
- Με τη δράση 19.2.4.3 «Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)»
- Με τη δράση 19.2.4.4 «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων»
- Με τη δράση 19.2.4.5 «Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια, κ.λπ.)»

- Με τη δράση 19.2.7.3 «Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό»
- Με τη δράση 19.2.7.4 «Κοινή δράση που αναλαμβάνεται με σκοπό το μετριασμό της αλλαγής κλίματος ή την προσαρμογή σε αυτή»
- Με τη Διατοπική συνεργασία «Ορέα Κρήτη» και «Ανάπτυξη συνεργατισμού»
- Με τη Διακρατική Συνεργασία "Medeat"

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Η υποδράση 19.2.2.2 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:

- **Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020:**
Δημιουργία ενός ισχυρού, ανταγωνιστικού και βιώσιμου αγροδιατροφικού συστήματος
- **Ε.Π. Υποδομές μεταφορών, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη:**
Τομέας Περιβάλλοντος, Ζ) Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή - Πρόληψη και Διαχείριση Κινδύνων
- **Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία:**
Α.Π. 1: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες
- **Ε.Π. Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού, εκπαίδευση και δια βίου μάθηση:**
Α.Π. 2: Βελτίωση προοπτικών απασχόλησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού
- **ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020:**
 - ✓ Α.Π. 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης
 - ✓ Α.Π. 4: Προώθηση της απασχόλησης και προσαρμογή των εργαζομένων στις αλλαγές
 - ✓ Α.Π. 5: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας στην Κρήτη
- **RISCrete:**
 - ✓ Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών
 - ✓ Ενδυνάμωση του ανθρώπινου κεφαλαίου στην κατεύθυνση της καινοτομίας και γνώσης που βασίζεται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας
- **Στρατηγικός σχεδιασμός Περιφέρειας Κρήτης για τον αγροδιατροφικό τομέα**
- **Περιφερειακή Στρατηγική Καταπολέμησης της Φτώχειας και Κοινωνικής Ένταξης (Πυλώνας 3: Εργασιακή Ένταξη)**
- **Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020**

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ 19.2.2.3

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	Ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.2
ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.2.3
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	Άρθρο 19, παρ. 1β, ΚΑΝ 1305/2013

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ

Στο πλαίσιο της υπο-δράσης ενισχύεται η **ίδρυση και ο εκσυγχρονισμός επενδύσεων στον τομέα του εναλλακτικού τουρισμού (εκτός διανυκτέρευση)**. Η υποδράση αφορά πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ.

Μέσα από τη δράση επιδιώκεται:

- η δημιουργία γραφείων εναλλακτικού τουρισμού, με σκοπό την οργάνωση – προβολή και προώθηση του αγροτικού – εναλλακτικού τουρισμού και τη δημιουργία νέων τουριστικών προϊόντων
- η δημιουργία μονάδων εναλλακτικού τουρισμού, όπως υποτουρισμός, πίστες αναρρίχησης, ανεμοπτερισμός κλπ.

Προτεραιότητα θα δοθεί σε επενδυτικά σχέδια που:

- θα αποσκοπούν στην εξασφάλιση επισκεψιμότητας και εκτός της τουριστικής περιόδου, με τη δημιουργία ελκυστικών και πρωτότυπων τουριστικών προϊόντων (π.χ. διαδρομές για παιδιά με στόχο την περιβαλλοντική τους ευαισθητοποίηση)
- θα αποσκοπούν στην προβολή και προώθηση τουριστικών δραστηριοτήτων υπαίθρου μέσα από την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού,
- θα αποσκοπούν στη δημιουργία επιχειρήσεων με καινοτόμα παροχή υπηρεσιών που θα απευθύνονται σε ειδικές ομάδες πληθυσμού, όπως άτομα με κινητικά προβλήματα, ηλικιωμένους κλπ.
- αξιοποιούν τη σύγχρονη τεχνολογία για τον σχεδιασμό και την παροχή υπηρεσιών
- αναπτύσσουν δράσεις για την προστασία του περιβάλλοντος
- συμμετέχουν σε δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων εφόσον υπάρχουν
- έχουν συμβατότητα με την τοπική παράδοση (αρχιτεκτονική, υπηρεσίες, προϊόντα κλπ)
- θα εφαρμόσουν συστήματα διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων
- εξασφαλίζουν προσβασιμότητα χρηστών με μειωμένη κινητικότητα (και άλλων θεμάτων π.χ. όρασης) σε προϊόντα ή υπηρεσίες, πέρα των υποχρεωτικών εκ του νόμου
- περιγράφουν πολιτική πωλήσεων & επικοινωνιακή πολιτική

Στο προτεινόμενο έργο, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (**κριτήριο αποκλεισμού**). Το ανώτερο συνολικό κόστος της επένδυσης μπορεί να ανέρχεται **μέχρι 100.000€**, εφόσον τηρούνται τα όρια του ΚΑΝ 1407/2013.

Η στήριξη των προαναφερόμενων επενδύσεων με ποσοστό ενίσχυσης 65% (ΚΑΝ 1407/2013-*de minimis*) εξυπηρετεί το στόχο της **ενδυνάμωσης της νεανικής επιχειρηματικότητας** στον τομέα του εναλλακτικού τουρισμού, τροφοδοτώντας το συγκεκριμένο χώρο με νέους επενδυτές, νέες ιδέες και καινοτόμες προσεγγίσεις.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ
Θ.Κ. 3: Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός προϋπολογισμός	500.000,00	4.65%	3,99%
Δημόσια Δαπάνη	325.000,00	4.56%	3.65%
Ιδιωτική Συμμετοχή	175.000,00	4.82%	4,82%

ΚΑΘΕΣΤΩΣ/ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

KAN 1407/2013 (de minimis)	65%
----------------------------	-----

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π. (εκτός των ορίων ΒΙΠΕ Ηρακλείου του Τ.Κ. Καλλιθέας Δήμου Ηρακλείου)

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

- Φυσικά πρόσωπα μέχρι 35 ετών.
- Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου, στο κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν νέοι/ες (μέχρι 35 ετών) με ποσοστό τουλάχιστον 75% και η διαχείρισή τους ασκείται αποκλειστικά από τους νέους/ες που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις σε πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	10%	100
		Συσχέτιση με το 70% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0

Α/Α	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	15%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0
4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	10%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30
		$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$		0
5	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	4%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
6	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	10%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
7	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	5%	100
		Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται		0
8	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	5%	100
9	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	6%	100
		Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%		0
10	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
11	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	5%	

Α/Α	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
12	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	5%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0
13	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	10%	
			100%	

ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος): 30

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η υποδράση 19.2.2.3 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα:

- Με τη δράση 19.2.1.2 «Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών»
- Με όλες τις δράσεις του Τ.Π. που αφορούν σε ιδιωτικά έργα
- Με τη δράση 19.2.4.2 «Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (πχ παιδικόι σταθμοί, αγροτικά ιατρεία κλπ)»
- Με τη δράση 19.2.4.3 «Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)»
- Με τη δράση 19.2.4.4 «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων»
- Με τη δράση 19.2.4.5 «Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια, κ.λπ.)»
- Με τη δράση 19.2.7.3 «Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό»
- Με όλες τις διατοπικές και διακρατικές συνεργασίες (Υπομέτρο 19.3)

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Η υποδράση 19.2.2.3 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:

- **Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020:**
Δημιουργία βιώσιμων & πολύ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών
- **Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία:**
Α.Π. 1: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες
- **Ε.Π. Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού, εκπαίδευση και δια βίου μάθηση:**
Α.Π. 2: Βελτίωση προοπτικών απασχόλησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού
- **ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020:**
 - ✓ Α.Π. 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης
 - ✓ Α.Π. 4: Προώθηση της απασχόλησης και προσαρμογή των εργαζομένων στις αλλαγές

- ✓ Α.Π. 5: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας στην Κρήτη
- **RIS Crete:**
 - ✓ Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών
 - ✓ Ενδυνάμωση του ανθρώπινου κεφαλαίου στην κατεύθυνση της καινοτομίας και γνώσης που βασίζεται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας
- **Περιφερειακή Στρατηγική Καταπολέμησης της Φτώχειας και Κοινωνικής Ένταξης (Πυλώνας 3: Εργασιακή Ένταξη)**
- **Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020**

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ 19.2.2.4

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	Ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.2
ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	Ενίσχυση επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.2.4
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	Άρθρο 19, παρ. 1β, ΚΑΝ 1305/2013

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ

Στο πλαίσιο της υπο-δράσης ενισχύεται η ίδρυση και ο εκσυγχρονισμός **επενδύσεων στον τομέα της βιοτεχνίας**. Η υποδράση αφορά πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ.

Μέσα από την υπο-δράση μπορεί να ενισχυθεί η **ίδρυση και ο εκσυγχρονισμός μικρών βιοτεχνιών** στους τομείς (ενδεικτικά) :

- της ένδυσης και άλλων κλωστοϋφαντουργικών ειδών, της υπόδησης
- της επεξεργασίας μετάλλων, πέτρας, ξύλου και δέρματος για την κατασκευή προϊόντων
- της χαρτοποιίας και της κατασκευής χάρτινων προϊόντων
- της λαϊκής τέχνης (κεραμική, υφαντική, αργυροχοΐα – χρυσοχοΐα, ξυλογλυπτική, μαχαιροποιία κ.α)
- της κατασκευής μηχανημάτων και εξοπλισμού που σχετίζονται με αγροτικές δραστηριότητες
- της κατασκευής προϊόντων που ανήκουν στον κλάδο των Πολιτιστικών και Δημιουργικών Βιομηχανιών (ΠΔΒ) (κατασκευή κοσμημάτων, παιχνιδιών, μουσικών οργάνων κ.α.)
- η δημιουργία επισκέψιμων χώρων επίδειξης / παρακολούθησης της κατασκευής ειδών λαϊκής τέχνης (κεραμικής, αγιογραφίας, ψηφιδωτού, κοσμήματος, μουσικών οργάνων κλπ).

Προτεραιότητα θα δοθεί σε επιχειρήσεις που:

- δημιουργούν **και** επισκέψιμους χώρους ώστε να μπορούν να ενταχθούν σε τουριστικές διαδρομές και ιδιαίτερα αυτές που βρίσκονται σε κομβικά σημεία της περιοχής ή σε χώρους που παρουσιάζουν επισκεψιμότητα (σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφ. 2 του Φακέλου Α του Τ.Π. και τις χαραγμένες διαδρομές στο Νομό, π.χ. «Ορέα Κρήτη», γαστρονομικές διαδρομές Medeat, δρόμοι του κρασιού κλπ)
- αξιοποιούν τη σύγχρονη τεχνολογία για τον σχεδιασμό και την παραγωγή προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών
- αναπτύσσουν δράσεις για την προστασία του περιβάλλοντος
- αξιοποιούν τοπικές πρώτες ύλες και προϊόντα
- συμμετέχουν σε δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων εφόσον υπάρχουν
- έχουν συμβατότητα με την τοπική παράδοση (αρχιτεκτονική, υπηρεσίες κλπ)
- θα εφαρμόσουν συστήματα διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων
- εξασφαλίζουν προσβασιμότητα χρηστών με μειωμένη κινητικότητα (και άλλων θεμάτων π.χ. όρασης) σε προϊόντα ή υπηρεσίες, πέρα των υποχρεωτικών εκ του νόμου
- περιγράφουν πολιτική πωλήσεων & επικοινωνιακή πολιτική.

Στο προτεινόμενο έργο, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (**κριτήριο αποκλεισμού**). Το ανώτερο συνολικό

κόστος της επένδυσης μπορεί να ανέρχεται **μέχρι 120.000€**, εφόσον τηρούνται τα όρια του ΚΑΝ 1407/2013.

Η στήριξη των προαναφερόμενων επενδύσεων με ποσοστό ενίσχυσης 65% (ΚΑΝ 1407/2013-*de minimis*) εξυπηρετεί το στόχο της **ενδυνάμωσης της νεανικής επιχειρηματικότητας** στον τομέα της βιοτεχνίας, τροφοδοτώντας το συγκεκριμένο χώρο με νέους επενδυτές, νέες ιδέες και καινοτόμες προσεγγίσεις.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ

Θ.Κ. 3: Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός προϋπολογισμός	400.000,00	3,72%	3.19%
Δημόσια Δαπάνη	260.000,00	3,65%	2,92%
Ιδιωτική Συμμετοχή	140.000,00	3,86%	3,86%
ΚΑΘΕΣΤΩΣ/ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ			
ΚΑΝ 1407/2013 (de minimis)			65%

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π. (εκτός των ορίων ΒΙΠΕ Ηρακλείου του Τ.Κ. Καλλιθέας Δήμου Ηρακλείου)

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

- Φυσικά πρόσωπα μέχρι 35 ετών.
- Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου, στο κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν νέοι/ες (μέχρι 35 ετών) με ποσοστό τουλάχιστον 75% και η διαχείρισή τους ασκείται αποκλειστικά από τους νέους/ες που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις σε πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗ ΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	10%	100

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗ ΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
	του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το 70% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	15%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0
4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	10%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30
		$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$		0
5	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	4%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
6	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	10%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
7	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	5%	100
		Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται		0
8	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο στην παραγωγική διαδικασία.	5%	100
		Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία		75
		Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της		50

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗ ΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
9	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση ή παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), (φωτοβολταϊκά, βιοντίζελ, βιοαέριο κ.λ.π.) για την κάλυψη των αναγκών των μονάδων.	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	2%	100
		10% ≤ Ποσοστό < 20%		60
		5% ≤ Ποσοστό < 10%		30
10	Εγκατάσταση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης (π.χ. ISO 14.000, EMAS)	Ναι	2%	100
		Όχι		0
11	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση – εγκατάσταση – εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	2%	100
		10% ≤ Ποσοστό < 20%		60
		5% ≤ Ποσοστό < 10%		30
12	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
13	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	5%	
14	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	5%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0
15	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	10%	
			100%	

ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος): 30

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η υποδράση 19.2.2.4 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα:

- Με τη δράση 19.2.1.2 «Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών»
- Με όλες τις δράσεις του Τ.Π. που αφορούν σε ιδιωτικά έργα
- Με τη δράση 19.2.4.3 «Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές

αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)»

- Με τη δράση 19.2.4.4 «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων»
- Με τη δράση 19.2.4.5 «Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια, κ.λπ.)»
- Με τη δράση 19.2.7.3 «Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό»
- Με τη δράση 19.2.7.4 «Κοινή δράση που αναλαμβάνεται με σκοπό τον μετριασμό της αλλαγής κλίματος ή την προσαρμογή σε αυτή»
- Με τις διατοπικές συνεργασίες «Νήσων Περίπλους» και «Ανάπτυξη Συνεργατισμού»

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Η υποδράση 19.2.2.4 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:

- **Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020:**
Δημιουργία βιώσιμων & πολύ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών
- **Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία:**
Α.Π. 1: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες
- **Ε.Π. Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού, εκπαίδευση και δια βίου μάθηση:**
Α.Π. 2: Βελτίωση προοπτικών απασχόλησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού
- **ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020:**
 - ✓ Α.Π. 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης
 - ✓ Α.Π. 4: Προώθηση της απασχόλησης και προσαρμογή των εργαζομένων στις αλλαγές
 - ✓ Α.Π. 5: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας στην Κρήτη
- **RIS Crete:**
 - ✓ Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών
 - ✓ Ενδυνάμωση του ανθρώπινου κεφαλαίου στην κατεύθυνση της καινοτομίας και γνώσης που βασίζεται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας
- **Περιφερειακή Στρατηγική Καταπολέμησης της Φτώχειας και Κοινωνικής Ένταξης (Πυλώνας 3: Εργασιακή Ένταξη)**
- **Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020**

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ 19.2.2.5

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	Ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.2
ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	Ενίσχυση επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.2.5
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	Άρθρο 19, παρ. 1β, ΚΑΝ 1305/2013

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ

Στο πλαίσιο της υποδράσης ενισχύεται η **ίδρυση και ο εκσυγχρονισμός επενδύσεων παροχής υπηρεσιών στον τομέα των Πολιτιστικών Δημιουργικών Βιομηχανιών (ΠΔΒ), καθώς και επενδύσεων παροχής υπηρεσιών κοινωνικού – προνοιακού χαρακτήρα**. Η υποδράση αφορά πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ.

Μέσα από την υποδράση μπορούν να ενισχυθούν:

- **επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών στον τομέα των Πολιτιστικών Δημιουργικών Βιομηχανιών (ΠΔΒ) και ενδεικτικά στους τομείς:**
 - της εκτύπωσης, των εκδόσεων και της διαφήμισης
 - του ειδικευμένου σχεδίου (σχεδιασμός χώρων, προϊόντων, συσκευασιών, υφασμάτων κ.α.)
 - της πολιτιστικής εκπαίδευσης (σχολές χορού, μουσικής, ζωγραφικής κ.α.)
 - των τεχνών του θεάματος (ηθοποιοί, χορευτές, θίασοι, μουσικά συγκροτήματα κ.α.) και της καλλιτεχνικής δημιουργίας (αγιογράφοι, ζωγράφοι, συντηρητές έργων τέχνης κ.α.)
 - της φωτογραφίας
 - της ηχογράφησης και των μουσικών εκδόσεων
 - της παραγωγής κινηματογραφικών ταινιών, βίντεο κλπ
- **επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών κοινωνικού – προνοιακού χαρακτήρα που απευθύνονται σε ομάδες πληθυσμού όπως βρέφη, παιδιά, ηλικιωμένοι, ΑΜΕΑ. Τέτοιες επιχειρήσεις μπορούν να είναι (ενδεικτικά):**
 - βρεφονηπιακοί / παιδικοί σταθμοί, χώροι δημιουργικής απασχόλησης παιδιών
 - υπηρεσίες επίσκεψης και παροχής υποστήριξης σε ηλικιωμένους / ΑΜΕΑ
 - κέντρα φροντίδας ηλικιωμένων / ΑΜΕΑ

Προτεραιότητα θα δοθεί σε επιχειρήσεις που:

- θα συμμετέχουν σε δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων εφόσον υπάρχουν
- έχουν συμβατότητα με την τοπική παράδοση (αρχιτεκτονική, υπηρεσίες κλπ)
- έχουν διασύνδεση των παρεχόμενων υπηρεσιών με τον τουρισμό
- αφορούν ειδικές υπηρεσίες για ευπαθείς ομάδες πληθυσμού
- θα εφαρμόσουν συστήματα διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων

Στο προτεινόμενο έργο, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (**κριτήριο αποκλεισμού**). Το ανώτερο συνολικό κόστος της επένδυσης μπορεί να ανέρχεται **μέχρι 100.000€**, εφόσον τηρούνται τα όρια του ΚΑΝ 1407/2013.

Η στήριξη των προαναφερόμενων επενδύσεων με ποσοστό ενίσχυσης 65% (ΚΑΝ 1407/2013-*de minimis*) εξυπηρετεί το στόχο της **ενδυνάμωσης της νεανικής επιχειρηματικότητας** στον τομέα των Πολιτιστικών Δημιουργικών Βιομηχανιών (ΠΔ), καθώς πρόκειται για έναν αναπτυσσόμενο τομέα που

βασίζεται εκτενώς στη γνώση και στην καινοτομία και μπορεί να δημιουργήσει νέες ευκαιρίες απασχόλησης για το τοπικό πληθυσμό.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ
Θ.Κ. 3: Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός προϋπολογισμός	400.000,00	3,72%	3,19%
Δημόσια Δαπάνη	260.000,00	3,65%	2,92%
Ιδιωτική Συμμετοχή	140.000,00	3,86%	3,86%
ΚΑΘΕΣΤΩΣ/ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ			
KAN 1407/2013 (de minimis)			65%

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π. (εκτός των ορίων ΒΙΠΕ Ηρακλείου του Τ.Κ. Καλλιθέας Δήμου Ηρακλείου)

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

- Φυσικά πρόσωπα μέχρι 35 ετών
- Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου, στο κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν νέοι/ες (μέχρι 35 ετών) με ποσοστό τουλάχιστον 75% και η διαχείρισή τους ασκείται αποκλειστικά από τους νέους/ες που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις σε πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	10%	100
		Συσχέτιση με το 70% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	15%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0
4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	10%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30
		$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$		0
5	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	4%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
6	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	10%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
7	Σύσταση Φορέα	Εχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	5%	100
		Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται		0
8	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	5%	100
9	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	6%	100
		Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%		0
10	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
11	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	5%	

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
12	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	5%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0
13	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	10%	
			100%	

ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος): 30

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η υποδράση 19.2.2.5 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα:

- Με τη δράση 19.2.1.2 «Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών»
- Με όλες τις δράσεις του Τ.Π. που αφορούν σε ιδιωτικά έργα
- Με τη δράση 19.2.4.2 «Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (πχ. παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία κλπ)»
- Με τη δράση 19.2.4.3 «Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)»
- Με τη δράση 19.2.4.4 «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων»
- Με τη δράση 19.2.4.5 «Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια, κ.λπ.)»
- Με τις διατοπικές συνεργασίες «Νήσων Περίπλους, «Ορέα Κρήτη» και «Ανάπτυξη συνεργατισμού»

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Η υποδράση 19.2.2.5 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:

- **Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020:**
Δημιουργία βιώσιμων & πολύ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών
- **Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία:**
Α.Π. 1: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες
- **Ε.Π. Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού, εκπαίδευση και δια βίου μάθηση:**
Α.Π. 2: Βελτίωση προοπτικών απασχόλησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού
- **ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020:**
 - ✓ Α.Π. 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης
 - ✓ Α.Π. 4: Προώθηση της απασχόλησης και προσαρμογή των εργαζομένων στις αλλαγές
 - ✓ Α.Π. 5: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας στην Κρήτη

- **RIS Crete:**
 - ✓ Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών
 - ✓ Ενδυνάμωση του ανθρώπινου κεφαλαίου στην κατεύθυνση της καινοτομίας και γνώσης που βασίζεται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας
- **Περιφερειακή Στρατηγική Καταπολέμησης της Φτώχειας και Κοινωνικής Ένταξης (Πυλώνας 3: Εργασιακή Ένταξη)**
- **Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020**

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ 19.2.2.6

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	Ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.2
ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	Ενίσχυση επιχειρήσεων οικοτεχνίας και πολυλειτουργικών αγροκτημάτων με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.2.6
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	Άρθρο 19, παρ. 1β, ΚΑΝ 1305/2013

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ

Στο πλαίσιο της υποδράσης ενισχύεται η στήριξη **επιχειρήσεων οικοτεχνίας και πολυλειτουργικών αγροκτημάτων βάσει του Ν. 4235/2014 και της ΚΥΑ 543/34450/24-3-2017**. Η δράση αφορά πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ.

Μέσα από την υποδράση μπορεί να ενισχυθεί:

1. η **ίδρυση μονάδων παραγωγής και διάθεσης τροφίμων οικοτεχνικής παρασκευής**. Σύμφωνα με το Ν. 4912/120862/17-11-2015 τα είδη των τροφίμων οικοτεχνικής παρασκευής είναι:

- Προϊόντα δημητριακών π.χ. πλιγούρι, μπομπότα
- Αρτοσκευάσματα π.χ. παξιμάδια φρυγανιές, αρτίδια, σταφιδόψωμα, κριτσίνια, βουτήματα, λουκουμάδες με μέλι, κουλούρια, λαγάνες, διπυρίτης άρτος (γαλέτα), φύλλο κρούστας, σφολιάτα, πίτες (αλμυρές και γλυκές)
- Ζυμαρικά π.χ. τραχανάς, χυλοπίτες, λαζάνια, ξυνόχονδρος
- Γλυκίσματα π.χ. χαλβάς με σιμιγδάλι, σάμαλι, ραβανί
- Προϊόντα φυτικής προέλευσης με ή χωρίς γλυκαντικές ύλες, π.χ. γλυκά κουταλιού, μαρμέλαδες, κομπόστες, ζελέ φρούτων, γλυκά αλείμματα και γλυκές πάστες φρούτων και λαχανικών, φρουι γλασέ, πετιμέζι, μουσταλευριά, αμυγδαλωτά, εργολάβους, χαρουπόμελο, προϊόντα από σουσάμι
- Προϊόντα με extra παρθένα και παρθένα ελαιόλαδα που έχουν προστεθεί αρωματικά φυτά, μπαχαρικά, αιθέρια έλαια, κ.α. σε συσκευασία έως δύο (2) λίτρων
- Προϊόντα φυτικής προέλευσης διατηρημένα με αλάτι, ξύδι και λάδι, επιτραπέζιες ελιές, πάστες ελιάς, τουρσιά, σάλτσες
- Αποξηραμένα προϊόντα φυτικής προέλευσης φρούτα και λαχανικά, ξηροί καρποί, όσπρια, αρωματικά φυτά
- Προϊόντα με μέλι που έχουν προστεθεί ξηροί καρποί, αποξηραμένα φρούτα, μαστίχα, κρόκος κ.α. τρόφιμα
- Γαλακτοκομικά προϊόντα, π.χ. τυρί, βούτυρο, γιαούρτι εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στη με αριθμ.3724/162303/22.12.14 ΚΥΑ (ΦΕΚ 3438/Β/2014)
- Λοιπά τρόφιμα, π.χ. ξύδι, χυμοί φρούτων και λαχανικών σε συσκευασία έως ενός (1) λίτρου
- Προϊόντα σαπωνοποιίας από ελαιόλαδο

Οι επαγγελματίες αγρότες μπορούν να χρησιμοποιήσουν ως πρώτη ύλη γεωργικά προϊόντα με ανώτατο όριο το σύνολο της παραγωγής τους ή, κατ' εξαίρεση και σε μικρές ποσότητες, προϊόντα που παράγονται στα όρια της αγροτικής τους εκμετάλλευσης ή του κτήματος της αγροτικής κατοικίας αλλά δεν είναι δηλωμένα στο ΟΣΔΕ. Όσοι συμμετέχουν σε αγροτικούς συνεταιρισμούς έχουν δικαίωμα να χρησιμοποιήσουν στην οικοτεχνική τους δραστηριότητα το μέρος της παραγωγής τους που δεν διαθέτουν στον συνεταιρισμό.

2. **«Πολυλειτουργικό Αγρόκτημα»**, που (σύμφωνα με το άρθρο 52 του Ν.4235/2014) ορίζεται η αγροτική εκμετάλλευση, η οποία λειτουργεί με έμφαση στις τοπικές παραγωγικές δυνατότητες κάθε περιοχής και η οποία διαθέτει τουλάχιστον: α) καλλιεργήσιμη έκταση, β) φυτικό ή ζωικό κεφάλαιο

και γ) χώρο εστίασης ή δυνατότητα εκπαίδευσης ή δυνατότητα επίδειξης και παρακολούθησης της παραγωγικής διαδικασίας ή οικοτεχνικής μεταποίησης). Προτεραιότητα θα δοθεί στη χρηματοδότηση «**Διδακτικών Κτηνοτροφικών Αγροκτημάτων**» τα οποία αποτελούν **καινοτόμες δράσεις** που συνδέουν την ανάπτυξη εκπαιδευτικών και τουριστικών υπηρεσιών με τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, σύμφωνα με τους όρους και τις προδιαγραφές που προέκυψαν από τη διατοπική συνεργασία «Ορέα Κρήτη» του Άξονα 4. Ο όρος Διδακτικές Κτηνοτροφικές Φάρμες, αναφέρεται σε κτηνοτροφικές μονάδες ή παραδοσιακούς χώρους κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων (μιτάτα) που έχουν τα εξής δύο πολύ βασικά χαρακτηριστικά:

- Μπορούν να φιλοξενήσουν στις εγκαταστάσεις ομάδες κοινού, όπως: ομάδες νέων και ενηλίκων, ή σχολικές ομάδες που συνοδεύονται από τους εκπαιδευτικούς τους, ή γκρουπ επισκεπτών – τουριστών του νησιού ή και ομάδες φίλων / οικογενειών για μια διαφορετική επίσκεψη στο βουνό και
- είναι σε θέση να παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης και κατάρτισης σε θέματα σχετικά με την παραγωγική τους δραστηριότητα και τα τοπικά κτηνοτροφικά ή σχετικά προϊόντα (διάφορα είδη τυριού, γιαουρτιού, επεξεργασία μαλλιού κλπ).

Για τα πολυλειτουργικά αγροκτήματα:

- η πρόταση θα πρέπει να είναι σύμφωνη με τις προδιαγραφές που τίθενται στην ΚΥΑ 543/34450/24-3-2017 (ΦΕΚ 1145/Β/3-4-2017) (απαιτούμενες εκτάσεις, εγκαταστάσεις κλπ) (**κριτήριο αποκλεισμού**) και
- θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (**κριτήριο αποκλεισμού**).

Η στήριξη των μονάδων παραγωγής και διάθεσης τροφίμων οικοτεχνικής παρασκευής και των πολυλειτουργικών αγροκτημάτων με ποσοστό ενίσχυσης 65% (KAN 1407/2013-*de minimis*) εξυπηρετεί το στόχο της διαφοροποίησης της τοπικής οικονομίας με βάση τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα, την ενίσχυση της προστιθέμενης αξίας των τοπικών προϊόντων, ενδυναμώνοντας παράλληλα τη σχέση μεταξύ παραγωγού και καταναλωτή και τη διασύνδεση των τομέων της οικονομίας: γεωργία και κτηνοτροφία – πολιτισμός – τουρισμός.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ

Θ.Κ. 1: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγροδιατροφικού τομέα.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός προϋπολογισμός	350.000,00	3,25%	2,79%
Δημόσια Δαπάνη	227.500,00	3,19%	2,56%
Ιδιωτική Συμμετοχή	122.500,00	3,37%	3,37%
ΚΑΘΕΣΤΩΣ/ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ			
KAN 1407/2013 (de minimis)			65%

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π. (εκτός των ορίων ΒΙΠΕ Ηρακλείου του Τ.Κ. Καλλιθέας Δήμου Ηρακλείου)

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Για την οικοτεχνία: τα φυσικά πρόσωπα, που είναι επαγγελματίες αγρότες, όπως αυτοί ορίζονται και είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων, σύμφωνα με το ν. 3874/2010 όπως κάθε φορά ισχύει, καθώς και τα μέλη της οικογένειάς τους εγγεγραμμένοι στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Οικοτεχνίας (ΚΗΜΟ).

Για τα πολυλειτουργικά αγροκτήματα (σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΚΥΑ 543/34450): α) οι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (ΜΑΑΕ), βάσει του ν. 3874/2010 (ΦΕΚ 151 Α, όπως κάθε φορά ισχύει, β) συμπράξεις φυσικών ή/και νομικών προσώπων εγγεγραμμένων στο ΜΑΑΕ και γ) συμπράξεις φυσικών ή/και νομικών προσώπων εγγεγραμμένων στο ΜΑΑΕ, με άλλα φυσικά ή/και νομικά πρόσωπα, με την προϋπόθεση ότι ο/οι εγγεγραμμένος/οι στο ΜΑΑΕ μετέχει/-ουν με ποσοστό τουλάχιστον 50% στη σύμπραξη.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗ ΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	10%	100
		Συσχέτιση με το 70% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	15%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0
4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο-εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	15%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο-εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο-εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
		100*(αιτούμενο -εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0
5	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	4%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
6	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	10%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
7	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	5%	100
		Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται		0
8	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	5%	100
9	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	6%	100
		Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%		0
10	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
11	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	5%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0
12	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	10%	
			100%	

ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος): 30

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η υποδράση 19.2.2.4 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω υποδράσεις του Τ.Π.:

- Με τη δράση 19.2.1.2 «Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών»
- Με όλες τις δράσεις του Τ.Π. που αφορούν σε ιδιωτικά έργα
- Με τη δράση 19.2.4.3 «Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής,

ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)»

- Με τη δράση 19.2.4.4 «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων»
- Με τη δράση 19.2.4.5 «Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια, κ.λπ.)»
- Με τη δράση 19.2.7.3 «Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό»
- Με τη δράση 19.2.7.4 «Κοινή δράση που αναλαμβάνεται με σκοπό το μετριασμό της αλλαγής κλίματος η την προσαρμογή σε αυτή»
- Με τις διατοπικές συνεργασίες «Νήσων Περίπλους» και «Ορέα Κρήτη» και τη διακρατική συνεργασία «Medeat».

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Η δράση 19.2.4 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:

- **Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020:**
Δημιουργία ενός ισχυρού, ανταγωνιστικού και βιώσιμου αγροδιατροφικού συστήματος
Δημιουργία βιώσιμων & πολύ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών
- **Ε.Π. Υποδομές μεταφορών, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη**
✓ Τομέας Περιβάλλοντος, Ζ) Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή - Πρόληψη και Διαχείριση Κινδύνων
- **Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία:**
Α.Π. 1: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες
- **ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020:**
✓ Α.Π. 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης
✓ Α.Π. 4: Προώθηση της απασχόλησης και προσαρμογή των εργαζομένων στις αλλαγές
- **RIS Crete:**
✓ Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών
✓ Ενδυνάμωση του ανθρώπινου κεφαλαίου στην κατεύθυνση της καινοτομίας και γνώσης που βασίζεται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας
- **Στρατηγικός σχεδιασμός Περιφέρειας Κρήτης για τον αγροδιατροφικό τομέα**
- **Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020**

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ 19.2.3.1

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.3
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.3.1
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	Άρθρο 17, παρ. 1β, ΚΑΝ 1305/2013

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ

Στο πλαίσιο της υποδράσης ενισχύεται η στήριξη **επενδύσεων μεταποίησης και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν** που καλύπτονται από το Παράρτημα Ι της Συνθήκης της Ε.Ε. Η δράση αφορά πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ.

Μέσα από τη δράση επιδιώκεται:

- η μεταποίηση – τυποποίηση των τοπικών αγροτικών προϊόντων ποιότητας,
- η ενίσχυση της μεταποίησης των προϊόντων βιολογικής καλλιέργειας,
- η ενίσχυση επιχειρήσεων τυποποίησης προϊόντων σε ατομικές συσκευασίες,
- η λειτουργία των επιχειρήσεων του κλάδου και η προσαρμογή της παραγωγής τους στα διεθνή πρότυπα ποιότητας,
- η δημιουργία επισκέψιμων χώρων γευσιγνωσίας αγροτικών προϊόντων εντός των μεταποιητικών επιχειρήσεων (κρασί, λάδι, ρακή κλπ).

Ειδικό βάρος θα δοθεί:

- στην ελλειμματικότητα της μεταποιητικής υποδομής σε επίπεδο Περιφέρειας
- σε προϊόντα που περιλαμβάνονται στις προτεραιότητες του Περιφερειακού Σχεδιασμού ή / και στη Στρατηγική Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS3)
- σε μεταποιητικές μονάδες επεξεργασίας / τυποποίησης αγροτικών προϊόντων πιστοποιημένης βιολογικής καλλιέργειας ή βιολογικής εκτροφής ή πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον,
- σε μεταποιητικές μονάδες επεξεργασίας / τυποποίησης αγροτικών προϊόντων ποιότητας ή ειδικής σήμανσης (ΠΟΠ, ΠΓΕ, ζωικών προϊόντων προερχόμενων από ειδικές εκτροφές, προϊόντων που φέρουν χρήση σήμανσης «νησιωτικό» και «ορεινό» σε συσκευασίες που πληρούν τις σχετικές προδιαγραφές ή προϊόντων που παράγονται με σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης ή προϊόντων που φέρουν εθνικά σήματα πιστοποίησης),
- στον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων μονάδων για επίτευξη των προδιαγραφών υγιεινής και των περιβαλλοντικών όρων και τη χρήση υλικών συσκευασίας σε καινοτόμες μορφές (π.χ. πήλινες - οικολογικές συσκευασίες, ατομικές συσκευασίες κλπ)
- στη συσχέτιση της θέσης της μεταποιητικής μονάδας με τον τόπο παραγωγής της πρώτης ύλης
- στη χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών
- σε ενέργειες προστασίας του περιβάλλοντος και στη συμβολή στον μετριασμό και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (όπως εξοικονόμηση ενέργειας και ύδατος, χρήση ΑΠΕ, εγκατάσταση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης κλπ)
- στην πολιτική πωλήσεων & την επικοινωνιακή πολιτική των επιχειρήσεων
- σε επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε υφιστάμενα δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών

επιχειρήσεων

Ενδεικτικά μέσα από την υπο-δράση μπορούν να ενισχυθούν:

- η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός μεταποιητικών επιχειρήσεων προϊόντων βιολογικής καλλιέργειας, με παράλληλη ανάπτυξη συστημάτων ποιότητας
- η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός συσκευαστηρίων οπωροκηπευτικών και αρωματικών φυτών
- η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός τυροκομείων και παραπροϊόντων γάλακτος
- η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός τυποποιητηρίων μελιού, λαδιού, κρασιού
- η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός οινοποιείων
- η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός μονάδων τεμαχισμού – τυποποίησης κρέατος και κρεατοσκευασμάτων
- η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός μεταποιητικών μονάδων φρούτων, χυμοποίησης οπωρών, μαρμελάδων

Στο προτεινόμενο έργο, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (**κριτήριο αποκλεισμού**). Το ανώτερο συνολικό κόστος της επένδυσης μπορεί να ανέρχεται μέχρι **600.000€**.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ

Θ.Κ. 1: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγροδιατροφικού τομέα.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός προϋπολογισμός	1.300.000,00	12,08%	10,37%
Δημόσια Δαπάνη	650.000,00	9,12%	7,30%
Ιδιωτική Συμμετοχή	650.000,00	17,90%	17,90%
ΚΑΘΕΣΤΩΣ/ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ			
Παράρτημα II, ΚΑΝ 1305/13			50%

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π. (εκτός των ορίων ΒΙΠΕ Ηρακλείου του Τ.Κ. Καλλιθέας Δήμου Ηρακλείου)

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Φυσικά και Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις σε πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	8%	100
		Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	15%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0
4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	10%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
		100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0
5	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	3%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
6	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	10%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
7	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	5%	100
		Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται		0
8	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο στην παραγωγική διαδικασία.	5%	100
		Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία		75

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
		Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της		50
9	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση ή παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), (φωτοβολταϊκά, βιοντίζελ, βιοαέριο κ.λ.π.) για την κάλυψη των αναγκών των μονάδων.	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	2%	100
		10% ≤ Ποσοστό < 20%		60
		5% ≤ Ποσοστό < 10%		30
10	Εγκατάσταση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης (π.χ. ISO 14.000, EMAS)	Ναι	2%	100
		Όχι		0
11	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση – εγκατάσταση – εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	2%	100
		10% ≤ Ποσοστό < 20%		60
		5% ≤ Ποσοστό < 10%		30
12	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
13	Πρώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών	3%	100
		Ο δικαιούχος είναι εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι νέοι ≤ 35 ετών σε ποσοστό συμμετοχής άνω του 50%		50
14	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	5%	100
15	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	5%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών		50

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
		σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0
16	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	10%	100
			100%	

ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος): 30

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η υποδράση 19.2.3.1 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω υποδράσεις του Τ.Π.:

- Με τη δράση 19.2.1.2 «Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών»
- Με όλες τις δράσεις του Τ.Π. που αφορούν σε ιδιωτικά έργα
- Με τη δράση 19.2.4.3 «Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)»
- Με τη δράση 19.2.4.4 «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων»
- Με τη δράση 19.2.4.5 «Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια, κ.λπ.)»
- Με τη δράση 19.2.7.3 «Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό»
- Με τη δράση 19.2.7.4 «Κοινή δράση που αναλαμβάνεται με σκοπό το μετριασμό της αλλαγής κλίματος ή την προσαρμογή σε αυτή»
- Με τη Διατοπική συνεργασία «Ορέα Κρήτη» και «Ανάπτυξη συνεργατισμού»
- Με τη Διακρατική Συνεργασία "Medeat"

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Η υποδράση 19.2.3.1 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:

- **Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020:**
Δημιουργία ενός ισχυρού, ανταγωνιστικού και βιώσιμου αγροδιατροφικού συστήματος
- **Ε.Π. Υποδομές μεταφορών, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη:**
Τομέας Περιβάλλοντος, Ζ) Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή - Πρόληψη και Διαχείριση Κινδύνων
- **Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία:**
Α.Π. 1: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες
- **Ε.Π. Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού, εκπαίδευση και δια βίου μάθηση:**
Α.Π. 2: Βελτίωση προοπτικών απασχόλησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού

- **ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020:**
 - ✓ Α.Π. 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης
 - ✓ Α.Π. 4: Προώθηση της απασχόλησης και προσαρμογή των εργαζομένων στις αλλαγές
 - ✓ Α.Π. 5: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας στην Κρήτη
- **RISCrete:**
 - ✓ Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών
 - ✓ Ενδυνάμωση του ανθρώπινου κεφαλαίου στην κατεύθυνση της καινοτομίας και γνώσης που βασίζεται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας
- **Στρατηγικός σχεδιασμός Περιφέρειας Κρήτης για τον αγροδιατροφικό τομέα**
- **Περιφερειακή Στρατηγική Καταπολέμησης της Φτώχειας και Κοινωνικής Ένταξης (Πυλώνας 3: Εργασιακή Ένταξη)**
- **Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020**

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ 19.2.3.2

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.3
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.3.2
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	Άρθρο 17, παρ. 1β, ΚΑΝ 1305/2013

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ

Στο πλαίσιο της υποδράσης ενισχύεται η στήριξη **επενδύσεων μεταποίησης και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν**. Η υποδράση αφορά πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ.

Μέσα από τη δράση επιδιώκεται:

- η μεταποίηση – τυποποίηση των τοπικών αγροτικών προϊόντων ποιότητας,
- η ενίσχυση της μεταποίησης των προϊόντων βιολογικής καλλιέργειας,
- η ενίσχυση επιχειρήσεων τυποποίησης προϊόντων σε ατομικές συσκευασίες,
- η ενίσχυση επιχειρήσεων που στοχεύουν στην επεξεργασία γεωργικών υπολειμμάτων για λόγους προστασίας περιβάλλοντος.
- η δημιουργία επισκέψιμων χώρων γευσιγνωσίας/δοκιμής προϊόντων εντός των επιχειρήσεων

Ειδικό βάρος θα δοθεί:

- στην ελλειμματικότητα της μεταποιητικής υποδομής σε επίπεδο Περιφέρειας
- σε προϊόντα που περιλαμβάνονται στις προτεραιότητες του Περιφερειακού Σχεδιασμού ή / και στη Στρατηγική Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS3)
- σε μεταποιητικές μονάδες επεξεργασίας / τυποποίησης αγροτικών προϊόντων πιστοποιημένης βιολογικής καλλιέργειας ή βιολογικής εκτροφής ή πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον,
- σε μεταποιητικές μονάδες επεξεργασίας / τυποποίησης αγροτικών προϊόντων ποιότητας ή ειδικής σήμανσης (ΠΟΠ, ΠΓΕ, ζωικών προϊόντων προερχόμενων από ειδικές εκτροφές, προϊόντων που φέρουν χρήση σήμανσης «νησιωτικό» και «ορεινό» σε συσκευασίες που πληρούν τις σχετικές προδιαγραφές ή προϊόντων που παράγονται με σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης ή προϊόντων που φέρουν εθνικά σήματα πιστοποίησης),
- στον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων μονάδων για την επίτευξη των προδιαγραφών υγιεινής και των περιβαλλοντικών όρων και τη χρήση υλικών συσκευασίας σε καινοτόμες μορφές (π.χ. πηλίνες - οικολογικές συσκευασίες, ατομικές συσκευασίες κλπ)
- στη συσχέτιση της θέσης της μεταποιητικής μονάδας με τον τόπο παραγωγής της πρώτης ύλης
- στη χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών
- σε ενέργειες προστασίας του περιβάλλοντος και στη συμβολή στον μετριασμό και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (όπως εξοικονόμηση ενέργειας και ύδατος, χρήση ΑΠΕ, εγκατάσταση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης κλπ)
- στην πολιτική πωλήσεων & την επικοινωνιακή πολιτική των επιχειρήσεων
- σε επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε υφιστάμενα δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών

επιχειρήσεων

Ενδεικτικά μέσα από την υποδράση μπορούν να ενισχυθούν:

- η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός μεταποιητικών επιχειρήσεων επεξεργασίας προϊόντων κυψέλης (γύρη, πρόπολη, βασιλικός πολτός)
- η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός μονάδων παραγωγής αποσταγμάτων από σπυροκηπευτικά ή αμπελοοϊνικής προέλευσης (τσικουδιά)
- η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός μονάδων παραγωγής προϊόντων κοσμετολογίας και φαρμακευτικής από γεωργικά προϊόντα (πχ προϊόντα από αλόη, λάδι, αρωματικά φυτά) και μονάδων παραγωγής αιθέριων ελαίων
- η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός μονάδων παραγωγής προϊόντων διατροφής από γεωργικά προϊόντα (αρτοσκευάσματα, ψωμί, παξιμάδι, καλιτσούνια, ξεροτήγανα, γαμοκούλουρα, ξινόχοντρος, πετιμέζι, μουσταλευριά, ζυμαρικά κλπ)
- η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός μονάδων παραγωγής ζύθου
- η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός μονάδων παραγωγής αιθέριων ελαίων
- ο εκσυγχρονισμός μονάδων πυρηνελαιουργείων
- η ίδρυση μονάδων επεξεργασίας υπολειμμάτων ελαιουργείων δύο φάσεων για δημιουργία κομπόστ.

Στο προτεινόμενο έργο, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (**κριτήριο αποκλεισμού**). Το ανώτερο συνολικό κόστος της επένδυσης μπορεί να ανέρχεται μέχρι **600.000€**.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ

Θ.Κ. 1: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγροδιατροφικού τομέα.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός προϋπολογισμός	1.000.000,00	9,29%	7,98%
Δημόσια Δαπάνη	450.000,00	6,31%	5,06%
Ιδιωτική Συμμετοχή	550.000,00	15,15%	15,15%

ΚΑΘΕΣΤΩΣ/ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

άρθρο 44 του ΚΑΝ 702/2014	35% για μεσαίες επιχειρήσεις, 45% για μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις
---------------------------	--

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π. (εκτός των ορίων ΒΙΠΕ Ηρακλείου του Τ.Κ. Καλλιθέας Δήμου Ηρακλείου)

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Φυσικά και Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις σε πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	8%	100
		Συσχέτιση με το 70% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	15%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0
4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	10%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30
		$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$		0
5	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	3%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
6	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων	10%	100

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
		γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
7	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	5%	100
		Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται		0
8	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο στην παραγωγική διαδικασία.		100
		Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία		75
		Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της	5%	50
9	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση ή παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), (φωτοβολταϊκά, βιοντίζελ, βιοαέριο κ.λ.π.) για την κάλυψη των αναγκών των μονάδων.	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%		100
		10% ≤ Ποσοστό < 20%	2%	60
		5% ≤ Ποσοστό < 10%		30
10	Εγκατάσταση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης (π.χ. ISO 14.000, EMAS)	Ναι		100
		Όχι	2%	0
11	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση – εγκατάσταση – εφαρμογή	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	2%	100

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
	συστήματος εξοικονόμησης ύδατος	10% ≤ Ποσοστό < 20%		60
		5% ≤ Ποσοστό < 10%		30
12	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
13	Πρώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών	3%	100
		Ο δικαιούχος είναι εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι νέοι ≤ 35 ετών σε ποσοστό συμμετοχής άνω του 50%		50
14	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	5%	100
15	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	5%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0
16	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	10%	100
			100%	

ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος): 30

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η υποδράση 19.2.3.2 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα:

- Με τη δράση 19.2.1.2 «Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών»
- Με όλες τις δράσεις του Τ.Π. που αφορούν σε ιδιωτικά έργα
- Με τη δράση 19.2.4.3 «Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή πρώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)»
- Με τη δράση 19.2.4.4 «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων»
- Με τη δράση 19.2.4.5 «Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια, κ.λπ.)»

- Με τη δράση 19.2.7.3 «Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό»
- Με τη δράση 19.2.7.4 «Κοινή δράση που αναλαμβάνεται με σκοπό το μετριασμό της αλλαγής κλίματος ή την προσαρμογή σε αυτή»
- Με τη Διατοπική συνεργασία «Ορέα Κρήτη» και «Ανάπτυξη συνεργατισμού»
- Με τη Διακρατική Συνεργασία "Medeat"

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Η υποδράση 19.2.3.2 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:

- **Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020:**
Δημιουργία ενός ισχυρού, ανταγωνιστικού και βιώσιμου αγροδιατροφικού συστήματος
- **Ε.Π. Υποδομές μεταφορών, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη:**
Τομέας Περιβάλλοντος, Ζ) Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή - Πρόληψη και Διαχείριση Κινδύνων
- **Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία:**
Α.Π. 1: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες
- **Ε.Π. Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού, εκπαίδευση και δια βίου μάθηση:**
Α.Π. 2: Βελτίωση προοπτικών απασχόλησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού
- **ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020:**
 - ✓ Α.Π. 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης
 - ✓ Α.Π. 4: Προώθηση της απασχόλησης και προσαρμογή των εργαζομένων στις αλλαγές
 - ✓ Α.Π. 5: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας στην Κρήτη
- **RISCrete:**
 - ✓ Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών
 - ✓ Ενδυνάμωση του ανθρώπινου κεφαλαίου στην κατεύθυνση της καινοτομίας και γνώσης που βασίζεται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας
- **Στρατηγικός σχεδιασμός Περιφέρειας Κρήτης για τον αγροδιατροφικό τομέα**
- **Περιφερειακή Στρατηγική Καταπολέμησης της Φτώχειας και Κοινωνικής Ένταξης (Πυλώνας 3: Εργασιακή Ένταξη)**
- **Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020**

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ 19.2.3.3

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.3
ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.3.3
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	Άρθρο 19, παρ. 1β, ΚΑΝ 1305/2013

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ

Στο πλαίσιο της υποδράσης ενισχύεται η στήριξη **επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού και ειδικότερα του εναλλακτικού τουρισμού**. Η υποδράση αφορά πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ.

Μέσα από την υποδράση επιδιώκεται:

- 1. η δημιουργία ή επέκταση, ολοκληρωμένων υποδομών για διανυκτέρευση, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη άλλων δραστηριοτήτων** (σύμφωνα με την ΚΥΑ 2986/25-11-2016 «Προσδιορισμός των λειτουργικών μορφών και κατηγοριών των τουριστικών καταλυμάτων και λοιπών τουριστικών εγκαταστάσεων που εντάσσονται σε προγράμματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων»).

Αφορά κυρίως στη δημιουργία μονάδων αγροτικού τουρισμού, στις οποίες θα παρέχεται η δυνατότητα στον επισκέπτη να συμμετέχει και σε άλλες συμπληρωματικές δραστηριότητες εκτός από την διαμονή του. Οι δραστηριότητες αυτές θα αποτελούν τμήμα της επένδυσης ή θα είναι συνδεδεμένες με άλλες επενδύσεις και μορφές οικονομικής δραστηριότητας στην ίδια περιοχή, προκειμένου να διαμορφώνονται ολοκληρωμένες υπηρεσίες διαμονής-αναψυχής. Τέτοια παραδείγματα είναι, η εκμάθηση της κρητικής κουζίνας, ο αθλητικός τουρισμός, η ενασχόληση με αγροτικές εργασίες, κλπ.

Η κατασκευή των μονάδων αυτών θα βασίζεται σε παραδοσιακά υλικά (ξύλο, πέτρα, κεραμίδι κλπ) και θα σέβεται την παραδοσιακή αρχιτεκτονική της περιοχής εφαρμογής της επένδυσης. Επίσης, οι μονάδες θα πρέπει να προωθούν μέσα από τη λειτουργία τους τα τοπικά προϊόντα και την παραδοσιακή κρητική διατροφή.

Προτεραιότητα θα δοθεί σε επενδυτικά σχέδια που βρίσκονται (σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφ. 2 του Φακέλου Α του Τ.Π.):

- σε περιοχές με ιδιαίτερο φυσικό ή δομημένο περιβάλλον
- σε περιοχές που αναπτύσσονται δραστηριότητες εναλλακτικού τουρισμού (ορειβασία, περιήγηση, οινοτουρισμός, ανεμοπτερισμός, γαστρονομικός τουρισμός, «Ορέα Κρήτη» κλπ)
- σε περιοχές που παρουσιάζουν επισκεψιμότητα

Η πρόταση για υποδομές διανυκτέρευσης θα πρέπει να πληροί τους όρους και τις προϋποθέσεις, καθώς και την προβλεπόμενη δυναμικότητα (κλίνες), της ΚΥΑ 2986/25-11-2016 (ΦΕΚ 3885/Β/2016), όπως ισχύει κάθε φορά (**κριτήριο αποκλεισμού**). Το ανώτερο συνολικό κόστος της επένδυσης μπορεί να ανέρχεται **μέχρι 600.000€**.

- 2. Η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός λοιπών τουριστικών επιχειρήσεων που συμβάλουν στην ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού** (τουρισμός υπαίθρου, θαλάσσιος τουρισμός, γαστρονομικός τουρισμός, τουρισμός υγείας και ευεξίας).

Μέσα από τη δράση επιδιώκεται:

- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός - επέκταση των υφιστάμενων γραφείων εναλλακτικού τουρισμού, με σκοπό την οργάνωση – προβολή και προώθηση του αγροτικού – εναλλακτικού τουρισμού και τη δημιουργία νέων τουριστικών προϊόντων
- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός μονάδων εναλλακτικού τουρισμού, όπως ιπποτουρισμός, πίστες αναρρίχησης, ανεμοπτερισμός, θαλάσσιος τουρισμός κλπ.
- η δημιουργία επισκέψιμων χώρων γευσιγνωσίας αγροτικών προϊόντων (κρασί, λάδι, ρακή κλπ) ή χώρων επίδειξης / παρακολούθησης της κατασκευής ειδών λαϊκής τέχνης (κεραμικής, αιογραφίας, ψηφιδωτού, κοσμήματος, μουσικών οργάνων κλπ).

Προτεραιότητα θα δοθεί σε επενδυτικά σχέδια που θα αποσκοπούν:

- στην εξασφάλιση επισκεψιμότητας και εκτός της τουριστικής περιόδου, με τη δημιουργία ελκυστικών και πρωτότυπων τουριστικών προϊόντων (π.χ. διαδρομές για παιδιά με στόχο την περιβαλλοντική τους ευαισθητοποίηση)
- στην προβολή και προώθηση τουριστικών δραστηριοτήτων υπαίθρου μέσα από την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού,
- στη δημιουργία επιχειρήσεων με καινοτόμα παροχή υπηρεσιών που θα απευθύνονται σε **ειδικές ομάδες πληθυσμού**, όπως τυφλοί, άτομα με κινητικά προβλήματα, ηλικιωμένοι κλπ.

Ειδικό βάρθος θα δοθεί σε επενδυτικά σχέδια που:

- θα αποσκοπούν στη δημιουργία επιχειρήσεων με καινοτόμα παροχή υπηρεσιών που θα απευθύνονται σε ειδικές ομάδες πληθυσμού, όπως άτομα με κινητικά προβλήματα, ηλικιωμένους κλπ.
- αξιοποιούν τη σύγχρονη τεχνολογία για τον σχεδιασμό και την παροχή υπηρεσιών
- αναπτύσσουν δράσεις για την προστασία του περιβάλλοντος
- αξιοποιούν τοπικές πρώτες ύλες και προϊόντα
- συμμετέχουν σε δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων εφόσον υπάρχουν
- έχουν συμβατότητα με την τοπική παράδοση (αρχιτεκτονική, υπηρεσίες κλπ)
- θα εφαρμόσουν συστήματα διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων
- εξασφαλίζουν προσβασιμότητα χρηστών με μειωμένη κινητικότητα (και άλλων θεμάτων π.χ. όρασης) σε προϊόντα ή υπηρεσίες, πέρα των υποχρεωτικών εκ του νόμου
- περιγράφουν πολιτική πωλήσεων & επικοινωνιακή πολιτική

Στο προτεινόμενο έργο, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (**κριτήριο αποκλεισμού**). Το ανώτερο συνολικό κόστος της επένδυσης μπορεί να ανέρχεται **μέχρι 600.000€**.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ

Θ.Κ. 3: Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός προϋπολογισμός	1.800.000,00	16,73%	14,36%
Δημόσια Δαπάνη	810.000,00	11,36%	9,10%
Ιδιωτική Συμμετοχή	990.000,00	27,26%	27,26%

ΚΑΘΕΣΤΩΣ/ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Περιφερειακός Χάρτης Ενισχύσεων (KAN 651/14)	45%
--	-----

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Όλη η περιοχή παρέμβασης με τις παρακάτω εξαιρέσεις:

1. εξαιρείται **απ' όλες τις δράσεις** η ΒΙ.ΠΕ Ηρακλείου (Τ.Κ. Καλλιθέας)
2. εξαιρούνται μόνο από τον τομέα των **υποδομών διανυκτέρευσης** οι περιοχές:
 - Δήμος **Ηρακλείου**: από το Δήμο Ηρακλείου τα ΤΚ Βασιλειών(Κωδ. 93050205), ΤΚ Σκαλανίου (Κωδ. 93050208) και ΤΚ Καλλιθέας (Κωδ. 93050302)
 - Δήμος **Χερσονήσου**: από το Δήμο Χερσονήσου, η ΔΚ Λιμένος Χερσονήσου (Κωδ. 93090401), η ΔΚ Χερσονήσου (Κωδ. 93090402), η Δ.Κ. Μαλλίων (Κωδ. 93090301) και από τη Δ.Κ. Μοχού (Κωδ. 93090302), ο οικισμός της Σταλίδας.
 - Δήμος **Μαλεβιζίου**: από το Δήμο Μαλεβιζίου η Δ.Κ. Γαζίου (Κωδ. 93060101).

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Φυσικά και Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις σε πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	8%	100
		Συσχέτιση με το 70% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	15%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0
4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	10%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30
		$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} >$		0

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
		30		
5	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	3%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
6	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	10%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
7	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	5%	100
		Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται		0
8	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	5%	100
9	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	6%	100
		Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%		0
10	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
11	Πρωώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών	3%	100
		Ο δικαιούχος είναι εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι νέοι ≤ 35 ετών σε ποσοστό συμμετοχής άνω του 50%		50
12	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	5%	
13	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	5%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
14	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	10%	
			100%	

ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος): 30

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η υποδράση 19.2.3.3 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα:

- Με τη δράση 19.2.1.2 «Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών»
- Με όλες τις δράσεις του Τ.Π. που αφορούν σε ιδιωτικά έργα
- Με τη δράση 19.2.4.3 «Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπτυξης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)»
- Με τη δράση 19.2.4.4 «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων»
- Με τη δράση 19.2.4.5 «Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια, κ.λπ.)»
- Με τη δράση 19.2.7.3 «Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό»
- Με όλες τις διατοπικές και διακρατικές συνεργασίες (Υπομέτρο 19.3)

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Η υποδράση 19.2.3.3 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:

- **Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020:**
Δημιουργία βιώσιμων & πολύ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών
- **Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία:**
Α.Π. 1: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες
- **ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020:**
 - ✓ Α.Π. 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης
 - ✓ Α.Π. 4: Προώθηση της απασχόλησης και προσαρμογή των εργαζομένων στις αλλαγές
- **RIS Crete:**
 - ✓ Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών
 - ✓ Ενδυνάμωση του ανθρώπινου κεφαλαίου στην κατεύθυνση της καινοτομίας και γνώσης που βασίζεται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας
- **Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020**

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ 19.2.3.4

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.3
ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.3.4
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	Άρθρο 19, παρ. 1β, ΚΑΝ 1305/2013

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ

Στο πλαίσιο της υπο-δράσης ενισχύεται η ίδρυση και ο εκσυγχρονισμός **επενδύσεων στον τομέα της βιοτεχνίας**. Η υποδράση αφορά πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ.

Μέσα από την υπο-δράση μπορεί να ενισχυθεί η **ίδρυση και ο εκσυγχρονισμός μικρών βιοτεχνιών** στους τομείς (ενδεικτικά) :

- της ένδυσης και άλλων κλωστοϋφαντουργικών ειδών, της υπόδησης
- της επεξεργασίας μετάλλων, πέτρας, ξύλου και δέρματος για την κατασκευή προϊόντων
- της χαρτοποιίας και της κατασκευής χάρτινων προϊόντων
- της λαϊκής τέχνης (κεραμική, υφαντική, αργυροχοΐα – χρυσοχοΐα, ξυλογλυπτική, μαχαιροποιία κ.α)
- της κατασκευής μηχανημάτων και εξοπλισμού που σχετίζονται με αγροτικές δραστηριότητες
- της κατασκευής προϊόντων που ανήκουν στον κλάδο των Πολιτιστικών και Δημιουργικών Βιομηχανιών (ΠΔΒ) (κατασκευή κοσμημάτων, παιχνιδιών, μουσικών οργάνων κ.α.)
- η δημιουργία επισκέψιμων χώρων επίδειξης / παρακολούθησης της κατασκευής ειδών λαϊκής τέχνης (κεραμικής, αγιογραφίας, ψηφιδωτού, κοσμήματος, μουσικών οργάνων κλπ).

Προτεραιότητα θα δοθεί σε επιχειρήσεις που:

- δημιουργούν **και** επισκέψιμους χώρους ώστε να μπορούν να ενταχθούν σε τουριστικές διαδρομές και ιδιαίτερα αυτές που βρίσκονται σε κομβικά σημεία της περιοχής ή σε χώρους που παρουσιάζουν επισκεψιμότητα (σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφ. 2 του Φακέλου Α του Τ.Π. και τις χαραγμένες διαδρομές στο Νομό, π.χ. «Ορέα Κρήτη», γαστρονομικές διαδρομές Medeat, δρόμοι του κρασιού κλπ)
- αξιοποιούν τη σύγχρονη τεχνολογία για τον σχεδιασμό και την παραγωγή προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών
- αναπτύσσουν δράσεις για την προστασία του περιβάλλοντος
- αξιοποιούν τοπικές πρώτες ύλες και προϊόντα
- συμμετέχουν σε δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων εφόσον υπάρχουν
- έχουν συμβατότητα με την τοπική παράδοση (αρχιτεκτονική, υπηρεσίες κλπ)
- θα εφαρμόσουν συστήματα διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων
- εξασφαλίζουν προσβασιμότητα χρηστών με μειωμένη κινητικότητα (και άλλων θεμάτων π.χ. όρασης) σε προϊόντα ή υπηρεσίες, πέρα των υποχρεωτικών εκ του νόμου
- περιγράφουν πολιτική πωλήσεων & επικοινωνιακή πολιτική.

Στο προτεινόμενο έργο, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (**κριτήριο αποκλεισμού**). Το ανώτερο συνολικό κόστος της επένδυσης μπορεί να ανέρχεται μέχρι **600.000€**.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ
Θ.Κ. 3: Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός προϋπολογισμός	750.000,00	6,97%	5,98%
Δημόσια Δαπάνη	337.500,00	4,73%	3,79%
Ιδιωτική Συμμετοχή	412.500,00	11,36%	11,36%

ΚΑΘΕΣΤΩΣ/ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Περιφερειακός Χάρτης Ενισχύσεων (ΚΑΝ 651/14)	45%
--	-----

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π. (εκτός των ορίων ΒΙΠΕ Ηρακλείου του Τ.Κ. Καλλιθέας Δήμου Ηρακλείου)

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Φυσικά και Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις σε πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	8%	100
		Συσχέτιση με το 70% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	15%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	10%	100
		5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10		60
		10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30		30
		100*(αιτούμενο -εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0
5	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	3%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
6	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	10%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
7	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	5%	100
		Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται		0
8	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο στην παραγωγική διαδικασία.	5%	100
		Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία		75
		Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της		50
9	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση ή παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), (φωτοβολταϊκά, βιοντίζελ, βιοαέριο	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	2%	100
		10% ≤ Ποσοστό < 20%		60
		5% ≤ Ποσοστό < 10%		30

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
	κ.λ.π.) για την κάλυψη των αναγκών των μονάδων.			
10	Εγκατάσταση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης (π.χ. ISO 14.000, EMAS)	Ναι	2%	100
		Όχι		0
11	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση – εγκατάσταση – εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	2%	100
		10% ≤ Ποσοστό < 20%		60
		5% ≤ Ποσοστό < 10%		30
12	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
13	Πρωώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών	3%	100
		Ο δικαιούχος είναι εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι νέοι ≤ 35 ετών σε ποσοστό συμμετοχής άνω του 50%		50
14	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	5%	100
15	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	5%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0
16	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	10%	100
			100%	

ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος): 30

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η υποδράση 19.2.3.4 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα:

- Με όλες τις δράσεις του Τ.Π. που αφορούν σε ιδιωτικά έργα
- Με τη δράση 19.2.4.3 «Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)»
- Με τη δράση 19.2.4.4 «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων»
- Με τη δράση 19.2.4.5 «Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια, κ.λπ.)»
- Με τη δράση 19.2.7.3 «Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό»
- Με τη δράση 19.2.7.4 «Κοινή δράση που αναλαμβάνεται με σκοπό το μετριασμό της αλλαγής κλίματος ή την προσαρμογή σε αυτή»
- Με τις διατοπικές συνεργασίες «Νήσων Περίπλους» και «Ανάπτυξη Συνεργατισμού»

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Η υποδράση 19.2.3.4 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:

- **Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020:**
Δημιουργία βιώσιμων & πολύ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών
- **Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία:**
Α.Π. 1: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες
- **Ε.Π. Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού, εκπαίδευση και δια βίου μάθηση:**
Α.Π. 2: Βελτίωση προοπτικών απασχόλησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού
- **ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020:**
 - ✓ Α.Π. 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης
 - ✓ Α.Π. 4: Προώθηση της απασχόλησης και προσαρμογή των εργαζομένων στις αλλαγές
 - ✓ Α.Π. 5: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας στην Κρήτη
- **RIS Crete:**
 - ✓ Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών
 - ✓ Ενδυνάμωση του ανθρώπινου κεφαλαίου στην κατεύθυνση της καινοτομίας και γνώσης που βασίζεται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας
- **Περιφερειακή Στρατηγική Καταπολέμησης της Φτώχειας και Κοινωνικής Ένταξης (Πυλώνας 3: Εργασιακή Ένταξη)**
- **Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020**

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ 19.2.4.2

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	Βασικές υπηρεσίες & ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.4
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	Στήριξη για δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (πχ. παιδικό σταθμοί, αγροτικά ιατρεία κ.λ.π.)
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.4.2
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	Άρθρο 20, ΚΑΝ 1305/2013

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ

Στο πλαίσιο της υποδράσης ενισχύονται έργα για την ανάπτυξη υποδομών, υπηρεσιών και δραστηριοτήτων που στοχεύουν στην κάλυψη κοινωνικών αναγκών του αγροτικού πληθυσμού της περιοχής παρέμβασης. Μέσω της υποδράσης 19.2.4.2 ενισχύονται **βασικές κοινωνικές υποδομές / υπηρεσίες για τον αγροτικό πληθυσμό.**

Ενδεικτικά μπορούν να χρηματοδοτηθούν:

1. Κοινωνικές Υποδομές, όπως:

- ο εκσυγχρονισμός ή η βελτίωση βρεφονηπιακών / παιδικών σταθμών και κέντρων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών
- ο εκσυγχρονισμός ή η βελτίωση Κέντρων Υγείας και Περιφερειακών Ιατρείων
- ο εκσυγχρονισμός ή η βελτίωση δομών παροχής υπηρεσιών υγείας και φροντίδας σε ηλικιωμένους και μη αυτοεξυπηρετούμενους
- η προμήθεια καινοτόμου τεχνολογικού εξοπλισμού και λογισμικών για την εφαρμογή διαδραστικών μεθόδων εκπαίδευσης – επιμόρφωσης του τοπικού πληθυσμού, των νέων και ειδικά ευάλωτων κοινωνικών ομάδων (τυφλοί, άτομα με κινητικά προβλήματα)

Προτεραιότητα θα δοθεί:

- σε περιοχές στις οποίες εμφανίζεται σημαντικό έλλειμμα σε αυτού του είδους τις υποδομές (σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφ. 2 του Φακέλου Α του Τ.Π.) ,
- σε υποδομές που αφορούν ευπαθείς ομάδες πληθυσμού
- σε υποδομές που εξυπηρετούν αναγκών ικανού αριθμού τοπικού πληθυσμού της ευρύτερης περιοχής

2. Υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, όπως:

- η κατασκευή ή αναβάθμιση αθλητικών υποδομών (πχ γήπεδα, κολυμβητήρια, σκοπευτήρια, κλειστά γυμναστήρια)
- η δημιουργία αθλητικών εγκαταστάσεων και η προσαρμογή υφιστάμενων για άτομα με κινητικές δυσκολίες
- η κατασκευή ή αναβάθμιση πολυλειτουργικών ψυχαγωγικών υποδομών (εγκαταστάσεις ψυχαγωγίας πολυλειτουργικού χαρακτήρα που προσφέρουν,)

Ειδικό βάρος θα δοθεί:

- σε περιοχές στις οποίες εμφανίζεται σημαντικό έλλειμμα σε αυτού του είδους τις υποδομές (σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφ. 2 του Φακέλου Α του Τ.Π.) στον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων εγκαταστάσεων και στην προσαρμογή των υποδομών τους στην προσβασιμότητα και χρήση τους από άτομα με κινητικές δυσκολίες.
- στη δημιουργία μικρών μόνιμων υποδομών άσκησης αθλητικών - ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων, σε **υφιστάμενα κυρίως** κτίρια ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής, για τη μόνιμη

δραστηριοποίηση των τοπικών κοινωνιών σε θέματα αθλητισμού – ψυχαγωγίας και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.

Στο προτεινόμενο έργο, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (**κριτήριο αποκλεισμού**). Το ανώτερο συνολικό κόστος της επένδυσης μπορεί να ανέρχεται μέχρι **600.000€**.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ

Θ.Κ. 10: Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Ποσό (€)	Ποσοστό σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό σε επίπεδο μέτρου
Συνολικός προϋπολογισμός	1.000.000	9,29%	7,98%
Δημόσια Δαπάνη	1.000.000	14,03%	11,24%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%

ΚΑΘΕΣΤΩΣ/ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Όταν η πράξη δεν επιφέρει κέρδος	100%
Άρθρο 55 ΚΑΝ 651/2014	80% των επιλέξιμων δαπανών

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π

ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

α) Φορείς εντός Δημοσίου Τομέα (όπως ΟΤΑ Α΄ ή Β΄ Βαθμού, Πανεπιστημιακά και Τεχνολογικά Ιδρύματα, άλλοι τοπικοί δημόσιοι φορείς) και
 β) Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα (όπως σωματεία, ΑΜΚΕ, λοιπές ΜΚΟ – ΝΠΙΔ), **η σύσταση των φορέων αυτών (βάσει καταστατικού) θα πρέπει να έχει γίνει τουλάχιστον ένα χρόνο πριν την προκήρυξη. (κριτήριο αποκλεισμού)**

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	10%	100

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
	στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το 70% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	20%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0
4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	10%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30
		$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$		0
5	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	5%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
6	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	20%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
7	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	5%	100
8	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	10%	100
		Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%		0
9	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
10	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου (εφ' όσον απαιτούνται)	(βαθμολογείται ο λόγος διαθέσιμων ιδίων κεφαλαίων / το σύνολο της ιδιωτικής συμμετοχής)	5%	100
			100%	

ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος): 30

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η υποδράση 19.2.4.2 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω υποδράσεις του Τ.Π.:

19.2.2.3 «Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής»

19.2.2.5 «Ενίσχυση επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικό σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής»

19.2.3.3 «Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής»

19.2.4.3 «Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)»

19.3.3 «Διατοπική Συνεργασία "Ανάπτυξη συνεργατισμού"»

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Η υποδράση 19.2.4.2 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:

- **Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020:**
Δημιουργία βιώσιμων & πολύ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών
- **Ε.Π. Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού, εκπαίδευση και δια βίου μάθηση**
Α.Π. 2: Βελτίωση προοπτικών απασχόλησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού
- **ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020:**
 - ✓ Α.Π. 3: Ενίσχυση της εκπαίδευσης και κοινωνικής συνοχής στην Κρήτη
 - ✓ Α.Π. 5: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας στην Κρήτη
- **Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020**

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ 19.2.4.3

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	Βασικές υπηρεσίες & ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.4
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.4.3
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	Άρθρο 20, ΚΑΝ 1305/2013

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ

Στο πλαίσιο της υποδράσης 19.2.4.3 μπορούν να ενισχυθούν:

1. Ανάπλαση παιδικών χαρών, πάρκων αναψυχής κλπ

Προτεραιότητα θα δοθεί σε οικισμούς με αυξημένο παιδικό και νεανικό πληθυσμό ή που εμφανίζουν επισκεψιμότητα (σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφ. 2 του Φακέλου Α του Τ.Π.).

2. Ανάπλαση οικισμών

Ενισχύονται έργα για την αναβάθμιση των οικισμών σε αγροτικές περιοχές με στόχο την ανάδειξη και προστασία του οικιστικού περιβάλλοντος. Μπορεί να ενισχυθεί **η ανάπλαση, ανάδειξη συνεκτικών τμημάτων οικισμών με ιδιαίτερη αρχιτεκτονική, καθώς και η βελτίωση και ανάπλαση κοινοχρήστων χώρων με χρήση eco-friendly υλικών.**

Μέσω της δράσης επιδιώκεται:

- η αναβάθμιση του οικιστικού περιβάλλοντος και η ανάδειξη της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής κληρονομιάς του αγροτικού χώρου, σε επιλεγμένα σημεία κατά μήκος διαδρομών (Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφ. 2 του Φακέλου Α του Τ.Π.), ώστε να αναδειχτούν πόλοι έλξης επισκεπτών, με πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα στην οικονομία και στην ποιότητα ζωής των κατοίκων της περιοχής,
- η ευαισθητοποίηση των κατοίκων στην ανάδειξη και διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και στο σεβασμό του δομημένου περιβάλλοντος ιδιαίτερα στα νέα κτίσματα,
- η δημιουργία πόλων έλξης επισκεπτών στην ενδοχώρα.

Προτεραιότητα θα δοθεί στην ανάπλαση - ανάδειξη:

- συνεκτικών τμημάτων οικισμών με ιδιαίτερη αρχιτεκτονική, οι οποίοι διαθέτουν αξιόλογο συνεκτικό πυρήνα, βρίσκονται σε περιοχές που παρουσιάζουν ιδιαίτερο τουριστικό ενδιαφέρον και προοπτικές ανάπτυξης οικονομικών δραστηριοτήτων (σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφ. 2 του Φακέλου Α Τ.Π.)
- γειτονιών – σοκακιών, όπου έχει αναπτυχθεί επαγγελματική δραστηριότητα σχετική με λαϊκή τέχνη, καφενεία και γενικότερα δραστηριότητες που αναδεικνύουν τον τρόπο ζωής των κατοίκων της υπαίθρου, ή που γειτνιάζουν με πόλους έλξης όπως μουσεία, κέντρα γευσιγνωσίας, μνημεία κλπ
- οικισμών που εξυπηρετούν τις ανάγκες ικανού αριθμού τοπικού πληθυσμού της ευρύτερης περιοχής

Για την επιλογή των σχετικών παρεμβάσεων απαραίτητες προϋποθέσεις (**κριτήρια αποκλεισμού**) είναι:

- η προτεινόμενη παρέμβαση να περιλαμβάνεται στο εγκεκριμένο Επιχειρησιακό Σχέδιο του ΟΤΑ
- η προτεινόμενη παρέμβαση να αφορά σε οικισμό στον οποίο έχουν ολοκληρωθεί τα βασικά δίκτυα (ή τμήμα αυτών να προτείνεται για χρηματοδότηση)

- εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

3. Τουριστικές πληροφορίες και υποδομές, όπως

- η ίδρυση τοπικών κέντρων τουριστικής ενημέρωσης και πληροφόρησης επισκεπτών ή σημείων πληροφόρησης επισκεπτών ή η δικτύωση υφιστάμενων κέντρων τουριστικής πληροφόρησης. Προτεραιότητα θα δοθεί στις περιοχές οι οποίες βρίσκονται κοντά ή και εντός των κέντρων δραστηριότητας της τουριστικής κίνησης του νομού, ώστε με αποτελεσματικό τρόπο και χωρίς κόστος χρόνου για τον επισκέπτη να παρέχεται ολοκληρωμένη η πληροφορία για περιοχές ειδικής σημασίας στην ενδοχώρα, για διαδρομές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και περιοχές στις οποίες παρουσιάζεται ειδικό τουριστικό ενδιαφέρον.

Ειδικότερα οι παρεμβάσεις θα επικεντρωθούν:

- ✓ στους βόρειους παραλιακούς Δήμους του Νομού, στην πόλη του Ηρακλείου ή στην Αλικαρνασσό-αεροδρόμιο (σημειακές παρεμβάσεις)
- ✓ κατά μήκος διαδρομών και
- ✓ σε χώρους με μεγάλη επισκεψιμότητα όπως αρχαιολογικοί, φαράγγια, μουσεία κ.λπ.

Τα κέντρα θα λειτουργούν ως σημεία πληροφόρησης επισκεπτών για τις δυνατότητες που υπάρχουν στην ενδοχώρα για επίσκεψη, παραμονή, παρουσιάζοντας παράλληλα και τα τοπικά προϊόντα που θα μπορούσαν να προμηθευτούν από κάθε περιοχή. Επιπλέον θα προτείνονται διαδρομές τις οποίες θα μπορεί ο επισκέπτης να ακολουθήσει, ώστε να αποκομίσει μια μοναδική εμπειρία από την ενδοχώρα του νομού.

- ενέργειες προβολής και δημοσιότητας (πχ έντυπο και ηλεκτρονικό υλικό, συμμετοχή σε εκθέσεις – εκδηλώσεις, καταχωρήσεις σε εξειδικευμένα περιοδικά) για την προβολή της ενδοχώρας ως τόπος προορισμού για τουρισμό υπαίθρου, για την προβολή θεματικών –τουριστικών διαδρομών κ.α.

Ειδικό βάρος θα δοθεί σε παρεμβάσεις που συνδέονται με:

- ✓ υποδομές συμπληρωματικές των εναλλακτικών μορφών τουρισμού για ειδικές ομάδες πληθυσμού (εκκλησιαστικός, ορειβατικός, σπηλαιολογικός, οινοτουρισμός, τουρισμός για ΑΜΕΑ κ.α.), που θα έχουν τη δυνατότητα να συνδυάσουν τη διαμονή τους στην περιοχή με το θέμα / δραστηριότητα που τους ενδιαφέρει,
- ✓ την τουριστική προβολή των ιδιαίτερων πολιτισμικών στοιχείων της περιοχής, όπως το πρότυπο κρητικής διατροφής, τη λαϊκή τέχνη, την παράδοση, τα πανηγύρια, τον πολιτισμό κλπ.
- ✓ τη χαρτογραφική και περιγραφική αποτύπωση των αγροτικών και βιομηχανικών κτιρίων της περιοχής, που παρουσιάζουν ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό και επιστημονικό ενδιαφέρον (ανεμόμυλοι, νερόμυλοι, φάμπρικες, πατητήρια κλπ), στη λογική της ειδικής διαδρομής κλπ

Για τα Κέντρα τουριστικής ενημέρωσης και πληροφόρησης επισκεπτών, θα πρέπει να διασφαλίζεται τεκμηριωμένα η λειτουργία τους μετά την ολοκλήρωση του έργου (κριτήριο αποκλεισμού).

- η δημιουργία, βελτίωση και σήμανση ορειβατικών – περιπατητικών μονοπατιών
- ο καθαρισμός και η σήμανση φαραγγίων για τη διευκόλυνση της επισκεψιμότητάς τους
- η ανάδειξη τοπίων ή σημείων ενδιαφέροντος για τη δημιουργία χώρων αναψυχής κατοίκων και επισκεπτών
- η σήμανση τοπικών αξιοθέατων, μνημείων, ποδηλατικών διαδρομών κλπ

Για τις (4) δράσεις αυτές, ειδικό βάρος δίνεται σε περιοχές (σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφ. 2 του Φακέλου Α, του Τ.Π.):

- Natura 2000, τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, φαράγγια, σπήλαια κλπ.,
- με ειδικό περιβαλλοντικό ενδιαφέρον (ειδικά ενδημικά είδη, σπάνια χλωρίδα, ειδικά είδη βλάστησης – πρινοδάσος, σπάνια πανίδα),

- στις οποίες υπάρχει δυνατότητα ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού, που βρίσκονται κυρίως κατά μήκος διαδρομών – μονοπατιών και μπορούν να αποτελέσουν πόλους έλξης ειδικών κατηγοριών επισκεπτών.

Στο προτεινόμενο έργο, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (**κριτήριο αποκλεισμού**). Το ανώτερο συνολικό κόστος της πρότασης μπορεί να ανέρχεται μέχρι **600.000€**.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ

Θ.Κ. 3: Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Ποσό (€)	Ποσοστό σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό σε επίπεδο μέτρου
Συνολικός προϋπολογισμός	1.000.000	9,29%	7,98%
Δημόσια Δαπάνη	1.000.000	14,03%	11,24%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%

ΚΑΘΕΣΤΩΣ/ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

100% όταν η πράξη δεν επιφέρει κέρδος
 Εξέταση ποσού ενίσχυσης (επιλέξιμων δαπανών) και κέρδους εκμετάλλευσης (άρθρο 56, Κ. 651/14)
 80% των επιλέξιμων δαπανών (άρθρο 55 Κ 651/2014)

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π.
 Για επενδύσεις σε τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας η πόλη του Ηρακλείου και το ΔΔ Αλικαρνασσού είναι επιλέξιμες περιοχές για σημειακές παρεμβάσεις

ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

α) Φορείς εντός Δημοσίου Τομέα (όπως ΟΤΑ Α' ή Β' Βαθμού, Πανεπιστημιακά και Τεχνολογικά Ιδρύματα, άλλοι τοπικοί δημόσιοι φορείς) και
 β) Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα (όπως σωματεία, ΑΜΚΕ, λουπές ΜΚΟ – ΝΠΙΔ). Η σύσταση του φορέα να έχει γίνει **τουλάχιστον ένα χρόνο πριν την προκήρυξη. (κριτήριο αποκλεισμού)**.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	10%	100
		Συσχέτιση με το 70% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	20%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0
4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	10%	100
		5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10		60
		10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30		30
		100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0
5	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	5%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
6	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	20%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
7	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	5%	100

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
8	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	10%	100
		Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%		0
9	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
10	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου (εφ' όσον απαιτούνται)	(βαθμολογείται ο λόγος διαθέσιμων ιδίων κεφαλαίων / το σύνολο της ιδιωτικής συμμετοχής)	5%	100
			100%	

ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος): 30

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η υποδράση 19.2.4.3 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα:

- Με όλες τις δράσεις του Τ.Π. που αφορούν σε ιδιωτικά έργα
- Με τη δράση 19.2.4.2 «Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (πχ. παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κ.λπ.)»
- Με τη δράση 19.2.4.4 «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων»
- Με τη δράση 19.2.4.5 «Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια, κ.λπ.)»
- Με τη δράση 19.2.6.1 «Πρόληψη και αποκατάσταση δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα»
- Με τη δράση 19.2.7.3 «Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό»
- Με όλες τις διατοπικές και διακρατικές συνεργασίες (Υπομέτρο 19.3), εκτός από την «Ανάπτυξη Συνεργατισμού»

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Η υποδράση 19.2.4.3 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:

- **Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020:**
 - ✓ Προαγωγή της αειφορίας του αγροδιατροφικού συστήματος και των αγροτικών περιοχών
 - ✓ Δημιουργία βιώσιμων & πολύ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών
- **Ε.Π. "Υποδομές μεταφορών, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη:**
 - ✓ Τομέας Περιβάλλοντος, Ε) Εκπλήρωση των απαιτήσεων του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ε.Ε. στους τομείς των Αποβλήτων και των Υδάτων

- ✓ Τομέας Περιβάλλοντος, Ζ) Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή – Πρόληψη και Διαχείριση Κινδύνων
- ✓ Τομέας Περιβάλλοντος, Η) Διατήρηση του Φυσικού Περιβάλλοντος και της Βιοποικιλότητας
- **ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020:**
 - ✓ Α.Π. 2: Βιώσιμη ανάπτυξη με αναβάθμιση του περιβάλλοντος και αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην Κρήτη
 - ✓ Α.Π. 3: Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας
- **Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020**

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ 19.2.4.4

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	Βασικές υπηρεσίες & ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.4
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.4.4
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	Άρθρο 20, ΚΑΝ 1305/2013

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ

Μέσω της υποδράσης 19.2.2.4 ενδεικτικά μπορούν να ενισχυθούν:

1. η διοργάνωση καλλιτεχνικών ή πολιτιστικών εκδηλώσεων – εκθέσεων που σχετίζονται με τα τοπικά προϊόντα, τη λαογραφία, τις τέχνες και τον πολιτισμό της περιοχής (θέατρο, φωτογραφία, μουσική, γλυπτική κλπ)
2. η διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων (πχ αγώνες δρόμου, ποδοσφαίρου, mountain bike) και εκδηλώσεων που σχετίζονται με την υγεία, που ενισχύουν την κοινωνική συνοχή και έχουν υπερτοπικό χαρακτήρα (αγώνες μεταξύ νέων, διαφορετικών πολιτισμικών ομάδων, αγωνισμάτων κλπ).

Μέσω της δράσης επιδιώκεται:

- η ενίσχυση **στοχευμένων** εκδηλώσεων, οι οποίες έχουν επαναλαμβανόμενο χαρακτήρα και σχετίζονται με τα τοπικά προϊόντα, με απειλούμενα είδη (π.χ. γιωργαλίδικο άλογο, είδη άγριας πανίδας και χλωρίδας), με την παράδοση, λαογραφία και ιστορικότητα της περιοχής,
- η οργάνωση πολιτιστικών ή αθλητικών εκδηλώσεων καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και όχι μόνο τους καλοκαιρινούς μήνες

Προτεραιότητα θα δοθεί:

- σε εκδηλώσεις – διοργανώσεις που έχουν **υπερτοπικό** χαρακτήρα και αφορούν στο σύνολο του Νομού Ηρακλείου,
- σε περιοχές στις οποίες πραγματοποιείται ήδη μία γνωστή εκδήλωση, με στόχο την οργάνωσή της σε πιο ολοκληρωμένη βάση, το συνδυασμό της και με άλλες δραστηριότητες της τοπικής ζωής και οικονομίας και την προβολή της για την προσέλωση μεγάλου αριθμού επισκεπτών,
- σε περιοχές στις οποίες υπάρχουν υποδομές διανυκτέρευσης αγροτουρισμού ή/και επισκέψιμοι χώροι παραγωγής, διάθεσης και προβολής τοπικών παραδοσιακών προϊόντων.

Στον προτεινόμενο χώρο των εκδηλώσεων, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ) (**κριτήριο αποκλεισμού**). Το ανώτερο συνολικό κόστος του σχεδίου μπορεί να ανέρχεται μέχρι **50.000€**.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ

Θ.Κ. 10: Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Ποσό (€)	Ποσοστό σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό σε επίπεδο μέτρου
Συνολικός προϋπολογισμός	180.000	1,67%	1,44%
Δημόσια Δαπάνη	180.000	2,53%	2,02%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%

ΚΑΘΕΣΤΩΣ/ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

100% όταν η πράξη δεν επιφέρει κέρδος
80% των επιλέξιμων δαπανών (άρθρο 53 του ΚΑΝ 651/2014)

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π

ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα (όπως σωματεία, σύλλογοι, ΑΜΚΕ, λοιπές ΜΚΟ – ΝΠΙΔ) - Η σύσταση του φορέα να έχει γίνει **τουλάχιστον ένα χρόνο πριν την προκήρυξη**. (κριτήριο αποκλεισμού).

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	20%	100
		Συσχέτιση με το 70% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	20%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0
4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	10%	100
		5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10		60
		10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30		30
		100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
5	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	10%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
6	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	10%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
7	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	5%	100
8	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	5%	100
		Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%		0
9	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
10	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου (εφ' όσον απαιτούνται)	(βαθμολογείται ο λόγος διαθέσιμων ιδίων κεφαλαίων / το σύνολο της ιδιωτικής συμμετοχής	5%	100
			100%	

ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος): 30

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η υποδράση 19.2.4.4 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα:

- Με όλες τις δράσεις του Τ.Π. που αφορούν σε ιδιωτικά έργα
- Με τη δράση 19.2.4.3 «Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημανσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)»
- Με τη δράση 19.2.4.5 «Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια, κ.λπ.)»
- Με τη δράση 19.2.6.1 «Πρόληψη και αποκατάσταση δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές

και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα»

- Με τις διατοπικές και διακρατικές συνεργασίες (Υπομέτρο 19.3) «Νήσων Περίπλους» και «Medeat».

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Η υποδράση 19.2.4.4 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:

- **Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020:**
Δημιουργία ενός ισχυρού, ανταγωνιστικού και βιώσιμου αγροδιατροφικού συστήματος
Δημιουργία βιώσιμων & πολύ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών
- **Επιχειρησιακό πρόγραμμα Αλιείας 2014-2020**
Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων
- **Στρατηγικός σχεδιασμός Περιφέρειας Κρήτης για τον αγροδιατροφικό τομέα.**
- **Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020**

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ 19.2.4.5

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	Βασικές υπηρεσίες & ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.4
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικοοικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια, κ.λπ.)
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.4.5
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	Άρθρο 20, ΚΑΝ 1305/2013

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ

Στο πλαίσιο της υποδράσης ενδεικτικά μπορούν να ενισχυθούν:

1. η αποκατάσταση μνημείων αγροτικής κληρονομιάς (μύλοι, γεφύρια, πύργοι, κλπ). Μέσα από τη δράση επιδιώκεται η διατήρηση, αποκατάσταση και ανάδειξη κτισμάτων που συνδέονται με τις παραγωγικές διαδικασίες και την αγροτική ζωή του τόπου, όπως φάμπρικες, νερόμυλοι, ανεμόμυλοι, πατητήρια, πλυσταριά κλπ καθώς και η επιδεικτική λειτουργία των κτισμάτων αυτών, προκειμένου να αποτελέσουν πόλο έλξης επισκεπτών. Οι παρεμβάσεις της δράσης θα έχουν πιλοτικό χαρακτήρα, ώστε να επιδράσουν σταδιακά στην ανάληψη ιδιωτικών πρωτοβουλιών για αναστήλωση τέτοιων μνημείων, με στόχο τη δημιουργία τουριστικού προϊόντος, που θα περιλαμβάνει γνωριμία με τα κτίρια αυτά μέσα από την ιστορική τους εξέλιξη και τη συμβολή τους στην οικονομική και κοινωνική ζωή των κατοίκων της υπαίθρου.

Έμφαση θα δοθεί σε μνημεία:

- τα οποία βρίσκονται πάνω σε διαδρομές εναλλακτικού τουρισμού (π.χ. δρόμοι του κρασιού, γαστρονομικές διαδρομές κλπ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφ. 2, του Φακέλου Α του Τ.Π.
- χαρακτηρισμένα (από το ΥΠΠΟ ή το ΥΠΕΚΑ) μνημεία, τα οποία χρήζουν άμεσης αποκατάστασης και ανάδειξης,
- τα οποία βρίσκονται κοντά σε υποδομές διανυκτέρευσης και επισκέψιμους χώρους ή εντός περιοχών Natura ή ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.

2. η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός μόνιμων υποδομών άσκησης πολιτιστικών δραστηριοτήτων (πχ καλλιτεχνικά/πολιτιστικά/πνευματικά κέντρα ή χώροι, κέντρα νεολαίας, θέατρα, θερινοί κινηματογράφοι). Ειδικό βάρος θα δοθεί στη δημιουργία μικρών μόνιμων υποδομών άσκησης πολιτιστικών δραστηριοτήτων, σε υφιστάμενα κυρίως κτίρια ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής, για τη μόνιμη δραστηριοποίηση των τοπικών κοινωνιών στο κομμάτι του πολιτισμού.

3. η ενίσχυση φορέων με έντονη και πολυποίκιλη δραστηριότητα, για μικρής κλίμακας υποδομή (προμήθεια εξοπλισμού εκδηλώσεων, μουσικών οργάνων, παραδοσιακών στολών κλπ),

4. η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός βιβλιοθηκών, με στόχο την προστασία υπάρχοντος υλικού, τον εμπλουτισμό των συλλογών τους και τη λειτουργία τους σύμφωνα με τα νέα δεδομένα της σύγχρονης τεχνολογίας (ψηφιοποίηση υλικού, ηλεκτρονική οργάνωση δεδομένων κλπ). Ειδικό βάρος θα δοθεί στον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων βιβλιοθηκών για την προμήθεια σύγχρονου εξοπλισμού ψηφιοποίησης ιστορικών βιβλίων, τον εμπλουτισμό της συλλογής τους και την οργάνωση εκπαιδευτικών δράσεων για τον τοπικό πληθυσμό σε σχέση με την ιστορία της

περιοχής, τον πολιτισμό και το φυσικό περιβάλλον της, από το υλικό που υπάρχει σ' αυτές.

5. η δημιουργία ωδείων σε περιοχές στις οποίες εμφανίζεται ανυπαρξία υποδομών και παρατηρείται δυναμική από τον τοπικό πληθυσμό στην μουσική εκπαίδευση. Ειδικό βάρος θα δοθεί στην ίδρυση ωδείων σε περιοχές με έντονη πολιτιστική δυναμική.
6. η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός μουσείων.

Έμφαση θα δοθεί στη:

- δημιουργία μουσείων σε κτίρια ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής αξίας ή και σε κτίσματα ειδικής χρηστικής σημασίας (παλαιά εργοστάσια, φάμπρικες, παλιά σχολεία κλπ)
- στην καινοτομία του θέματος του μουσείου / συλλογής,
- στη γειτνίαση των χώρων αυτών με υποδομές διανυκτέρευσης, επισκέψιμους χώρους, περιοχές ειδικού ιστορικού ενδιαφέροντος ή περιοχές, οι οποίες είναι ενταγμένες σε θεματικές διαδρομές, καθώς και με περιοχές στις οποίες διενεργούνται σημαντικές πολιτιστικές εκδηλώσεις.
- η παραγωγή, ψηφιοποίηση και έκδοση μουσικών και λογοτεχνικών έργων που συνδέονται άμεσα με τα πολιτιστικά, ιστορικά ή περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της περιοχής.
- δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης των κατοίκων, ώστε οι περιοχές να τύχουν ενεργούς προστασίας, από τις τοπικές κοινωνίες. Στόχος είναι η ενεργοποίηση του τοπικού πληθυσμού, αποσκοπώντας στη δημιουργία εθελοντισμού γύρω από την προστασία του περιβάλλοντος ειδικά των υποβαθμισμένων από γεωργικά απόβλητα περιοχών (υπολείμματα θερμοκηπίων, υλικών άρδευσης κλπ).

Για όλες τις παραπάνω δράσεις, **προτεραιότητα θα δοθεί:**

- σε περιοχές στις οποίες εμφανίζεται σημαντικό έλλειμμα υποδομών ή προβλήματα (δεν υπάρχει παρόμοια υποδομή / υπηρεσία στην Τοπική Κοινότητα ή η υποδομή παρουσιάζει προβλήματα),
- σε περιοχές που παρουσιάζουν έντονη πολιτιστική δυναμική (υπηρεσίες πολιτισμού, εκδηλώσεις, εθελοντές κλπ)
- στην εξυπηρέτηση αναγκών ικανού αριθμού τοπικού πληθυσμού της ευρύτερης περιοχής.

Για τις δράσεις αυτές, θα γίνεται **αξιοποίηση του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος** και σχετικών υποδομών. Επιπλέον, θα επιδιωχθεί και η ανάπτυξη συνεργιών με συναφείς τοπικού χαρακτήρα πρωτοβουλίες από την τοπική κοινότητα στο κομμάτι της μουσικής και καλλιτεχνικής εκπαίδευσης (π.χ. ύπαρξη ομάδων άτυπης εκμάθησης παραδοσιακών χορών και μουσικής σε παιδιά, έντονη δραστηριότητα τοπικών πολιτιστικών συλλόγων κλπ).

Στο προτεινόμενο έργο, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (**κριτήριο αποκλεισμού**). Το ανώτερο συνολικό κόστος του σχεδίου μπορεί να ανέρχεται μέχρι **600.000€**.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ

Θ.Κ. 10: Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ			
	Ποσό (€)	Ποσοστό σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό σε επίπεδο μέτρου
Συνολικός προϋπολογισμός	620.000	5,76%	4,95%
Δημόσια Δαπάνη	620.000	8,70%	6,97%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%
ΚΑΘΕΣΤΩΣ/ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ			
100% όταν η πράξη δεν επιφέρει κέρδος 80% των επιλέξιμων δαπανών (άρθρο 53 του ΚΑΝ 651/2014)			

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π
ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ
α) Φορείς εντός Δημοσίου Τομέα (όπως ΟΤΑ Α΄ ή Β΄ βαθμού, Πανεπιστημιακά και Τεχνολογικά Ιδρύματα, άλλοι τοπικοί δημόσιοι φορείς) και β) Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα (όπως σωματεία, ΑΜΚΕ, λοιπές ΜΚΟ – ΝΠΙΔ) - Η σύσταση του φορέα να έχει γίνει τουλάχιστον ένα χρόνο πριν την προκήρυξη. (κριτήριο αποκλεισμού).

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	10%	100
		Συσχέτιση με το 70% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	20%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0
4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	10%	100

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
		5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10		60
		10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30		30
		100*(αιτούμενο -εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0
5	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	5%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
6	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	20%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
7	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	5%	100
8	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	10%	100
		Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%		0
9	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
10	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου (εφ' όσον απαιτούνται)	(βαθμολογείται ο λόγος διαθέσιμων ιδίων κεφαλαίων / το σύνολο της ιδιωτικής συμμετοχής	5%	100
			100%	

ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος): 30

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η υποδράση 19.2.4.5 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα:

- Με όλες τις δράσεις του Τ.Π. που αφορούν σε ιδιωτικά έργα
- Με τη δράση 19.2.4.3 «Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ.

σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)»

- Με τη δράση 19.2.4.4 «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων»
- Με τη δράση 19.2.6.1 «Πρόληψη και αποκατάσταση δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα»
- Με τη δράση 19.2.7.3 «Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό»
- Με τη διατοπική συνεργασία «Νήσων Περίπλους».

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Η υποδράση 19.2.4.5 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:

- **Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020:**
Προαγωγή της αειφορίας του αγροδιατροφικού συστήματος και των αγροτικών περιοχών
Δημιουργία βιώσιμων & πολύ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών
- **Επιχειρησιακό πρόγραμμα Αλιείας 2014-2020**
Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων
- **Ε.Π. "Υποδομές μεταφορών, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη:**
 - ✓ Τομέας Περιβάλλοντος, Ε) Εκπλήρωση των απαιτήσεων του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ε.Ε. στους τομείς των Αποβλήτων και των Υδάτων
 - ✓ Τομέας Περιβάλλοντος, Ζ) Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή - Πρόληψη και Διαχείριση Κινδύνων
 - ✓ Τομέας Περιβάλλοντος, Η) Διατήρηση του Φυσικού Περιβάλλοντος και της Βιοποικιλότητας
- **ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020:**
 - ✓ Α.Π. 2: Βιώσιμη ανάπτυξη με αναβάθμιση του περιβάλλοντος και αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην Κρήτη
- **Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020**

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ 19.2.6.1

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	Ανάπτυξη και βελτίωση βιωσιμότητας δασών
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.6
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	Πρόληψη και αποκατάσταση δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.6.1
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	Άρθρο 24, ΚΑΝ 1305/2013

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ

Η υποδράση αφορά στην **ενίσχυση δραστηριοτήτων** για την πρόληψη από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές μέσω συλλογικών δραστηριοτήτων μικρής κλίμακας.

Μπορεί να ενισχυθεί:

- η ενημέρωση των κατοίκων για τη λήψη μέτρων πρόληψης από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και για μέτρα αυτοπροστασίας σε τέτοιες περιπτώσεις
- η ευαισθητοποίηση όλων σχετικά με την παροχή πρώτων βοηθειών στον συνάνθρωπο, την οικολογία και το περιβάλλον
- εκπαίδευση εθελοντών στην αντιμετώπιση φυσικών κινδύνων
- ενημέρωση – ευαισθητοποίηση παιδιών και εκπαιδευτικών για αντιμετώπιση φυσικών κινδύνων
- προμήθεια εξοπλισμού εθελοντικών ομάδων αντιμετώπισης πυρκαγιών και άλλων φυσικών καταστροφών κλπ.

Προτεραιότητα θα δοθεί:

- σε δραστηριότητες που έχουν **υπερτοπικό** χαρακτήρα,
- σε περιοχές στις οποίες εμφανίζεται σημαντικό έλλειμμα σε αυτού του είδους τις δραστηριότητες ενώ παράλληλα υπάρχει ικανός αριθμός τοπικού πληθυσμού και επισκεπτών,

Σε περίπτωση ανοιχτών εκδηλώσεων για το κοινό, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ) (**κριτήριο αποκλεισμού**). Το ανώτερο συνολικό κόστος της δράσης μπορεί να ανέλθει μέχρι 600.000€.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ

Θ.Κ. 10: Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Ποσό (€)	Ποσοστό σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό σε επίπεδο μέτρου
Συνολικός προϋπολογισμός	50.000	0,46%	0,40%
Δημόσια Δαπάνη	50.000	0,70%	0,56%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%
ΚΑΘΕΣΤΩΣ/ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ			
Άρθρο 34, ΚΑΝ 702/2014			100%

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π.

ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

 Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα (όπως σωματεία, σύλλογοι, ΑΜΚΕ, λοιπές ΜΚΟ – ΝΠΙΔ) - Η σύσταση του φορέα να έχει γίνει **τουλάχιστον ένα χρόνο πριν την προκήρυξη**. (κριτήριο αποκλεισμού).

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Α/Α	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	20%	100
		Συσχέτιση με το 70% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	20%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0
4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	20%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30
		$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$		0
5	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	10%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
6	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	10%	100

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
7	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	5%	100
8	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
			100%	

ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος): 30

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η υποδράση 19.2.6.1 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω δράσεις του Τ.Π.:
 19.2.4.3 «Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)»
 19.2.4.4 «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων»
 19.2.4.5 «Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις..... (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια, κ.λπ.)»
 19.2.7.4 «Κοινή δράση που αναλαμβάνεται με σκοπό το μετριασμό της αλλαγής κλίματος ή την προσαρμογή σε αυτή»

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Η υποδράση 19.2.6.1 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:

- **Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020:**
 Προαγωγή της αειφορίας του αγροδιατροφικού συστήματος και των αγροτικών περιοχών
- **Επιχειρησιακό πρόγραμμα Αλιείας 2014-2020**
 Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων
- **Ε.Π. "Υποδομές μεταφορών, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη:**
 - ✓ Τομέας Περιβάλλοντος, Ζ) Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή - Πρόληψη και Διαχείριση Κινδύνων
 - ✓ Τομέας Περιβάλλοντος, Η) Διατήρηση του Φυσικού Περιβάλλοντος και της Βιοποικιλότητας
- **ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020:**
 Α.Π. 2: Βιώσιμη ανάπτυξη με αναβάθμιση του περιβάλλοντος και αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην Κρήτη
- **Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020**

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ 19.2.7.3

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	Συνεργασία μεταξύ διαφορετικών παραγόντων
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.7
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και την κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων, καθώς και την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών που συνδέονται με τον αγροτουρισμό.
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.7.3
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	Άρθρο 35, ΚΑΝ 1305/2013

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ

Στο πλαίσιο της υποδράσης ενισχύονται έργα για τη δημιουργία και την ενίσχυση συμπλεγμάτων (clusters) και δικτύων με στόχο την προώθηση της οριζόντιας και κάθετης συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και φορέων, τη διασύνδεση της έρευνας-τεχνολογίας-καινοτομίας με την παραγωγή προϊόντων, και την ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ φορέων που δραστηριοποιούνται υπέρ του πολιτισμού.

Μέσω της υποδράσης μπορεί να ενισχυθεί:

Η συνεργασία για την ενίσχυση και τη δημιουργία συμπλεγμάτων (clusters) και δικτύων επιχειρήσεων και φορέων του αγροδιατροφικού τομέα (πχ δίκτυο επιχειρήσεων μεταποίησης γάλακτος, ελιάς, μελιού), του τουρισμού και του πολιτισμού (π.χ. επιχειρήσεις και φορείς που δραστηριοποιούνται στον τομέα της Πολιτιστικής Δημιουργικής Βιομηχανίας - ΠΔΒ). Μπορούν να ενισχυθούν:

- ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη νέων προϊόντων, πρακτικών, διεργασιών και τεχνολογιών
- η συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για τη διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και την κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών που συνδέονται με τον αγροτουρισμό
- η οριζόντια και κάθετη συνεργασία μεταξύ φορέων της αλυσίδας εφοδιασμού για τη δημιουργία και την ανάπτυξη των βραχέων αλυσίδων εφοδιασμού και των τοπικών αγορών
- δραστηριότητες προώθησης σε τοπικό πλαίσιο σχετικά με την ανάπτυξη βραχέων αλυσίδων και τοπικών αγορών

Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί:

- σε δίκτυα επιχειρήσεων που μεταποιούν προϊόντα βιολογικά, ΠΟΠ, ΠΓΕ, ολοκληρωμένης διαχείρισης, πιστοποιημένα κλπ
- στη δημιουργία κοινών υποδομών ελέγχου και παρακολούθησης ποιότητας (π.χ. χημικό εργαστήριο, εδαφολογικό εργαστήριο, ανάλυση ιχνηλασιμότητας, διατροφικής αξίας κλπ)
- στις κοινές ενέργειες προώθησης, όπως κοινά εκθετήρια – πωλητήρια, κοινό ηλεκτρονικό κατάστημα, συμμετοχή σε εκθέσεις, κοινές εκδηλώσεις, εφαρμογές για κινητά κλπ
- στη δημιουργία κοινού συστήματος προμηθειών, κρατήσεων και παρακολούθησης ποιότητας υπηρεσιών
- στην εγκατάσταση αυτόματων πωλητών τοπικών προϊόντων σε μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες και σε επιλεγμένα σημεία των αστικών κέντρων
- τη δημιουργία και ανάπτυξη μικρών εφοδιαστικών αλυσίδων και τοπικών αγορών
- στο σχεδιασμό και την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών που συνδέουν τον τομέα της ΠΔΒ με τον τουρισμό και τον αγροδιατροφικό τομέα
- στην ύπαρξη καινοτόμων μεθόδων διαδικασιών / προϊόντων / υπηρεσιών

- σε δίκτυα που, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων τους, μεριμνούν για την προστασία του περιβάλλοντος.

Ενδεικτικά **μπορούν να χρηματοδοτηθούν**: η σύσταση του δικτύου, η εμφύχωση των μελών, η εκπόνηση του επιχειρηματικού του σχεδίου, η εκπόνηση απαιτούμενων μελετών, η κατάρτιση των μελών του, οι λειτουργικές του δαπάνες, προωθητικές ενέργειες και η υλοποίηση δράσεων του επιχειρηματικού σχεδίου των clusters.

Οι δαπάνες σύστασης, εμφύχωσης και οι λειτουργικές δαπάνες θα χρηματοδοτηθούν με 100%, ενώ οι δαπάνες υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου θα χρηματοδοτηθούν με 65%.

Η πρόταση θα πρέπει να αφορά σε νέα μορφή συνεργασίας ή σε υφιστάμενη που ξεκινά μία νέα δραστηριότητα, ενώ η συνεργασία θα πρέπει να αφορά τουλάχιστον τρεις επιχειρήσεις (**κριτήρια αποκλεισμού**). Στο προτεινόμενο έργο, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (**κριτήριο αποκλεισμού**).

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ

Θ.Κ. 3: Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Ποσό (€)	Ποσοστό σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό σε επίπεδο μέτρου
Συνολικός προϋπολογισμός	180.000	1,69%	1,40%
Δημόσια Δαπάνη	86.400	1,84%	1,47%
Ιδιωτική Συμμετοχή	50.400	1,40%	1,40%

ΚΑΘΕΣΤΩΣ/ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

ΚΑΝ 1407/2013 (de minimis)	65% για επενδυτικό σχέδιο
	100% για λειτουργικές δαπάνες

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π.

ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Φυσικά και Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	10%	100
		Συσχέτιση με το 70% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	20%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0
4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	10%	100
		5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10		60
		10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30		30
		100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0
5	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	10%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
6	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	5%	100
7	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
8	Εμπειρία του υπευθύνου στην εκτέλεση και συντονισμό έργου συνεργασίας (ο υπεύθυνος έχει συμμετάσχει τουλάχιστον σε ένα έργο συνεργασίας)	Ναι	10%	100
		Όχι		0
9	Ικανότητα, εμπειρία και αξιοπιστία των μελών του δικτύου	Ποσοστό >50% των μελών της συνεργασίας έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας	10%	100

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
		Ποσοστό <50% των μελών της συνεργασίας έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας		70
10	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	10%	100
			100%	

ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος): 30

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η υποδράση 19.2.7.3 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα:

- Με τη δράση 19.2.1.2 «Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών»
- Με όλα τις δράσεις του Τ.Π. που αφορούν σε ιδιωτικά έργα
- Με τη δράση 19.2.4.3 «Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)»
- Με τα σχέδια διατοπικής συνεργασίας «Νήσων Περίπλους» και «Ορέα Κρήτη» και τη διακρατική συνεργασία «Medeat»

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Η υποδράση 19.2.7.3 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:

- **Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020:**
Δημιουργία ενός ισχυρού, ανταγωνιστικού και βιώσιμου αγροδιατροφικού συστήματος
Δημιουργία βιώσιμων & πολύ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών
- **Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία:**
Α.Π. 3: Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας
- **ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020:**
Α.Π. 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης
- **Στρατηγικός σχεδιασμός Περιφέρειας Κρήτης για τον αγροδιατροφικό τομέα**
- **Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020**

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ 19.2.7.4

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	Συνεργασία μεταξύ διαφορετικών παραγόντων
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.7
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	Κοινή δράση που αναλαμβάνεται με σκοπό το μετριασμό της αλλαγής κλίματος ή την προσαρμογή σε αυτή.
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.7.4
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	Άρθρο 35, ΚΑΝ 1305/2013

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ

Στο πλαίσιο της υποδράσης ενισχύονται έργα για τη δημιουργία και την ενίσχυση συμπλεγμάτων (clusters) και δικτύων με στόχο την προώθηση της οριζόντιας και κάθετης συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και φορέων, τη διασύνδεση της έρευνας-τεχνολογίας-καινοτομίας με την παραγωγή προϊόντων, και την ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ φορέων που δραστηριοποιούνται υπέρ του περιβάλλοντος.

Μέσω της υποδράσης μπορεί να ενισχυθεί:

Η συνεργασία για την ενίσχυση και τη δημιουργία συμπλεγμάτων (clusters) και δικτύων επιχειρήσεων και φορέων σε θέματα περιβάλλοντος και ενέργειας, όπως clusters φορέων και επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των ΑΠΕ, της εξοικονόμησης ύδατος κ.α. Μπορούν να ενισχυθούν:

- κοινές δράσεις που αναλαμβάνονται με σκοπό το μετριασμό της αλλαγής του κλίματος ή την προσαρμογή σε αυτή
- κοινές προσεγγίσεις σε ό,τι αφορά τα περιβαλλοντικά έργα και τις τρέχουσες περιβαλλοντικές πρακτικές, συμπεριλαμβανομένης της αποτελεσματικής διαχείρισης των υδάτων, της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της διατήρησης του γεωργικών τοπίων

Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί:

- στο σχεδιασμό και την ανάπτυξη νέων και καινοτόμων μεθόδων εξοικονόμησης ενέργειας σε επιχειρήσεις
- στην ανάπτυξη νέων τεχνικών και διαδικασιών που συμβάλλουν στη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των αποβλήτων που προέρχονται από δραστηριότητες μεταποίησης.

Ενδεικτικά **μπορούν να χρηματοδοτηθούν**: η σύσταση του δικτύου, η εμπύχωση των μελών, η εκπόνηση του επιχειρηματικού του σχεδίου, η εκπόνηση απαιτούμενων μελετών, η κατάρτιση των μελών του, οι λειτουργικές του δαπάνες, προωθητικές ενέργειες και η υλοποίηση δράσεων του επιχειρηματικού σχεδίου των clusters.

Οι δαπάνες σύστασης, εμπύχωσης και οι λειτουργικές δαπάνες θα χρηματοδοτηθούν με 100%, ενώ οι δαπάνες υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου θα χρηματοδοτηθούν με 65%.

Η πρόταση θα πρέπει να αφορά σε νέα μορφή συνεργασίας ή σε υφιστάμενη που ξεκινά μία νέα δραστηριότητα, ενώ η συνεργασία θα πρέπει να αφορά τουλάχιστον τρεις επιχειρήσεις (**κριτήρια αποκλεισμού**). Στο προτεινόμενο έργο, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (**κριτήριο αποκλεισμού**).

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ

Θ.Κ. 3: Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ			
	Ποσό (€)	Ποσοστό σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό σε επίπεδο μέτρου
Συνολικός προϋπολογισμός	120.000	1,13%	0,97%
Δημόσια Δαπάνη	86.400	1,23%	0,98%
Ιδιωτική Συμμετοχή	33.600	0,93%	0,93%
ΚΑΘΕΣΤΩΣ/ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ			
KAN 1407/2013 (de minimis)		65% για επενδυτικό σχέδιο	
		100% για λειτουργικές δαπάνες	

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π.

ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ
Φυσικά και Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	10%	100
		Συσχέτιση με το 70% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	20%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0
4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	10%	100

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
		5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10		60
		10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30		30
		100*(αιτούμενο -εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0
5	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	10%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
6	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	5%	100
7	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
8	Εμπειρία του υπευθύνου στην εκτέλεση και συντονισμό έργου συνεργασίας (ο υπεύθυνος έχει συμμετάσχει τουλάχιστον σε ένα έργο συνεργασίας)	Ναι	10%	100
		Όχι		0
9	Ικανότητα, εμπειρία και αξιοπιστία των μελών του δικτύου	Ποσοστό >50% των μελών της συνεργασίας έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας	10%	100
		Ποσοστό <50% των μελών της συνεργασίας έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας		70
10	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	10%	100
			100%	

ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία που οφείλει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος): 30

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η υποδράση 19.2.7.4 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα:

- Με όλες τις δράσεις του Τ.Π. που αφορούν σε ιδιωτικά έργα (εκτός από τις δράσεις 19.2.2.3, 19.2.2.5 και 19.2.3.3)
- Με τη δράση 19.2.4.5 «Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών κ.α»
- Με τη δράση 19.2.6.1 «Πρόληψη και αποκατάσταση δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα»
- Με τη δράση 19.2.7.3 «Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό».

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Η υποδράση 19.2.7.3 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:

- **Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020:**
Δημιουργία βιώσιμων & πολύ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών
- **Ε.Π. "Υποδομές μεταφορών, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη:**
 - ✓ Τομέας Περιβάλλοντος, Ε) Εκπλήρωση των απαιτήσεων του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ε.Ε. στους τομείς των Αποβλήτων και των Υδάτων
 - ✓ Τομέας Περιβάλλοντος, Ζ) Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή - Πρόληψη και Διαχείριση Κινδύνων
 - ✓ Τομέας Περιβάλλοντος, Η) Διατήρηση του Φυσικού Περιβάλλοντος και της Βιοποικιλότητας
- **ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020:**
Α.Π. 2: Βιώσιμη ανάπτυξη με αναβάθμιση του περιβάλλοντος και αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην Κρήτη
- **Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020**

3.1.1 Διατοπική και διακρατική συνεργασία: υπομέτρο 19.3 του ΠΑΑ 2014-2020

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΔΡΑΣΗΣ 19.3.1

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	«ΝΗΣΩΝ ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ»
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.3.1
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	ΚΑΝ. 1305/2013 – Άρθρο 44

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ

Αντικείμενο και στόχοι της συνεργασίας

Το σχέδιο «ΝΗΣΩΝ ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ» αφορά τη διαπεριφερειακή συνεργασία των νησιωτικών ΟΤΔ της χώρας με θέμα τον πολιτισμό και την ανάπτυξη. Το έργο είναι συνεχιζόμενο και θα υλοποιηθεί για τρίτη προγραμματική περίοδο με τη συμμετοχή των ΟΤΔ που έχουν την έδρα τους στη νησιωτική Ελλάδα, με ενσωμάτωση εμπειρίας προηγούμενων ΟΤΔ και διεύρυνση νέων εταίρων.

Το σχέδιο έχει ως κύριο στόχο την ανάπτυξη του υπόβαθρου για την εγκαθίδρυση της έννοιας πολιτιστικής - δημιουργικής βιομηχανίας και τη διασύνδεσή της με το νησιωτικό χαρακτήρα το περιβάλλον και τον πολιτισμό των νησιών.

Ειδικότεροι στόχοι είναι οι εξής:

- ✓ Ανάδειξη και διάδοση ποικίλων μορφών πολιτιστικής δημιουργικής βιομηχανίας στη νησιωτική Ελλάδα για την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας
- ✓ Διασύνδεση και ενσωμάτωση της ψηφιακής τεχνολογίας σε όλες τις εκφάνσεις του πολιτισμού και των τεχνών
- ✓ Ενσωμάτωση και αξιοποίηση της τεχνολογίας στα μνημεία (αρχιτεκτονικά, ιστορικά, περιβαλλοντικά και πολιτιστικά)
- ✓ Ενσωμάτωση του πολιτισμού στην εκπαιδευτική διαδικασία και υιοθέτηση νέων μεθόδων εμπύχωσης και ενδυνάμωσης νέων που ασχολούνται με τον πολιτισμό
- ✓ Προβολή και προώθηση της νησιωτικής πολιτιστικής ταυτότητας με απώτερο σκοπό την ανάδειξη των νησιών ως «τόπους πολιτισμών και τεχνών»

Συντονιστής σχεδίου: Αναπτυξιακή Ηρακλείου ΑΑΕ ΟΤΑ

Οι **ενέργειες** του σχεδίου θα εξειδικευτούν στο πλαίσιο υποβολής της αναλυτικής πρότασης στην ΕΥΕ.

Οι εταίροι του σχεδίου

1. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
2. ΑΚΟΜΜ – ΨΗΛΟΡΕΙΤΗΣ
3. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΡΗΤΗΣ
4. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΛΑΣΙΘΙΟΥ
5. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ
6. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΥΒΟΙΑΣ
7. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Ν. ΕΥΒΟΙΑΣ
8. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΚΥΚΛΑΔΩΝ
9. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΛΕΣΒΟΥ
10. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ
11. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΛΗΜΝΟΥ
12. ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΧΙΟΥ
13. ΚΑΕΚ ΣΑΜΟΥ ΑΕ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ
Θ.Κ. 3: «Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας».
ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π. & Περιοχές παρέμβασης των Τ.Π. των εταίρων του σχεδίου.

ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

ΟΤΔ Αναπτυξιακής Ηρακλείου και οι εταίροι του σχεδίου.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Ποσό (€)	Ποσοστό σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό σε επίπεδο μέτρου
Συνολικός προϋπολογισμός	70.000	41,18%	0,56%
Δημόσια Δαπάνη	70.000	41,18%	0,79%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00	0,00%

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Οι περιοχές παρέμβασης των ΟΤΔ που συμμετέχουν στο σχέδιο συνεργασίας.

ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι θα είναι οι ΟΤΔ που θα εγκριθούν για να υλοποιήσουν στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης στο πλαίσιο του Μέτρου 19 του ΠΑΑ 2014-2020.

Οι ΟΤΔ που έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον συνεργασίας στο πλαίσιο σύνταξης του παρόντος σχεδίου είναι οι 13 ΟΤΔ που αναφέρονται παραπάνω. Το εταιρικό σχήμα θα οριστικοποιηθεί μετά τις εγκρίσεις των Τοπικών Προγραμμάτων σε εθνικό επίπεδο.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Δεν εφαρμόζονται στην παρούσα φάση.

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η δράση 19.3.1 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω υποδράσεις του Τ.Π.:

19.2.2.3 Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.2.4 Ενίσχυση επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.2.5 Ενίσχυση επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.2.6 Ενίσχυση επενδύσεων οικοτεχνίας και πολυλειτουργικών αγροκτημάτων με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.3.3 Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.3.4 Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.4.3 Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)

19.2.4.4 Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων

19.2.4.5 Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια, κ.λπ.)»

19.2.7.3 Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό

Με όλες τις συνεργασίες του υπομέτρου 19.3

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Η δράση 19.3.1 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:

- **Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020**
Δημιουργία βιώσιμων & πολυλειτουργικών αγροτικών περιοχών
- **Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία**
Α.Π. 3: Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας
- **ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020:**
Α.Π. 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης
- **RISCrete:**

Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΔΡΑΣΗΣ 19.3.2

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	«ΟΡΕΑ ΚΡΗΤΗΣ»
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.3.2
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	ΚΑΝ. 1305/2013 – Άρθρο 44

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ
Αντικείμενο και στόχοι της συνεργασίας

Το σχέδιο «ΟΡΕΑ ΚΡΗΤΗΣ» αφορά την διατοπική συνεργασία των ΟΤΔ που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια Κρήτης. Στόχος του σχεδίου είναι η διασύνδεση της κτηνοτροφίας με τον τουρισμό και η ανάπτυξη δικτύου επισκέψιμων διδακτικών κτηνοτροφικών μονάδων στη Κρήτη. Το έργο είναι συνεχιζόμενο από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο και ειδικότερος στόχος του είναι η ανάπτυξη του θεματικού τουρισμού στην Κρήτη, αναδεικνύοντας ταυτόχρονα τα ιδιαίτερα και μοναδικά στοιχεία της ορεινής ενδοχώρας του νησιού, τα οποία θα συμβάλλουν στην ανάδειξη της Κρήτης ως προορισμός που επιφυλάσσει μοναδικές εμπειρίες στον επισκέπτη και δίνει τη δυνατότητα ανάπτυξης εναλλακτικών και ποικίλων δραστηριοτήτων.

Το αντικείμενο συνεργασίας είναι η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου δικτύου διδακτικών διαδρομών που θα καλύπτει το σύνολο των περιοχών δράσης των ΟΤΔ, θα οργανώνεται σε επιμέρους θεματικές διαδρομές ανάλογα με τα ιδιαίτερα γνωρίσματα της κάθε περιοχής, ενώ ταυτόχρονα θα λειτουργεί συμπληρωματικά με υφιστάμενα έργα (π.χ. Ευρωπαϊκό Ορειβατικό Μονοπάτι Ε4, τοπικές φυσιολατρικές διαδρομές, Δρόμοι του Κρασιού, Θρησκευτικές Διαδρομές κλπ). Επιπλέον, ειδικός στόχος είναι μέσα από το δίκτυο αυτό να αναπτυχθούν και να λειτουργήσουν πιλοτικά επισκέψιμες διδακτικές κτηνοτροφικές μονάδες που θα λειτουργήσουν ως νέα τουριστικά και εκπαιδευτικά προϊόντα.

Συντονιστής εταίρος: Αναπτυξιακή Ηρακλείου ΑΑΕ ΟΤΑ

Οι **ενέργειες** του σχεδίου θα εξειδικευτούν στο πλαίσιο υποβολής της αναλυτικής πρότασης στην ΕΥΕ.

Εταίροι:

1. Αναπτυξιακή Ηρακλείου ΑΑΕ ΟΤΑ
2. Αναπτυξιακή Λασιθίου ΑΑΕ ΟΤΑ
3. Οργανισμός Ανάπτυξης Κρήτης ΑΕ
4. ΑΚΟΜΜ - Ψηλορείτης ΑΑΕ ΟΤΑ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ

Θ.Κ. 3: «Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας».

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Ποσό (€)	Ποσοστό σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό σε επίπεδο μέτρου
Συνολικός προϋπολογισμός	50.000,00	29,41%	0,40%
Δημόσια Δαπάνη	50.000,00	29,41%	0,56%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π. & Περιοχές παρέμβασης των Τ.Π. των εταίρων του σχεδίου.

ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

ΟΤΔ Αναπτυξιακής Ηρακλείου και οι εταίροι του σχεδίου.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Δεν εφαρμόζονται στην παρούσα φάση.

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η δράση 19.3.2 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω υποδράσεις του Τ.Π.:

19.2.1.2 Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών

19.2.2.1 Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.

19.2.2.2 Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.

19.2.2.3 Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.2.5 Ενίσχυση επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.2.6 Ενίσχυση επενδύσεων οικοτεχνίας και πολυλειτουργικών αγροκτημάτων με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.3.1 Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.3.2 Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.3.3 Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.4.3 Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)

19.2.7.3 Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό

Με όλες τις συνεργασίες του υπομέτρου 19.3

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Η δράση 19.3.2 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:

- **Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020**

Δημιουργία βιώσιμων & πολυλειτουργικών αγροτικών περιοχών

- **Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία**

Α.Π. 2: Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις

- **ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020:**

Α.Π. 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης

- **Στρατηγικός σχεδιασμός Περιφέρειας Κρήτης για τον αγροδιατροφικό τομέα**

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΔΡΑΣΗΣ 19.3.3

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	«ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΥ» Διατοπική Συνεργασία για την προώθηση της Κοινωνικής Οικονομίας, του συνεργατισμού και των Κοινωνικών Επιχειρήσεων στις Αγροτικές Περιοχές μέσω της δημιουργίας τοπικού οικοσυστήματος αλληλοϋποστηριζόμενων φορέων
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.3.3
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	KAN. 1305/2013 – Άρθρο 44

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ
Αντικείμενο και στόχοι της συνεργασίας

Το σχέδιο «Ανάπτυξη Συνεργατισμού» αφορά σε μια διατοπική συνεργασία 13 ΟΤΔ που δραστηριοποιούνται στην Ελληνική επικράτεια και αποσκοπεί στην ανάπτυξη της συνεργατικής επιχειρηματικότητας στις περιοχές της υπαίθρου που δραστηριοποιούνται οι συνεργαζόμενες ΟΤΔ, μέσω:

1. της υποστήριξης της δικτύωσης και της συνεργασίας μεταξύ των υφισταμένων συνεργατικών σχημάτων και
2. της δημιουργίας ευέλικτου μηχανισμού ενθάρρυνσης τοπικών συλλογικών πρωτοβουλιών και της υποστήριξής τους να αποκτήσουν συνεργατικά και επιχειρηματικά χαρακτηριστικά

Ως συνεργατικά σχήματα θεωρούνται κάθε μορφής συνεταιρισμοί (Αγροτικοί, Αστικοί όλων των κατηγοριών, ΚοινΣΕπ όλων των κατηγοριών, Αγροτουριστικοί, Γυναικών, Δασικοί, Δασεργατικοί κλπ), κοινωνικές επιχειρήσεις, καθώς και δίκτυα μικρών επιχειρήσεων και οικοτεχνιών που δραστηριοποιούνται στις Αγροτικές Περιοχές.

Στο δίκτυο των αλληλοϋποστηριζόμενων φορέων, εκτός από τις συνεργατικές δομές, περιλαμβάνονται ερευνητικά κέντρα, πανεπιστημιακά και τεχνολογικά ιδρύματα, φορείς της Αυτοδιοίκησης, σχετικές ΜΚΟ, σχετικές Δημόσιες υπηρεσίες κλπ

Οι **ενέργειες** του σχεδίου θα εξειδικευτούν στο πλαίσιο υποβολής της αναλυτικής πρότασης στην ΕΥΕ.

Συντονιστής εταίρος: Αναπτυξιακή Καρδίτσας ΑΑΕ ΟΤΑ

Εταίροι: Στο σχέδιο θα συμμετέχουν οι παρακάτω 13 Αναπτυξιακές Εταιρίες: Αναπτυξιακή Καρδίτσας (Συντονίστρια ΟΤΔ), Αναπτυξιακή Αχαΐας, Αναπτυξιακή Δωδεκανήσου, Ηλείου, Αναπτυξιακή Ηρακλείου, Αναπτυξιακή Θεσσαλονίκης, Αναπτυξιακή Ιονίων Νήσων, ΚΕΝΑΚΑΠ, Αναπτυξιακή Δυτικής Μακεδονίας, Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης Λέσβου, ΟΑΣΕ, Αναπτυξιακή Πάρνωνα, Αναπτυξιακή Ροδόπης.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ

Θ.Κ. 3: «Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας».

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Ποσό (€)	Ποσοστό σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό σε επίπεδο μέτρου
Συνολικός προϋπολογισμός	15.000,00	8,82%	0,12%
Δημόσια Δαπάνη	15.000,00	8,82%	0,17%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Οι περιοχές παρέμβασης των ΟΤΔ που συμμετέχουν στο σχέδιο συνεργασίας.

ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

ΟΤΔ Αναπτυξιακής Ηρακλείου και οι εταίροι του σχεδίου.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Δεν εφαρμόζονται στην παρούσα φάση.

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η δράση 19.3.3 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω δράσεις του Τ.Π.:

19.2.2.1 Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.

19.2.2.2 Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.

19.2.2.3 Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.2.4 Ενίσχυση επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.2.5 Ενίσχυση επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.3.1 Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.3.2 Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.3.3 Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.3.4 Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.4.2 Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (πχ. παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κ.λπ.)

19.2.4.4 Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων.

19.2.7.3 Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό

Με όλες τις συνεργασίες του υπομέτρου 19.3

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Η δράση 19.3.3 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:

- **Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020**
Δημιουργία βιώσιμων & πολυλειτουργικών αγροτικών περιοχών
- **Ε.Π. Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού, εκπαίδευση και δια βίου μάθηση**
Α.Π. 2: Βελτίωση προοπτικών απασχόλησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού
- **ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020:**
Α.Π. 4: Προώθηση της απασχόλησης και προσαρμογή των εργαζομένων στις αλλαγές
Α.Π. 5: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας στην Κρήτη
- **Περιφερειακή στρατηγική καταπολέμησης της φτώχειας και κοινωνικής ένταξης**
Πυλώνας 3 «Εργασιακή Ένταξη»

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΔΡΑΣΗΣ 19.3.4

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	«Γαστρονομικές Περιπλανήσεις και ο πολιτισμός των γεύσεων – MEDEAT»
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.3.4
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	ΚΑΝ. 1305/2013 – Άρθρο 44

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ
Αντικείμενο και στόχοι της συνεργασίας

Το σχέδιο «Medeat – Γαστρονομικές Περιπλανήσεις και ο πολιτισμός των γεύσεων» αφορά την διακρατική συνεργασία μεταξύ Ιταλίας, Ελλάδας, Πορτογαλίας και Κύπρου, **με συντονιστή την ΟΤΔ CoGAL Monte Poro από την Περιφέρεια της Καλαβρίας στην Ιταλία** και εθνικό συντονιστή στην Ελλάδα την Αναπτυξιακή Ηρακλείου. Το έργο είναι συνεχιζόμενο από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο.

Το αντικείμενο της συνεργασίας είναι η διασύνδεση του αγροδιατροφικού τομέα των περιοχών παρέμβασης με τον τουρισμό και τον πολιτισμό προωθώντας παράλληλα δράσεις προστασίας και ανάδειξης του περιβάλλοντος και την κοινωνική συνοχή στις εμπλεκόμενες περιοχές.

Στόχοι του σχεδίου είναι: α) η ανάδειξη της γαστρονομίας ως ιδιαίτερο τουριστικό προϊόν στις περιοχές παρέμβασης, β) η δικτύωση των τοπικών και περιφερειακών φορέων για τη δημιουργία και προώθηση τουριστικών γαστρονομικών προϊόντων, γ) η χρήση και η αξιοποίηση τεχνολογίας την ανάδειξη των περιοχών και δ) η δημιουργία γαστρονομικής παιδείας και ανταλλαγή εμπειριών.

Οι **ενέργειες** του σχεδίου θα εξειδικευτούν στο πλαίσιο υποβολής της αναλυτικής πρότασης στην ΕΥΕ.

Συντονιστής εταίρος: CoGAL Monte Poro και Αναπτυξιακή Ηρακλείου ως εθνικός συντονιστής

Εταίροι ΟΤΔ:

1. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ, εθνικό συντονιστής εταίρος
2. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΡΗΤΗΣ
3. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΛΑΣΙΘΙΟΥ
4. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΗΜΑΘΙΑΣ
5. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
6. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΦΛΩΡΙΝΑΣ
7. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ
8. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΚΥΚΛΑΔΩΝ
9. ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΧΙΟΥ
10. ΚΑΕΚ ΣΑΜΟΥ ΑΕ
11. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΛΗΜΝΟΥ
12. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ
13. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΡΟΔΟΠΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ

Θ.Κ. 3: «Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας».

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Ποσό (€)	Ποσοστό σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό σε επίπεδο μέτρου
Συνολικός προϋπολογισμός	35.000,00	20,59%	0,28%
Δημόσια Δαπάνη	35.000,00	20,59%	0,39%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Οι περιοχές παρέμβασης των ΟΤΔ που συμμετέχουν στο σχέδιο συνεργασίας.

ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι θα είναι οι ΟΤΔ που θα εγκριθούν για να υλοποιήσουν στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης στο πλαίσιο του Μέτρου 19 του ΠΑΑ 2014-2020.

Οι ΟΤΔ που έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον συνεργασίας στο πλαίσιο σύνταξης του παρόντος σχεδίου είναι οι 14 ΟΤΔ που αναφέρονται παραπάνω. Το εταιρικό σχήμα θα οριστικοποιηθεί μετά τις εγκρίσεις των Τοπικών Προγραμμάτων σε εθνικό και διακρατικό επίπεδο.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Δεν εφαρμόζονται στην παρούσα φάση.

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η δράση 19.3.4 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω δράσεις του Τ.Π.:

19.2.1.2: Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών

19.2.2.1: Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.2.2: Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.2.3: Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.2.6: Ενίσχυση επενδύσεων οικοτεχνίας και πολυλειτουργικών αγροκτημάτων με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.3.1: Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.3.2: Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.3.3: Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής

19.2.4.3: Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)

19.2.4.4: Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων

1.2.7.3: Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό

Με όλα τα σχέδια διατοπικής και διακρατικής συνεργασίας.

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Η δράση 19.3.4 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:

- **Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020**

Δημιουργία ενός ισχυρού ανταγωνιστικού και βιώσιμου αγροδιατροφικού συστήματος

Δημιουργία βιώσιμων & πολυλειτουργικών αγροτικών περιοχών

- **ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020:**

Α.Π. 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης

- **RISCrete:**

Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών

- **Στρατηγικός σχεδιασμός Περιφέρειας Κρήτης για τον αγροδιατροφικό τομέα**

3.1.1 Λειτουργία της ΟΤΔ, απόκτηση δεξιοτήτων και εμφύχωση στην περιοχή: υπομέτρο 19.4 του ΠΑΑ 2014-2020

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ 19.4

ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ	Στήριξη για τις λειτουργικές δαπάνες και την εμφύχωση		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ	19.4		
ΕΔΕΤ	ΕΓΤΑΑ	ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	Άρθρο 42, ΚΑΝ 1305/2013

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ

Στο παρόν υπομέτρο περιλαμβάνονται οι απαιτούμενες ενέργειες που στοχεύουν στη στήριξη της ΟΤΔ για την υλοποίηση του προγράμματος τοπικής αναπτυξιακής στρατηγικής. Το μέτρο αφορά στις παρακάτω ενέργειες:

- α. Η στήριξη της λειτουργίας της ΟΤΔ για τη στελέχωση (αμοιβές και μετακινήσεις προσωπικού), τα λειτουργικά έξοδα, τον εξοπλισμό και τη μηχανοργάνωση, τον έλεγχο και την παρακολούθηση της εφαρμογής των δράσεων κλπ)
- β. Ενέργειες εμφύχωσης (υποστήριξη και εμφύχωση των εν δυνάμει δικαιούχων του τοπικού προγράμματος, των φορέων και του τοπικού πληθυσμού)
- γ. Υποστηρικτικές ενέργειες (εκπόνηση μελετών, ενέργειες επιμόρφωσης, αυτοαξιολόγηση ΟΤΔ)

Μέσω του υπομέτρου θα επιδιωχθεί:

Η παροχή εξειδικευμένης τεχνικής βοήθειας προς τους φορείς που συγκροτούν την τοπική κοινωνία και τον παραγωγικό ιστό και εμπλέκονται στην υλοποίηση των παρεμβάσεων του Τ.Π. και ο βέλτιστος συντονισμός του.

Η δημιουργία των απαραίτητων επιτροπών (αξιολόγησης, ενστάσεων), καθώς και η παρακολούθηση – υλοποίηση – έλεγχος – παραλαβή των επενδυτικών σχεδίων και η οικονομική διαχείριση του προγράμματος.

Η ενεργοποίηση των τοπικών φορέων και κατοίκων της περιοχής για την ανάληψη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

Η ανάπτυξη δράσεων ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης του τοπικού πληθυσμού για τις δράσεις του προγράμματος, τις προκηρύξεις, και την ενεργοποίηση του τοπικού πληθυσμού για τη συμμετοχή στις δράσεις του.

Η προβολή των παρεμβάσεων μέσω των τοπικών, περιφερειακών και εθνικών μέσων μαζικής ενημέρωσης, μέσω της συμμετοχής σε εκδηλώσεις ή εκθέσεις τοπικού εθνικού και περιφερειακού επιπέδου κ.α.

Η αναβάθμιση των δεξιοτήτων - επιμόρφωση του υπηρεσιακού πυρήνα και των μελών της ΕΔΠ.

Η **ανάπτυξη της ικανότητας των τοπικών φορέων** να αναπτύσσουν και να υλοποιούν τα έργα του Τ.Π..

Η εκπόνηση μελετών, για τη στήριξη του προγράμματος, εμπειρογνομοσύνες για εξειδικευμένες δράσεις, μελέτες για την ανάδειξη και τη μεταφορά εμπειρίας από καλές πρακτικές προηγούμενων προγραμματικών περιόδων ή άλλων περιοχών.

Η **αυτοαξιολόγηση** του τοπικού προγράμματος με διάφορες μεθόδους (σχετικά ερωτηματολόγια στα γραφεία, στις ενημερωτικές εκδηλώσεις και στην ιστοσελίδα της εταιρείας, ηλεκτρονικό σύστημα

ικανοποίησης πελατών κατά την έξοδο από την έδρα της εταιρείας, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, σχετική μελέτη αξιολόγησης με τους δικαιούχους του τοπικού προγράμματος και τα μέλη της ΟΤΔ κλπ).

Η προβολή και διάχυση των αποτελεσμάτων και των ορθών πρακτικών του Τ.Π. CLLD/LEADER.

Η **δημιουργία συμβουλευτικών επιτροπών** για ειδικά θέματα, όπως καινοτομία, διασύνδεση παραγωγικών τομέων της οικονομίας, πολιτισμός, εναλλακτικός τουρισμός, προς την ΟΤΔ, την ΕΔΠ, τους ΟΤΑ και τους φορείς της περιοχής για την καλύτερη εφαρμογή της αναπτυξιακής στρατηγικής.

Η ΟΤΔ δεν κάνει χρήση του επικεφαλής ταμείου.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ

Μέσω του υπομέτρου εξυπηρετούνται όλες οι θεματικές κατευθύνσεις του προγράμματος.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Ποσό (€)	Ποσοστό σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό σε επίπεδο μέτρου
Συνολικός προϋπ/σμός	1.601.500€	100%	12,78%
Δημόσια Δαπάνη	1.601.500€	100%	17,99%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00€	0%	0%

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π.

ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Ομάδα Τοπικής Δράσης Αναπτυξιακής Ηρακλείου ΑΑΕ ΟΤΑ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Δεν εφαρμόζονται.

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το υπομέτρο έχει άμεση συνέργεια / συμπληρωματικότητα με όλες τις δράσεις του Τ.Π.

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

3.2 Τεκμηρίωση συμπληρωματικότητας μεταξύ των υποδράσεων του τοπικού προγράμματος (ΕΓΤΑΑ)

Η συμπληρωματικότητα μεταξύ των 23 υποδράσεων του τοπικού προγράμματος προσεγγίζεται μέσω της μήτρας συνάφειας (βλέπε παρακάτω: ΜΗΤΡΑ ΣΥΝΕΡΓΕΙΑΣ / ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΥΠΟ-ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ CLLD/LEADER N.ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ). Αναλυτικότερα, από τη συνδυαστική εξέταση προκύπτει ότι μεταξύ των υποδράσεων, από ένα δυνητικό σύνολο 506 τομών (δηλ. χωρίς τον υπολογισμό των εσωτερικών συσχετίσεων κάθε υποδράσης) υπάρχουν **συνολικά 354 τομές (ποσοστό 69,96%)**. Εκτός της υποδράσης 19.4, η οποία εύλογα παρουσιάζει απόλυτη συνάφεια (100%), ιδιαίτερα υψηλή συνάφεια με τις υπόλοιπες υποδράσεις του τοπικού προγράμματος παρουσιάζουν 14 από τις 23 υποδράσεις, οι οποίες συνιστούν αιχμή του προγράμματος. Πιο συγκεκριμένα:

- 19.2.2.3 «Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής»: 20 τομές – ποσοστό 86,96%
- 19.2.3.3 «Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής»: 20 τομές – ποσοστό 86,96%
- 19.2.2.1 «Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής»: 19 τομές – ποσοστό 82,61%
- 19.2.2.2 «Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής»: 19 τομές – ποσοστό 82,61%
- 19.2.2.6 «Ενίσχυση επενδύσεων οικοτεχνίας και πολυλειτουργικών αγροκτημάτων με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής»: 19 τομές – ποσοστό 82,61%
- 19.2.3.1 «Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής»: 19 τομές – ποσοστό 82,61%
- 19.2.3.2 «Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής»: 19 τομές – ποσοστό 82,61%
- 19.2.4.3 «Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)»: 19 τομές – ποσοστό 82,61%
- 19.2.2.5 «Ενίσχυση επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής»: 19 τομές – ποσοστό 82,61%
- 19.2.2.4 «Ενίσχυση επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής»: 18 τομές – ποσοστό 78,26%
- 19.2.7.3 «Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό»: 18 τομές – ποσοστό 78,26%
- 19.2.3.4 «Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής»: 17 τομές – ποσοστό 73,91%
- 19.2.4.4 «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων»: 16 τομές – ποσοστό 69,57%

- 19.2.4.5 «Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικοοικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια, κ.λπ.)»: 16 τομές – ποσοστό 69,57%

Συμπερασματικά, οι υποδράσεις που παρουσιάζουν την υψηλότερη συνάφεια (με ποσοστό άνω του 80%, όπως οι 19.2.2.3, 19.2.3.3) αντανakλούν τη βασική θεματική κατεύθυνση και τους στόχους του τοπικού προγράμματος που αφορούν στη διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας. Παράλληλα, οι υπόλοιπες υποδράσεις, που διαθέτουν εξίσου σημαντική συνάφεια, υποστηρίζουν την επιλογή των συμπληρωματικών θεματικών κατευθύνσεων και των στόχων του τοπικού προγράμματος που σχετίζονται με τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του αγροδιατροφικού τομέα καθώς και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού.

3.3 Τεκμηρίωση συμπληρωματικότητας με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Η συμπληρωματικότητα των υποδράσεων του τοπικού προγράμματος με τις λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή και τους στρατηγικούς στόχους των ΕΔΕΤ, προσεγγίζεται μέσω μήτρας συνάφειας (βλέπε παρακάτω: ΜΗΤΡΑ ΣΥΝΕΡΓΕΙΑΣ / ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΥΠΟΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ CLLD/LEADER Ν.ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ).

Όπως προκύπτει από την ανάλυση της μήτρας, τεκμηριώνεται σημαντικός βαθμός συμπληρωματικότητας του προγράμματος με πλήθος αναπτυξιακών δράσεων και στρατηγικών στόχων προγραμμάτων που θα ενεργοποιηθούν στην περιοχή παρέμβασης. Αναλυτικότερα, προκύπτει συμπληρωματικότητα των δράσεων του προγράμματος με:

- Το σύνολο των στρατηγικών **στόχων του ΠΑΑ 2014-2020** και ιδίως με το ΣΤ3 «Δημιουργία βιώσιμων και πολυλειτουργικών αγροτικών περιοχών» (16 τομές). Στο σημείο αυτό να τονισθεί ότι η συνάφεια με το ΣΤ1 «Δημιουργία ενός ισχυρού, ανταγωνιστικού και βιώσιμου αγροδιατροφικού συστήματος» μπορεί να αντιστοιχεί σε 9 τομές, αυτές όμως αφορούν υποδράσεις που αντιστοιχούν περίπου στο 1/3 του συνολικού κόστους του προγράμματος.
- Τον Άξονα Προτεραιότητας (**ΑΠ**) **1**: «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης» του **ΠΕΠ Κρήτης 2014-2020** (15 τομές).
- Τον **ΑΠ4**: «Πρώθηση της απασχόλησης και προσαρμογή των εργαζομένων στις αλλαγές» του **ΠΕΠ Κρήτης 2014-2020** (12 τομές).
- Τις **Ολοκληρωμένες Χωρικές Ενότητες (ΟΧΕ)**, στο πλαίσιο του ΠΕΠ Κρήτης 2014-2020 (18 τομές).
- Τους στρατηγικούς στόχους της **Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης** για «Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών» (14 τομές) και «Ενδυνάμωση του ανθρώπινου κεφαλαίου στην κατεύθυνση της καινοτομίας και γνώσης που βασίζεται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας (11 τομές) .
- Το **στρατηγικό σχεδιασμό της Περιφέρειας Κρήτης για τον αγροδιατροφικό τομέα** (9 τομές).
- Τον **ΑΠ1** «Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες» του **ΕΠΑΝΕΚ** (10 τομές).
- Τη στρατηγική προτεραιότητα του **ΕΠ ΥΠΕΠΕΡΑΑ** για «Προσαρμογή στη κλιματική αλλαγή – πρόληψη και διαχείριση κινδύνων» (10 τομές).

- Τον **ΑΠ2** «Βελτίωση προοπτικών απασχόλησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού» του **ΕΠ Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση** (8 τομές).

Σε επίπεδο υποδράσεων, σημαντικός βαθμός συμπληρωματικότητας προκύπτει για τις υποδράσεις:

- 19.2.1.2 «Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών» (13 τομές)
- 19.2.2.1 «Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής» (12 τομές)
- 19.2.2.2 «Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής» (12 τομές)
- 19.2.2.3 «Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής» (10 τομές)
- 19.2.2.4 «Ενίσχυση επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής» (10 τομές)
- 19.2.2.5 «Ενίσχυση επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής» (10 τομές)
- 19.2.2.6 «Ενίσχυση επενδύσεων οικοτεχνίας και πολυλειτουργικών αγροκτημάτων με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής» (10 τομές)
- 19.2.3.1 «Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής» (9 τομές)
- 19.2.3.2 «Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής» (9 τομές)

Τέλος, θα πρέπει να επισημανθεί ότι συμπληρωματικότητα με αναπτυξιακές δράσεις και στρατηγικούς στόχους προγραμμάτων που θα ενεργοποιηθούν στην περιοχή παρέμβασης προκύπτει για το σύνολο των υποδράσεων του τοπικού προγράμματος.

ΜΗΤΡΑ ΣΥΝΕΡΓΕΙΑΣ / ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΥΠΟΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ CLLD/LEADER N.ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Κωδ.	Τίτλος Υποδράσης	19.2.1.2	19.2.2.1	19.2.2.2	19.2.2.3	19.2.2.4	19.2.2.5	19.2.2.6	19.2.3.1	19.2.3.2	19.2.3.3	19.2.3.4	19.2.4.2	19.2.4.3	19.2.4.4	19.2.4.5	19.2.6.1	19.2.7.3	19.2.7.4	19.3.1	19.3.2	19.3.3	19.3.4	19.4
19.2.1.2	Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωση σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών		X	X	X	X	X	X	X	X	X							X			X		X	X
19.2.2.1	Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X		X	X	X	X
19.2.2.2	Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X		X	X	X	X
19.2.2.3	Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X		X	X	X	X	X
19.2.2.4	Ενίσχυση επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X	X		X		X
19.2.2.5	Ενίσχυση επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X		X		X	X	X		X
19.2.2.6	Ενίσχυση επενδύσεων οικοτεχνίας και πολυλειτουργικών αγροκτημάτων με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X		X	X	X		X	X	X	X		X	X
19.2.3.1	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X	X		X	X		X	X	X	X
19.2.3.2	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X		X	X	X		X	X		X	X	X	X
19.2.3.3	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X		X		X	X	X	X	X
19.2.3.4	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής		X	X	X	X	X	X	X	X		X		X	X	X		X	X	X		X		X
19.2.4.2	Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (πχ. παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κ.λπ.)				X		X				X			X								X		X
19.2.4.3	Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπτυξης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές)		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X		X	X		X
19.2.4.4	Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X		X	X			X			X	X
19.2.4.5	Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών κ.α		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X		X	X		X				X
19.2.6.1	Πρόληψη και αποκατάσταση δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικές συμβάντα												X	X	X				X					X
19.2.7.3	Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X					X	X	X	X	X	X
19.2.7.4	Κοινή δράση που αναλαμβάνεται με σκοπό το μετριασμό της αλλαγής κλίματος ή την προσαρμογή σε αυτή		X	X		X		X	X	X		X				X	X	X						X
19.3.1	Διατοπική Συνεργασία "Νήσων Περίπλους"				X	X	X	X			X	X		X	X	X		X			X	X	X	X
19.3.2	Διατοπική Συνεργασία "Ορέα Κρήτη"	X	X	X	X		X	X	X	X			X					X		X		X	X	X
19.3.3	Διατοπική Συνεργασία "Ανάπτυξη συνεργατισμού"		X	X	X	X	X		X	X	X	X						X		X	X		X	X
19.3.4	Διακρατική Συνεργασία "Medeat"	X	X	X	X			X	X	X	X			X	X			X		X	X	X		X
19.4	Στήριξη για τις λειτουργικές δαπάνες και την εμπύχωση	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	

ΜΗΤΡΑ ΣΥΝΕΡΓΕΙΑΣ / ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΥΠΟΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ CLLD/LEADER Ν.ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

A/A	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΡΑΣΗ	19.2.1.2	19.2.2.1	19.2.2.2	19.2.2.3	19.2.2.4	19.2.2.5	19.2.2.6	19.2.3.1	19.2.3.2	19.2.3.3	19.2.3.4	19.2.4.2	19.2.4.3	19.2.4.4	19.2.4.5	19.2.6.1	19.2.7.3	19.2.7.4	19.3.1	19.3.2	19.3.3	19.3.4	19.4
1	Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020																							
	Δημιουργία ενός ισχυρού, ανταγωνιστικού και βιώσιμου αγροδιατροφικού συστήματος	X	X	X				X	X	X					X			X						X
	Προαγωγή της αειφορίας του αγροδιατροφικού συστήματος και των αγροτικών περιοχών	X												X		X	X		X					
	Δημιουργία βιώσιμων & πολύ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών	X			X	X	X	X			X	X	X	X	X	X		X		X	X	X	X	X
2	Ε.Π. Υποδομές μεταφορών, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη																							
	Τομέας Περιβάλλοντος, Ε) Εκπλήρωση των απαιτήσεων του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ε.Ε. στους τομείς των Αποβλήτων και των Υδάτων													X		X			X					
	Τομέας Περιβάλλοντος, Ζ) Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή - Πρόληψη και Διαχείριση Κινδύνων	X	X	X				X	X	X				X		X	X		X					
	Τομέας Περιβάλλοντος, Η) Διατήρηση του Φυσικού Περιβάλλοντος και της Βιοποικιλότητας													X		X	X		X					
3	Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία																							
	Α.Π. 1: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X												
	Α.Π. 2: Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	X																			X			
	Α.Π. 3: Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας													X				X		X				
4	Ε.Π. Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού, εκπαίδευση και δια βίου μάθηση																							
	Α.Π. 2: Βελτίωση προοπτικών απασχόλησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού	X	X	X	X	X	X						X										X	
	Α.Π. 7: Ανάπτυξη της διά βίου μάθησης και βελτίωση της συνάφειας της εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας	X																						
5	ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020																							
	Α.Π. 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X						X		X	X		X	
	Α.Π. 2: Βιώσιμη ανάπτυξη με αναβάθμιση του περιβάλλοντος και αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην Κρήτη	X												X		X	X		X					
	Α.Π. 3: Ενίσχυση της εκπαίδευσης και κοινωνικής συνοχής στην Κρήτη												X											
	Α.Π. 4: Προώθηση της απασχόλησης και προσαρμογή των εργαζομένων στις αλλαγές	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X											X	
	Α.Π. 5: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας στην Κρήτη		X	X	X	X	X						X									X		
6	RISCrete																							
	Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X						X		X				X
	Ενδυνάμωση του ανθρώπινου κεφαλαίου στην κατεύθυνση της καινοτομίας και γνώσης που βασίζεται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X												
7	Στρατηγικός σχεδιασμός Περιφέρειας Κρήτης για τον αγροδιατροφικό τομέα		X	X				X	X	X					X			X			X			X
8	Περιφερειακή Στρατηγική Καταπολέμησης της Φτώχειας και Κοινωνικής Ένταξης																							
	Πυλώνας 3 «Εργασιακή Ένταξη»		X	X	X	X	X																X	
9	Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ) , στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X					

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΛΑΝΟ
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1 ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ CLLD/LEADER (ΕΓΤΑΑ) ΑΝ.Η.

ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ	ΚΩΔ.	ΣΥΝ. ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜ. ΔΑΠ.	ΚΟΙΝ. ΣΥΜΜ.	ΕΘΝ. ΣΥΜΜ.	ΙΔΙΩΤ. ΣΥΜΜ.
ΜΕΤΡΟ 19 "ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (CLLD) - LEADER" ΠΑΑ 2014-2020						
Στήριξη για την προετοιμασία στρατηγικής της τοπικής ανάπτυξης	19.1	64.432 €	64.432 €			0 €
Στήριξη υλοποίησης των δράσεων των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων	19.2	10.760.000 €	7.128.500 €			3.631.500 €
Στήριξη για την προπαρασκευή και την υλοποίηση της συνεργασίας (διακρατική και διατοπική)	19.3	170.000 €	170.000 €			0 €
Στήριξη για τις λειτουργικές δαπάνες και την εμπύχωση	19.4	1.601.500 €	1.601.500 €			0 €
ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΤΡΟΥ 19*		12.531.500 €	8.900.000 €			3.631.500 €

* Δεν αθροίζεται το υπομέτρο 19.1

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ ΜΕΤΡΩΝ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ CLLD/LEADER (ΕΓΤΑΑ) ΑΝ.Η.

ΜΕΤΡΟ 19 ΠΑΑ 2014-2020	ΚΩΔΙΚΟΣ				
	19.1	19.2	19.3	19.4.	ΣΥΝΟΛΟ Μ19*
Συνολικό κόστος Υπομέτρου	64.432 €	10.760.000 €	170.000 €	1.601.500 €	12.531.500 €
Ποσοστό % συν. κόστους Υπομέτρου επί του συν. κόστους της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης	0,51%	85,86%	1,36%	12,78%	100,00%
Δημόσια Δαπάνη Υπομέτρου	64.432 €	7.128.500 €	170.000 €	1.601.500 €	8.900.000 €
Ποσοστό % δημόσιας δαπάνης Υπομέτρου επί της δημόσιας δαπάνης της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης	0,72%	80,10%	1,91%	17,99%	100,00%
Κοινοτική Συμμετοχή Υπομέτρου					
Ποσοστό % Κοινοτικής Συμμετοχής Υπομέτρου επί της Κοινοτικής Συμμετοχής της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης					

* Δεν αθροίζεται το υπομέτρο 19.1

**ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3 ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ CLLD/LEADER (ΕΓΤΑΑ) ΑΝ.Η.
ΑΝΑ ΕΤΟΣ (ΕΤΗΣΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ)**

ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ	ΚΩΔ.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	ΣΥΝΟΛΟ*
ΜΕΤΡΟ 19 ΠΑΑ 2014-2020											
Στήριξη για την προετοιμασία στρατηγικής της τοπικής ανάπτυξης	19.1	0	0	64.432	0	0	0	0	0	0	64.432
Στήριξη υλοποίησης των δράσεων των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων	19.2	0	0	150.000	700.000	1.200.000	1.400.000	1.400.000	1.400.000	878.500	7.128.500
Στήριξη για την προπαρασκευή και την υλοποίηση της συνεργασίας (διακρατική και διατοπική)	19.3	0	0	12.000	20.000	40.000	40.000	20.000	20.000	18.000	170.000
Στήριξη για τις λειτουργικές δαπάνες και την εμπύχωση	19.4	0	0	340.000	240.000	240.000	220.000	220.000	210.000	131.500	1.601.500
ΣΥΝΟΛΟ*		0	0	502.000	960.000	1.480.000	1.660.000	1.640.000	1.630.000	1.028.000	8.900.000

* Δεν αθροίζεται το υπομέτρο 19.1

4.4 ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ Τ.Π. CLLD/LEADER (ΕΓΤΑΑ) ΑΝ.Η. ΑΝΑ ΥΠΟΜΕΤΡΟ ΚΑΙ ΔΡΑΣΗ

ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ/ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	Σ.Κ.	Δ.Δ.		Ι.Σ.	ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ
			ΠΟΣΟ	%		
19.2.1	Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης	60.000	60.000		0	
19.2.1.2	Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών	60.000	60.000	100%	0	KAN 1407/2013 (de minimis), για δράσεις εκτός γεωργικού τομέα μέχρι 20.000€ - 100% KAN 702/2014, άρθρο 47 για μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις 70%, για μεσαίες επιχειρήσεις 60%
19.2.2	Ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους	2.700.000	1.755.000		945.000	
19.2.2.1	Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	550.000	357.500	65%	192.500	65% (KAN 1407/2013-de minimis)
19.2.2.2	Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	500.000	325.000	65%	175.000	65% (KAN 1407/2013-de minimis)
19.2.2.3	Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	500.000	325.000	65%	175.000	65% (KAN 1407/2013-de minimis)
19.2.2.4	Ενίσχυση επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	400.000	260.000	65%	140.000	65% (KAN 1407/2013-de minimis)

ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ/ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	Σ.Κ.	Δ.Δ.		Ι.Σ.	ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ
19.2.2.5	Ενίσχυση επενδύσεων <u>παροχής υπηρεσιών</u> για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	400.000	260.000	65%	140.000	65% (KAN 1407/2013-de minimis)
19.2.2.6	Ενίσχυση επενδύσεων <u>οικοτεχνίας</u> και <u>πολυλειτουργικών αγροκτημάτων</u> με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	350.000	227.500	65%	122.500	65% (KAN 1407/2013-de minimis)
19.2.3	Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής	4.850.000	2.247.500		2.602.500	
19.2.3.1	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα <u>γεωργικό προϊόν</u> με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής	1.300.000	650.000	50%	650.000	50% (Παράρτημα II KAN 1305/2013)
19.2.3.2	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα <u>μη γεωργικό προϊόν</u> με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής	1.000.000	450.000	45%	550.000	35% για μεσαίες επιχειρήσεις, 45% για μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις (άρθρο 44 του KAN 702/2014)
19.2.3.3	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του <u>τουρισμού</u> με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής	1.800.000	810.000	45%	990.000	Περιφερειακός Χάρτης Ενισχύσεων (KAN 651/2014)
19.2.3.4	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στους τομείς της <u>βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου</u> με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής	750.000	337.500	45%	412.500	Περιφερειακός Χάρτης Ενισχύσεων (KAN 651/2014)
19.2.4	Βασικές υπηρεσίες & ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές	2.800.000	2.800.000		0	

ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ/ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	Σ.Κ.	Δ.Δ.		Ι.Σ.	ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ
19.2.4.2	Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (πχ. παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κ.λπ.)	1.000.000	1.000.000	100%	0	100% όταν η πράξη δεν επιφέρει κέρδος 80% των επιλέξιμων δαπανών (άρθρο 55 του ΚΑΝ 651/2014)
19.2.4.3	Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)	1.000.000	1.000.000	100%	0	100% όταν η πράξη δεν επιφέρει κέρδος. Εξέταση ποσού ενίσχυσης (επιλέξιμων δαπανών) και κέρδους εκμετάλλευσης (άρθρο 56, Κ. 651/14) 80% των επιλέξιμων δαπανών (άρθρο 55 Κ 651/2014)
19.2.4.4	Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων	180.000	180.000	100%	0	100% όταν η πράξη δεν επιφέρει κέρδος 80% των επιλέξιμων δαπανών (άρθρο 53 του ΚΑΝ 651/2014)
19.2.4.5	Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικοοικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια, κ.λπ.)	620.000	620.000	100%	0	100% όταν η πράξη δεν επιφέρει κέρδος 80% των επιλέξιμων δαπανών (άρθρο 53 του ΚΑΝ 651/2014)
19.2.6	Ανάπτυξη και βελτίωση βιωσιμότητας δασών	50.000	50.000	100%	0	
19.2.6.1	Πρόληψη και αποκατάσταση δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές	50.000	50.000	100%	0	100% (Άρθρο 34, ΚΑΝ 702/2014)

ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ/ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	Σ.Κ.	Δ.Δ.		Ι.Σ.	ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ
	και καταστροφικά συμβάντα					
19.2.7	Συνεργασία μεταξύ διαφορετικών παραγόντων	300.000	216.000		84.000	
19.2.7.3	Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό	180.000	129.600	72%	50.400	KAN 1407/2013 (de minimis) - 65% και 100% για λειτουργικές δαπάνες
19.2.7.4	Η συνεργασία για την ενίσχυση και τη δημιουργία συμπλεγμάτων (clusters) και δικτύων επιχειρήσεων και φορέων σε θέματα περιβάλλοντος και ενέργειας	120.000	86.400	72%	33.600	KAN 1407/2013 (de minimis) - 65% και 100% για λειτουργικές δαπάνες
ΣΥΝΟΛΟ 19.2: "Στήριξη υλοποίησης των δράσεων των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων"		10.760.000	7.128.500		3.631.500	
19.3.1	Διατοπική Συνεργασία "Νήσων Περίπλους"	70.000	70.000	100%	0	
19.3.2	Διατοπική Συνεργασία "Ορέα Κρήτη"	50.000	50.000	100%	0	
19.3.3	Διατοπική Συνεργασία "Ανάπτυξη Συνεργατισμού"	15.000	15.000	100%	0	
19.3.4	Διακρατική Συνεργασία "Medeat"	35.000	35.000	100%	0	
ΣΥΝΟΛΟ 19.3: "Στήριξη για την προπαρασκευή και την υλοποίηση της συνεργασίας (διακρατική και διατοπική)"		170.000	170.000		0	
ΣΥΝΟΛΟ 19.4: "Στήριξη για τις λειτουργικές δαπάνες και την εμπύχωση"		1.601.500	1.601.500	100%	0	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΓΤΑΑ		12.531.500	8.900.000		3.631.500	

4.5 ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ Τ.Π. CLLD/LEADER (ΕΓΤΑΑ) ΑΝ.Η. ΓΙΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ/ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	Σ.Κ.	Δ.Δ.		Ι.Σ.
			ΠΟΣΟ	%	
19.2.1.2	Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών	0	0	100%	0
19.2.2.1	Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	100.000	65.000	65%	35.000
19.2.2.2	Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	50.000	32.500	65%	17.500
19.2.2.3	Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	50.000	32.500	65%	17.500
19.2.2.4	Ενίσχυση επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	50.000	32.500	65%	17.500
19.2.2.5	Ενίσχυση επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	0	0	65%	0
19.2.2.6	Ενίσχυση επενδύσεων οικοτεχνίας και πολυλειτουργικών αγροκτημάτων με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	150.000	97.500	65%	52.500
19.2.3.1	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής	150.000	75.000	50%	75.000
19.2.3.2	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής	100.000	45.000	45%	55.000
19.2.3.3	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής	100.000	45.000	45%	55.000
19.2.3.4	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής	150.000	67.500	45%	82.500

ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ/ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	Σ.Κ.	Δ.Δ.		Ι.Σ.
19.2.4.2	Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (πχ. παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κ.λπ.)	0	0	100%	0
19.2.4.3	Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)	100.000	100.000	100%	0
19.2.4.4	Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων	0	0	100%	0
19.2.4.5	Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικοοικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια, κ.λπ.)	150.000	150.000	100%	0
19.2.6.1	Πρόληψη και αποκατάσταση δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα	0	0	100%	0
19.2.7.3	Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό	180.000	129.600	72%	50.400
19.2.7.4	Η συνεργασία για την ενίσχυση και τη δημιουργία συμπλεγμάτων (clusters) και δικτύων επιχειρήσεων και φορέων σε θέματα περιβάλλοντος και ενέργειας	120.000	86.400	72%	33.600
19.3.1	Διατοπική Συνεργασία "Νήσων Περίπλους"	70.000	70.000	100%	0
19.3.2	Διατοπική Συνεργασία "Ορέα Κρήτη"	50.000	50.000	100%	0
19.3.3	Διατοπική Συνεργασία "Ανάπτυξη Συνεργατισμού"	15.000	15.000	100%	0
19.3.4	Διακρατική Συνεργασία "Medeat"	35.000	35.000	100%	0
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΓΤΑΑ		1.620.000	1.128.500		491.500